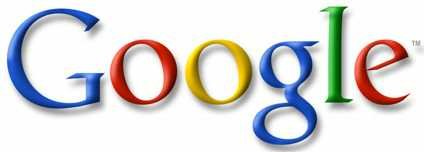
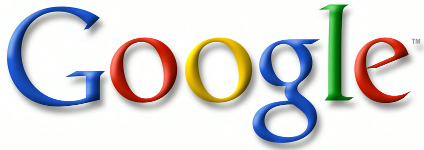
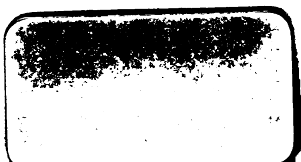

Google

DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA
Taylor Institution.

BELLMAN, SAMLADE SKRIFTER.

I.

SAMLADE SKRIFTER

AF

CARL MICHAEL BELLMAN.

ILLUSTRERAD GODTKÖPSUPPLAGA.

FÖRSTA DELEN:

FREDMANS EPISTLAR OCH SÅNGER.

STOCKHOLM.
ADOLF BONNIER,
Kongl. Hof- och Universitets-Bokhandlare.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS, 1869.

FREDMANS EPISTLAR

OCH

SÅNGER

AF

CARL MICHAEL BELLMAN.

STOCKHOLM.
ADOLF BONNIER,
Kongl. Hof- och Universitets-Bokhandlare.

Att i några korta drag försöka en ny skildring af **Carl Michael Bellman**, sedan hans bild förut tecknats af en ATTERBOMS, en CARLÉNS, en ERIK BÖGHS, en LJUNGGRENS, en THEORELLS mästarehänder, är en uppgift, som skulle gränsa till det omöjliga. Det ligger i sakens natur, att en sådan ny bild måste blifva en kopia, och den enda egentliga svårigheten dervid är att inrymma det verkligt karakteristiska hos de snillrika dragen inom den trängre ram, som här betingas af omständigheterna, att icke låta något af det väsendtliga förfaras uti det totaluttryck, der »en Orpheus, en Bacchus och en Satyr hafva sammangjutit sina drag», och att äfven hos miniatyrbilden bibehålla denna prägel, som »i sin eldiga maklighet, sitt godmodigt snillrika sjelfsvåld, är en poetisk lazzaron; men med nordisk själsadel och en vemodssky öfver pannan, som påminner om både hans jordiska och hans himmelska fädernesland.»

CARL MICHAEL BELLMAN föddes i Stockholm den 4 februari 1740. Hans farfars far var skräddaren Martin Bellman, som invandrade från Tyskland och bosatte sig i Stockholm. Farfadren var professor i Upsala, och hans fader, Johan Arendt Bellman, var sekreterare i slottskansliet med lagmans titel. Modren, som hette Catharina Hermonia och var dotter af kyrkoherden Michael Hermonius, omfattades af sonen med en kärlek som gränsade till tillbedjan. Af henne hade han ärft denna hjertats rikedom, som

aldrig svek honom, äfven i hans djupaste armod. Han erhöll en ovanligt vårdad uppfostran och var redan i sitt femtonde år förtrogen både med latin, franska, tyska, engelska och italienska.

Vid 19 års ålder fick han anställning i banken, men han trifdes lika illa i penningarnes hem, som dessa någonsin funno trefnad hos honom. En biografisk matrikel öfver bankens embetsmän och betjente betecknar honom såsom »fallen för utsväfningar» och till den grad skuldsatt att han måste rymma till Upsala, hvarifrån han dock snart återvände till hufvudstaden, der han nu sökte och vann anställning i manufakturkontoret. Men äfven der blef hans tjenstgöring icke långvarig; han fann snart att tjenstemannabanan icke var hans rätta fält. Redan dessförinnan hade han försökt sig som författare. Hans första skaldeförsök var öfversättningen af några tyska psalmer samt åtskilliga originalprodukter af religiöst och moralfilosofiskt innehåll.

Vid 25 års ålder förlorade Bellman sina föräldrar, och från den tiden till hans 40:de år infaller den mest glänsande perioden af hans författareverksamhet. Det var under denna tidrymd som han skref de flesta af »*Fredmans Epistlar*» och »*Fredmans Sånger*» samt *Handlingar rörande Bacchi* »*Ordenskapitel*».

Det dröjde icke länge innan Bellman ådrog sig Gustaf III:s uppmärksamhet, och då skalden i en rimmad ansökning, som ännu finnes i behåll, förklarade, att om icke Hans Maj:t allernådigst gaf honom ett bättre embete, skulle han allerunderdånigst svälta ihjäl före jul, så utnämnde konungen honom år 1775 till sekreterare i nummerlotteriet med en årlig lön af 3000 daler kopparmynt, hvaraf Bellman dock endast uppbar halfva beloppet, medan en annan, som

skötte tjensten, uppbar den andra hälften. Året derpå fick han titel af hofsekreterare, och följande året, 1777, gifte han sig med *Lovisa Fredrika Grönlund*, dotter af våg- och stämpelmästaren i packhuset GABRIEL GRÖNLUND. Med henne hade han fem barn, af hvilka tre hunno till mognare ålder, nemligen sönerna: *Gustaf*, som blef militär och slutligen gick i fransk krigstjenst; *Carl*, anställd vid arméens flotta och som äfven dog i främmande land, samt *Adolf Jakob Henrik Martin*, född 1790, handlande i Stockholm, död i sinnesrubbning 1834.

De drag ur hans husliga lif, som traditionen bevarat, tyckas häntyda på att han trifdes föga bättre i sitt hem än på embetsrummet. Så berättas, att vid invigningen af Bellmansbysten 1829 blef skaldens enka föreställd för drottningen, hvilken komplimenterade henne såsom den, der utan tvifvel egde de rikaste minnena af hans snille och älskvärdhet. — »Säg inte det, Ers Maj:t», skall enkan hafva svarat; »salig menniskan var mycket tråkig när han var hemma.» — Detta är, anmärker en af Bellmans skildrare, blott en ny upplaga af det gamla ordspråket om smedens häst och skomakarens hustru.

Betecknande för BELLMANS obenägenhet för praktiska bestyr är den omständigheten, att det var hans vänner som måste samla, bevara och utgifva hans arbeten. Det är redan nämndt att de flesta af *Fredmans Epistlar* voro skrifna före 1780, men först 1790 utkom den af Kellgren och Åhlström ombesörjda upplagan. Hans liknöjdhet i detta afseende samt de förhållanden, under hvilka hans dikter tillkommo, göra det mer än sannolikt, att en stor mängd af kanske hans yppersta skapelser gått för alltid förlorad. Denna liknöjdhet gick ända derhän, att han en gång sålde till en af sina vänner, assessor PFEIFFER,

förlagsrätten till sina sånger för 50 R:dr, utan att sedan bry sig det minsta om huruvida denne utgaf dem eller icke. Och huru litet värde han satte på penningen, äfven i sitt svåraste betryck, finner man bland annat deraf, att då han såsom bysatt anmodades att författa sin lefvernesbeskrifning och erbjöds en dukat för hvarje ark deraf, så tröttnade han redan vid andra arket.

Enligt en skriftlig uppgift af skådespelaren Lars Hjortsberg, blef Bellman bysatt af en bland sina så kallade intimare vänner, krigsfiskalen Nobelius, hvilken på detta sätt hämnades sin försmådda kärlek till skaldens maka. Att detta tilldrog sig *efter* Gustaf III:s död, torde vara öfverflödigt att nämna. Hans titel af hofsekreterare beredde honom utmärkelsen att få sitta häktad på sjelfva slottet, samma slott der han förr alltid hade varit en glad och firad gäst. Här skref Bellman, sjuk i lungsot, en af de sista dikter vi ega af hans hand: en ansökning att, när han slapp ut ur fängelset, få bosätta sig för sommaren i »minsta stuga» vid Drottningholm, för att låta

»sefiren då och då
Flåsa i poetens lunga.»

Kort derefter utlöstes han ur häktet af en enskild person, och stugan vid Drottningholm blef honom då i nåder förunnad. Sommaren gick och vintern kom. Sångfoglarne hade redan dragit till blidare nejder, och skalden kände att äfven han snart skulle bryta upp. Då samlade han en afton omkring sig den qvarlefvande kretsen af sina vänner för att taga afsked af dem vid cittran och bålen: »De skulle ännu en gång höra Bellman». Han sjöng nu för dem hela natten igenom, återkallade i minnet de glada, försvunna tiderna och den lycka han hade njutit i det nordiskt sköna landet, bland ett ädelt folk och under

en mild konung. Slutligen egnade han hvar och en af vännerna en sång, hvari han erinrade om hvad de hade upplefvat tillsammans, och då de i daggryningen med tårar i ögonen bådo honom spara sina svaga krafter, svarade han: »Låtom oss dö som vi lefvat — i musik!» Derpå tömde han afskedsglaset och sjöng sin svanesång.

Få dagar derefter lades han på sjuksängen, från hvilken han aldrig mera skulle uppstiga. Han dog den 11 Februari 1795, i en ålder af 54 år och 7 dagar, och begrafdes på Clara kyrkogård.

Eget nog omnämner LEOPOLD, som den tiden utgaf tidningen »Extra-Posten», icke med ett enda ord BELLMANS frånfälle. Detta förefaller så mycket besynnerligare, som samme LEOPOLD tre år förut, således under Gustaf III:s regering, då BELLMAN nyss hade tillfrisknat från en sjukdom, skref till denne ett poem, hvari han prisar honom såsom »*kungen bland sångare*», »*bland snillen det största i glans*, *bland hjertan det bästa på jorden*», samt slutar med dessa rader:

»Sent komme den dagen, då vänskapens tår,
Som än i ditt sköte besvarad kan falla,
Skall två dina kinder och finna dem kalla
Och fukta förgäfves din kransade bår!»

Tiderna hade nu förändrats. Under hertig Carls regering hade den ene skalden icke en blomma att lägga på den andres graf.

BELLMAN och hans sånger sjönko nu en tid bortåt allt mer och mer i glömska Hela den Fredmanska verlden, säger en af BELLMANS mest spirituelle skildrare, drunknade i den syndaflod af rimmad prosa, som i slutet af förra och början af detta århundrade utvattnade den svenska literaturen. Det gick med Fredmans sånger som det vanligen går med folk-

visorna: de hade blifvit *för mycket* populära. Hela folket hade sjungit dem, tills de hade blifvit slagdängor, och när en visa får en så stor folkynnest, att den kommer i positivet, är den med detsamma förvisad från pianot. Den bästa sång utestänges från salongen så snart den blifvit gatvisa, och när de »sämre» få höra, att det är en sång som »bättre» folk icke sjunger, så vilja icke heller de veta om den vidare. Sådan är verldens gång. Sedan man hade berusat sig med Bellmanssångerna, kom, liksom ofvanpå hvarje rus, en »dagen efter»; man blygdes öfver att ha sjungit hymner till »Bacchus och Fröja», man vämjdes vid nektarn och höll diet på »Guds ord och sodavatten». Då bakruset gått öfver, ignorerade man bekantskapen med Fredmanssångerna liksom »en brorskål i fylla», och snart voro de så undanträngda och förglömda, att då ynglingarne i det upsaliensiska »Auroraförbundet» åter läto dem tona ut i verlden, var det som om man hade gjort ett fynd af gammalt guld, och då ATTERBOM år 1812 i »Phosphoros» presenterade BELLMAN som Sverges snillrikaste skald, var det som om allmänheten gjorde en alldeles ny bekantskap. Den begrafne BELLMAN var ju enligt traditionen en grof cyniker, den återuppståndne deremot presenterades som en fin humorist.

BELLMAN i sin förklarade gestalt blef nu efterhand föremål för hela nationens hyllning. År 1829 aftäcktes på Djurgården hans genom en nationalsubskription bekostade kolossala byst, i konungens, hofvets och folkets närvaro, och ännu i dag är Bellmansdagen, den 26 Juli, Stockholms största och snart sagdt enda folkfest. Svenska Akademien lät slå en medalj till skaldens ära och resa honom en grafvård. Vid Akademiens jubelfest 1836 helsade

Tegnér Bellmans minne med den herrliga sång, i hvilken det heter:

Gif plats, gif plats, ty Nordens vingud nalkas,
Och sången raglar kring hans vigda mun!
Hör hur han skämtar, se hur gladt han skalkas
Bland nymferna uti den gröna lund;
Men ack, hans glädje ligger ej i kannan,
Ej i idyller som han kring sig strött;
Hans druckna öga söker än en annan,
Och märk det vemodsdraget öfver pannan —
Ett nordiskt sångardrag, en sorg i rosenrödt!

I Djurgårdslundar, susen vänligt öfver
Den största sångarns bild, som Norden bar!
Det finns ej tid som dessa toner söfver,
Det finns ej land, som deras like har —
En sång som växer vild, men likväl ansad,
Bär konstens regel, men försmår dess tvång,
Till hälften medvetslös, till hälften sansad,
En gudadans på gudaberget dansad
Med faun och gratie och sångmö på en gång.

Så som Bellman har ännu ingen förstått att välja sina melodier, och mången tror derföre ännu i dag att han sjelf har komponerat alla sina. Men ehuru detta visserligen icke är fallet, så kan man dock säga att han blott sjöng på sina *egna* melodier, ty hvarje melodi, som han använde, gjorde han till sin, äfven om han hade funnit motivet till densamma hos en annan kompositör. Sålunda är det obestridligen samma motiv som ligger till grund för hans epistel: »Movitz blåste en konsert», som för den Norska visan: »Boer jeg paa det höje Fjeld» och för den finska Björneborgsmarschen, men hvarken den norska eller den finska melodien skulle ha lämpat sig så för ämnet, som hans variation derpå. Vill man, säger hans ofvan åberopade minnestecknare, få ett rätt slående bevis på Bellmans storhet som ton-

skald, så ligger ett sådant deruti, att medan en hel hop musici roat sig med att sätta nya melodier till BERANGERS sånger, så har ingen enda kommit på det infallet, att en annan melodi kunde tänkas till någon af Fredmans Epistlar, än den BELLMAN valt. Hans stora uppfinning som sångdiktare är den, att han bygt sin vers på den musikaliska rhytmen, i stället för på den traditionella metriken; han skref icke sina sånger för att läsas i takt, utan blott för att sjungas, och derföre fick han också en klang i dem, som ingen före honom hade uppnått. Fredmans Epistlar äro versifierade efter lagar, som blott ett musikaliskt öra kan fatta och som ännu icke äro satta på papperet.

Som gosse föll BELLMAN en gång i en feber, förorsakad genom förkylning, och under yrseln började han att improvisera; men icke nog med att hans utgjutelser klädde sig i versform, han sjöng dem tillika med en så klar och behaglig röst, att alla de närvarande föllo i förundran. Just detta, att tonerna uppburo hans vers, att ord och musik voro tvillingfödda, blef allt framgent det utmärkande i hans skaldskap och upprepades städse hvar gång han blef inspirerad.

Att BELLMAN är Nordens störste improvisatör, lärer icke af någon förnekas, och troligt är att många af hans yppersta dikter äro födda vid cittran och döda igen, utan att någonsin ha kommit på papperet. Men emot den temligen allmänna åsigten, att nästan alla BELLMANS dikter skulle vara improvisationer, har med skäl blifvit anmärkt, att en mängd af hans bästa arbeten, t. ex. flertalet af Fredmans Epistlar, bära allt för tydliga spår af omsorgsfull beräkning, för att någon, som har begrepp om versbygnad, kan tro på möjligheten af, att sådana metriska konstverk

skulle kunna vara improviserade. Flertalet af BELLMANS sånger hör till den nordiska poesiens mest formfulländade metriska konstverk, och öfverallt är rimsystemet på det omsorgsfullaste genomfördt. Och troligen är det just den omständigheten, att dessa mästerstycken af musikalisk poesi hafva tillkommit med pennans tillhjelp, som man har att tacka för att de icke, liksom de flesta af hans improvisationer, hafva försvunnit med det ögonblick som kallade dem till lif.

Om BELLMANS menskliga personlighet har man i olika tider gjort sig de mest olika föreställningar. Länge förvexlade man skalden sjelf med de kroghjeltar han hade besjungit. Alla qvickhufvudens burleska infall, alla möjliga plumpheter lades i hans mun. Man tordes knappt nämna honom i städadt sällskap. Ja, man har gått ända derhän att framställa den store skalden som en ömklig skaffare, legd att samla afnämare åt Gustaf III:s bränvinsbrännerier. Så kom en annan tid, då man ville göra honom till en blek och tungsint grubblare, hvilken aldrig sjelf hade känt något af den lefnadslust, som jublar genom hans dikter, utan satt tyst midt i larmet bakom ett stop svagdricka och sög på en slocknad pipa. Alla efterlemnade vittnesbörd af hans umgängesvänner stämma emellertid öfverens deruti, att han aldrig i sitt uppträdande förnekade en fulländad finhet i skick och aktning för formen. Det *grofva* försmådde han icke i sina *taflor*, så ofta det var ett oundvikligt vilkor för deras egendomliga skönhetsart; men det fanns icke i hans person; hans eget väsende var tvärtom luftigt, fint och för mängden af menniskor skyggt. Han deltog blott som betraktare i de baler och kroggillen han så mästerligt skildrat. Men i ett lag af goda vänner hängaf

han sig deremot gerna åt ögonblickets ystra fröjd och dess ingifvelser; då var han den olympiske vingudens inspirerade öfversteprest. Men den svenska finkeln, som spelade så stor rol i folklifvet och följaktligen äfven i hans sånger, den hade han ingen smak för. Han skulle eljest hvarken för de flesta varit så svår att bli bekant med, eller så svår att värfva till vanliga dryckesgillen. Endast hans förtrogne kunde locka honom med sig ut för att dricka och sjunga; men då var det icke värdt att bjuda honom annat än det läckraste, vanligtvis någon fin och eldig vinsort, och äfven deraf njöt han långt ifrån omåttligt. Det borde icke vara svårt att begripa, att hans lefnadssätt omöjligen *kunnat* vara sådant, som de menniskors hvilka han skildrat: ty då hade han snart, med förloradt snille, nedsjunkit till den lägsta pöbel-uselhet eller åtminstone till en ömkansvärd obetydlighet. Men det skulle också å andra sidan vittna om en torftig uppfattning af den eldige dithyrambsångaren, om man inbillade sig att han, under de många lustiga nätter han tillbragte i vännernes krets vid den rykande bålen, ständigt hade undgått hvarje förryckning af både den fysiska och den estetiska jemvigtspunkten, då han, bestrålad af morgonsolen, reste sig från den trefot, på hvilken han i pythisk inspiration hade förvandlat timmarna till ögonblick.

Äfven om hans poetiska personlighet samt om det verkliga sammanhanget emellan denna och hans menskliga personlighet hafva stridiga meningar kämpat med hvarandra och kämpa ännu i dag. Sedan mängden — yttrar Erik Bögh i sin genialiska skizz »Et Digterportræt», som vi här flitigt åberopat — sedan mängden länge hade missförstått hans sånger såsom »hymner till dryckenskap och liderlighet»,

upptäckte tysken E. M. ARNDT år 1810 »det nordiska vemod, som tonar genom hans lustigaste sånger, likt en orfeisk klagan öfver att han, fantasiens lekande barn, hade blifvit utsatt i behofvens och armodets land» — och lät hans djupa, sunda och ömma menskliga känsla vederfaras rättvisa. Derpå uppträdde ATTERBOM som hans talangfulle tolkare och försvarare och framvisade den äkta humorn der, hvarest de närsynte förut icke hade upptäckt annat än en krass cynism. Så kom TEGNÉR med sin präktiga dikt, och från den stunden har man nästan icke haft öga för annat än »det vemodsdraget öfver pannan». Den bacchantiska elden i hans öga, det ystra leendet på hans läppar och den friska rundningen af hans kind lade man icke mera märke till, utan man fortfor att stirra på vemodsdraget tills ögonen tårades, och då såg man genom sina egna tårar en tungsint elegiker med åt himlen vänd blick, framtvunget leende och en hektisk rodnad på kinden. Man glömde att BELLMAN, fastän född i ett land hvars tonart nästan uteslutande är moll, nästan alltid sjöng i dur; man tillslöt örat för den jublande melodien, för att lyssna efter de djupa bastonerna, och ehuru Bellmanssången blott är skrifven för solostämma, föredrog man den derföre blott som qvartett; de fyra mörka Epistlarna N:o 30, 54, 79 och 81 drog man fram så, att de kommo att kasta en skugga öfver alla de öfriga 78, ja öfver allt hvad BELLMAN har skrifvit. Fastän han blott en enda gång har sjungit: »Drick ur ditt glas, se döden på dig väntar!» lade man dessa ord som text under alla hans bacchantiska hymner; till och med då han sjöng: »Hurra kamrater! Allt andas i fröjd!» ansträngde man sig för att höra lungsoten flåsa igenom jublet. Den lungsigtiga sentimentalitet, som anställt

så svåra härjningar bland de lefvande svenska skalderna, kunde icke ens lemna den störste och friskaste bland de döde i fred. Den trängde äfven ned i grafven till honom!

Det faller af sig sjelf, att en så klangfull cittra som Bellmans också måste hafva i sina strängar *djupa* toner, som klingade med i de fulla ackorderna, men man måste höra klent för att kunna inbilla sig att det var på dem han spelade sina *melodier*. Han var mer än någon annan skald *ögonblickets* sångare. Han lefde blott i och för ögonblicket; det var blott dess fröjder han besjöng: de flygtiga naturstämningar, som det blott behöfdes en sky för att fördunkla, och de flygtiga berusande nöjena, sången och skämtet, leken och dansen, — det var blott åt ögonblickets gudomligheter, »Bacchus och Fröja,» som han egnade sina odödliga sånger. Men den glädje, som blott är ögonblickets, har alltid i sina fulla ackorder en ton som slår öfver i moll, och det är förgänglighetens. Den klang hörbart genom Bellmans sånger, men han framhäfde den aldrig — han lade den nästan aldrig öfverst i harmonien. Grafven, som alltid har en långt större betydelse för de ögonblickliga än för de eviga intressena, öppnar sig hvarje ögonblick i hans sånger; men han kastar nästan alltid igen den genom att fylla den med skämtets blommor, — och *det* är väl dock icke elegikerns kännemärke. Man vill väl icke framhålla såsom ett bevis på en skalds allvar, att han väljer allvarliga ämnen och — behandlar dem skämtsamt?

Det gör ett rätt komiskt intryck, då man efter dessa motsatta uppfattningar af skaldens personlighet får höra hans egen uppfattning, som låter så här: »Som jag allmänt är känd, så på den moraliska som fysiska sidan, så är jag en herre af mycket liten

djupsinnighet och frågar ej efter om solen går eller jorden axlar sig. Hvad jag kan bedyra är att jag vill ingen varelse i naturen ondt, älskar oändligen en ädel man och med oupphörlig låga fruntimmer samt små beskedliga barn, äter efter appetit litet och godt — söndagen hvitkål, torsdagen ärter, lördagen strömming.»

Bellman har i dessa få rader skämtsamt utkastat en ljusbild, hvilken är lika träffande som de på fullaste allvar konstruerade skuggbilderna äro förfelade. Aldrig har en diktare sjungit mera efter stämning och mindre efter plan och med tendens, än han: det är just vilkoret för hans storhet, att man hos honom aldrig, som Goethe säger, »upptäcker afsigten och blir förstämd.» Alla hans sånger röja den klaraste blick för det sköna, den varmaste känsla för det goda och den oskyldigaste lefnadslust; men ett bemödande att moralisera och undervisa kan man minst af allt upptäcka. Om nödvändigt en stor idé skall uppställas såsom medveten uppgift för hans sång, så måste det vara den: att bekämpa pietism och sentimentalitet. Närmast ligger det dock att säga: han sjöng såsom fågeln, emedan han var glad och ville sprida glädje omkring sig. Om hans trosbekännelse varit ortodox-kristlig eller haft en liten anstrykning af klassisk hedendom, skall man få svårt att bevisa af hans dikter; af dem hafva i alla händelser »Bacchus och Fröja» fått de bästa och Vår Herre de sämsta. Samtidens politiska brytningar berörde honom så litet, att han på samma gång kunde vara umgängesvän med Anckarström och tillbedjare af konung Gustaf, och äregirighet var honom så främmande, att — såsom han sjelf säger — ett fruntimmers skosåla var honom en större ögonfröjd än lagern på den medalj, hvarmed man hade hedrat ho-

nom. Omsorgen om sitt embete öfverlät han åt sin vikarie, och allt bestyr för hus och familj åt sin hustru; sjelfva sin skaldeverksamhet tog han så lätt, att det tycktes vara honom likgiltigt, om hans dikter öfverlefde ögonblicket eller icke. Ögonblicket var hans sånggudinna, ögonblicket var hans verld; men *det* utvecklade ocksä för hans blick en rikedom, som ingen annan hade sett, och han besjöng det så skönt, att det, förtrolladt af hans toner, fick tillvaro för evigheten.

Ära vare den store skald, som behöfde så litet till sin storhet! Föga vinner Bellman på att man vill lägga något annat och mera i hans sånger, än han sjelf har lagt, — de innehålla mer än nog till en odödlighet. Med skäl kunde Orvar Odd tillropa Bellmansbysten:

Du står der lugn och döf för ufvarnas låt,
Med leende min i din sångmös fordna Eden,
Du känner icke den nya tidens försåt,
Du hör ej all denna fromma söndagsgråt —
Vi dödlige höra den jämmern, vi, och se den!

Men du står hög som förr i din vigda lund,
En saga från friskare svenska lynnens æra,
Åt dagens dårar du ler med den vises mund,
Och någon pilgrim kommer en aftonstund
Att le med dig medan narrarne lamentera!

Vi afsluta vår korta framställning med några träffande ord af en man, som både förstod Bellman och förstod att gifva en ypperlig form åt sina tankar. — Snillet, säger J. P. Theorell, är en kemist, som framletar ande ur materien, guld ur smutsen, gift ur den skönaste blomma, som tager miasman ur det värst stinkande och gör det handterligt äfven för de finaste organer. En sådan kemist var Carl Michael

Bellman. En sophög af den otäckaste beskaffenhet — fylleriet och dess alla följeslagare (*brotten* naturligtvis undantagna, som endast genom sorgespelet kunna göras estetiskt handterliga, och *det* låg ej i Bellmans natur) — fann han framför sig, nästan hvart han vände sitt öga inom det sköna Stockholms lägre befolkning. De flesta andra hade hållit för näsan och gått förbi, somliga för att predika eld och svafvel mot »svalg och dryckenskap», andra för att i tysthet förakta ett lågt slägte, som kunde vältra sig i sådan smuts, andra åter för att påkalla polismaktens åtgärd till dess undanrödjande. Bellman deremot sopade hela otyget ned i sitt snilles oförgängliga degel, afdunstade det mest förruttnade, det pestilentialiska, det nedslående, och tog sedan fram en helt ny skapelse af blommor och fågelsång och löjen och glädje ur den ruskiga massan. Ingen enda af de osnygga figurerna, han fann, var efter den kemiska processen oduglig för den bizarra tafla, han deraf sammansatte: äfven den, som syntes oss vanliga menniskor tjenlig blott att väcka äckel, blef så pass rentvättad och påklädd, att han kunde presenteras i den lilla egna verld, som han under ett mildt, nästan vemodigt löje uppställde i sin marionettlåda. Och när han nu satte upp denna fantasiverld af befängda gubbar och nymfer i en ram af det hänryckande Stockholmska landskapet; när han noga aktade sig att låta oss se mer än den roliga sidan af dem; när han utplånade ur deras anletsdrag och rörelser allt, som kunde väcka vämjelse eller harm, eller åtminstone lät allt sådant passera så hastigt förbi våra ögon, att vi ej hunno förargas eller finna oss illa, innan ett nytt upptåg skymtade fram och förjagade de skrynklor, hvilka icke hunno mera än *begynna* formeras på vår panna eller vår näsa, när

han lade en icke blott oförarglig, utan mildt melankolisk färg öfver alltsammans, — *då* måste vi skratta med honom, glädja oss med honom.

Betraktar man Bellmans taflor på närmare håll, så finner man att han i grunden var naturskald och att han blott behöfde några rörliga figurer att sätta in i taflorna. Frågan var således *hvilka* han skulle välja. Om han hade tagit ur de högre klasserna, så hade *naturen* föga passat in. Till *herde*skald var hans lynne allt för satiriskt, ehuru mildt; men en och annan gång har han dock visat huru stor hans förmåga var åt äfven *det* hållet. Också hade Bellman för mycken och för ren smak för att hylla det Gessnerska slisket, hvarföre hans herdar och herdinnor äro ett lifslefvande svenskt landtfolk, eller ock alldeles motsatsen af de Gessnerska halfenglarna, eller rent af satirer på dem, och det oftast.

Då han skulle befolka sina taflor vände han sig således till dessa karrikatyrer, till denna något renade pöbelverld, som han skapat sig ur den verkliga och som hans publik förstod. Än som herdar vid landtliga utfärder, än som prester och prestinnor i den diktade finkel-Bacchus-dyrkan, än som riddare uti det i sammanhang dermed diktade ordensväsendet, än som skuggor och apoteoserade heroer i en efter grekerna bildad underverld och Olymp, framstå dessa figurer för våra ögon alltid konseqventa, alltid samma Mollbergar, Movitzar, Ullor, alltid fint och sannt individualiserade, liksom Falstaff och hans följe. Krogen i Kolmätargränden och krogen i Eastcheap äro dekorerade med lika mäktig mästarhand. Skilnaden var blott den, att den brittiske målaren var en djerf och hårdhändt tragöd, som icke skydde att nappas med den ohöljda grofheten, med sjelfva brottet, då deremot den svenske skaldens veka idylliska na-

tur skyggade tillbaka, så snart någon annan sida än den löjliga framskymtade. Bellman kastade ifrån sig hvarje ört, ur hvilken han såg sig icke kunna utpressa löjets honung eller hvaraf han icke kunde göra en glädjens tyrsus. Shakespeare bekymrade det icke, om deraf blef gift eller en knölpåk.

Allra minst hade BELLMAN någonting gemensamt med de figurer, som äro stående i hans taflor. MOVITZ, MOLLBERG, magister GÅSE, VON BERCHO, AGRELL voro verkliga personnager, som han såg, någon gång äfven i deras bacchanalier, men ingen anledning är att han varit med i dem, allra minst att han sett *alla*, eller ens att många bland dessa upptåg verkligen egt rum. Sedan han en gång fått fatt i dessa figurer och dresserat dem efter sitt sinne, behöfde han icke mera för att dagligen göra en ny farce åt dem, eller rättare låta dem dagligen fortspela i densamma stora, en gång uppsatta farcen. Sedan han en gång engagerat dem i sin tjenst, egentligen för att vara figurer i hans naturtaflor, fann han sådant nöje af dem, att de icke mera sluppo honom, utan måste tjenstgöra äfven i andra pjeser. Han besökte dem hemma i deras hus, han förde dem omkring på baler i gränderna, han ledde dem ut i naturen och visade dem och oss de mest förtrollande landskapstaflor, så naift tjusande, att ännu ingen målare kunnat skapa dylika, han adlade och dubbade dem, han lät dem dö, begrafvas och apoteoseras. Hvad han i början säkert icke påtänkte var att de blefvo hans ständiga lekdockor, hans dagliga betjening, hans hofnarrar, som han från morgon till afton vände och beskådade och skrattade åt. Och det var under deras skepnad som han skrattade åt hela verldens dårskaper, åt kolibradoseriets löjligt förnäma tillställningar, åt dessas lika löjliga härmning hos de så kallade

lägre folkklasserna, alla i gemen och hvar och en isynnerhet — och äfven åt sig sjelf under bild af en urmakare »utan ur, verkstad och förlag.»

Under denna lek med sina ordinarie dockor kom Bellman visserligen mången gång att dikta saker, som gingo utom denna bizarra fantasiverld. Emellertid måste en läsare af Bellman noga skilja mellan dessa stycken och länkarna i den stora farce-kedjan. Gör han ej det, så skall mycket blifva honom dunkelt af Bellmans produkter. Vill man lära känna Bellman i hans egentliga befattning såsom »förste direktör» för den laterna magica, hvari ofvannämda mikrokosmos lefde, så måste man studera hans *ordenskapitel* med dubbningar och nobilitationer och parentationer o. s. v. Det är af stort intresse att se huru denna fingerade orden, detta besynnerliga ridderskap och adel allt mera utvecklade sig och tog konsistens i Bellmans inbillning.

FREDMANS
EPISTLAR.

FÖRETAL.

Ypperlige författare — om andra är ingen fråga — gjorde väl för vitterheten och sin egen heder att, medan de lefva, sjelfve samla och utgifva sina arbeten. Kanske finnes ett sätt att göra ännu bättre: det vore att dela denna försorg med sina vänner.

En författares sanna vänner *äro de, som, förenade genom smak för samma yrken, ega en själ att fullkomligen känna och värdera hans skrifter, mod att tillstyrka uppoffringar, håg att tjena mer än smickra, och som älska personen, men än mer hans ära.*

Det är ofta icke nog för en auktors ära att bli känd för hvad han skrifvit, men ock att bli frikänd från hvad han ej skrifvit eller, det som är detsamma, hvad han icke fullt gillar: ty hwilken är den författare, som vågar säga med Gud, att allt, hvad han gjort, var ganska godt? *Men nu är man, i lärd som i allmän mening, icke far till andra barn än dem man sjelf erkänner.*

Man vill med dessa strödda reflexioner hafva sagdt att det verk, hvars början nu öfverlemnas i allmänhetens händer, är icke en obesedt sammanföst massa af allt hvad en auktors hand författat, och endast bestämd af förläggarens vinst, men en upplaga för snillet, *men en af den lefvande skalden sjelf i råd med sina vänner öfversedd, granskad och urvald samling af hans odödliga arbeten.*

Om hvarje auktors skrifter, spridda efter hand, under en lång följd af år i vanskliga, lösa, kringfly-

gande papper lätt löpa fara att antingen förkomma eller misshandlas, stympas och frånkännas sin upphofsman, huru mycket mera de snillefoster, som, sällan alstrade vid skrifbordets lugn, men i en stormande glädjes hwirfvel, straxt i deras födelsestund tagit sin flygt ur författarens hand, utan att dit återvända, spridt sig omkring till hof och stugor, att läras af den okunniges som kunniges mun — skrifter, som således blott förvarades i ett otroget minne eller ock i några samlares afundsamma gömmor, hwarur att dem draga, hopsamla, jemföra fordrats författarens egen hand och öga!

Men hwad som allena fortplantades genom minnet, hwad derföre med tiden skulle lättast förloras, vexla, förskämmas, var musiken till dessa arbeten. Man vet att de flesta hafva gift sig tillsammans med förut kända melodier; andra finnas dock, som erkänna samme skapare med versen, och nästan alla hafva mer eller mindre emottagit skaldens ändringar och förbättringar. Till evigt säker hugkomst behöfde de således att af en skicklig hand en gång för alla omedelbarligen flyttas från auktorns röst på papperet. Detta är hwad som ock skett.

Säkert känner man ännu ej mer än till hälften dessa poemers värde, om man blott känner dem som poemer. Aldrig ännu voro skaldekonst och tonkonst mera systerligt förente. Det är icke vers som äro gjorde till denna musik, icke musik, som är satt till dessa vers: de hafva så iklädt sig hwarandras behag, så sammansmält till en *skönhet, att man föga kan se hwilken mest skulle sakna den andra för sin fullkomlighet: verserna, att rätt fattas, eller musiken, att rätt höras.*

Olycklig den, som utan öra och röst vill döma om dessa arbeten; men brottslig den, som efter vanliga reglor vågar att granska hwad ej kan jemföras, hwad

som varit utan mönster och skall blifva utan efterföljd! Och dessa skrifter af eget slag, som icke blifvit anlagde på en öfvertänkt plan, icke vers för vers bildade, sammansatte, polerade, men ögonblicks-skapelser, men tjusnings-utbrott, men foster af sann ingifvelse, som, om jag så får säga, helgjutne frambrustit ur en lågande bildnings sköte — har man väl rätt att kalla dem arbeten, *att anse dem som* författade, *att pröfva dem efter verskonstens allmänna lagar? Säg icke, kalle* läsande *man: »Detta är fel mot språket, smaken» ... Eg skaldens känsla, eg ynglingens hjerta, älska, drick, sjung — och du skall se dessa fel förvandlas till snilledrag, eller skall du ej se dem.*

Det gifves andra lagar, heliga lagar: anständighetens, sedernas ...... Man förblande ej dessa termer:

Anständigheten kom — och sederna försvunno.

Aldrig har man i någon tid mera ropat på anständighet, och aldrig hafva sederna ... »varit mera förskämda!» *skulle deklamatören utropa. Det är falskt, öfverdrifvet: det har gifvits tider, då både anständighet och seder försvunnit — och hvad är den förra, om ej ett offer åt de senare! Men medgifvom ock att de ej äro i tilltagande, under det att deras yta, deras drägt eller larf, deras synbara uttryck i skick, tal och skrifter, kort sagdt, anständigheten, dag ifrån dag allt strängare yrkas.*

Hvad denna anständighet i tal och skrift angår, så synes härvid, som i många andra moraliska ämnen, vår allmänhets begrepp ännu föga stadgadt. Sant är ock att det skall och bör vexla från stånd till stånd, från klass till klass, i förhållande af olika seder och upplysning. Men ofta händer bland folk af samma upphöjning i samhället, att den ene fördömer som högst oanständigt hvad den andre gillar som en tillåtlig fri-

het. Hvad är skilnaden dem emellan? Jag vill med en berättelse säga min tanke:

För en tid sedan befann jag mig i en talrik samling af båda könen, i hvad man kallar godt sällskap, *till och med af* god ton. *En ung man inträdde: hans blotta utseende ingaf redan en böjelse till glädje. Han talade: man förtjustes. Han berättade vissa äfventyr af nog vansklig natur, han nyttjade uttryck i hög grad fria; men allt skedde med den qvickhet, som blott ådrog beundran, de yra språng, den öfverhalkande lätthet och framför allt den glädtighet, som ej lemnade tid att rodna förr'n man skrattat, då det redan var för sent och då minnet af ett skämt redan gifvit sitt rum åt uppmärksamhet på ett nytt. Sjelfve sedernas väktare, vördige embetsmän, ärbara matronor, åldern som ungdomen, alla hörde och logo, alla instämde i denne mannens beröm, och han bjöds att stanna qvar. Förförd af exemplet, trodde en annan bland sällskapet genom samma slags skämt kunna vinna samma framgång. Men de likaste saker äro alltid mycket olika. Hvad naturen nekat, söker konsten fåfängt ersätta. Hans ansigte saknade dessa spelande drag, detta eldspråk af själen, som ofta talar mer eller bättre än sjelfva talet, än höjer ett uttryck, än fyller dess brist, än skyler den tydlighet, det för mycket skulle ega. Hans ton var släpande, hans åtbörder tvungna. Detta gaf åt hans skämt ett tycke af öfverläggning, som gör att ett infall aldrig roar, fast det är roligt, alltid sårar, när det är fritt. Hans skick tycktes säga vid hvarje infall:* »Hör huru qvickt!» *och sedan han fällt det:* »Skrattar ni ej?» *Det tycktes varna en för att rodna, och derföre rodnade man åt allt. Det oskyldiga blef tvetydigt, och det tvetydiga plumpt. Snart började nu alla solfjädrar att fläkta, alla pannor att rynkas, alla munnar att gäspa. Fruntimren fingo migrän och gingo ur rummet,*

den ena efter den andra. Karlarne började andra samtal. Den misslyckade skämtaren smög flat sin kos, och värden gaf honom tillkänna med en betydande min, att man undanbad sig hans återkomst. Det är likväl visst att den senares skämt, hvad saken *angick, icke sårade sederna mer än den förres. Skilnaden låg i* sättet.

Enligt tillkännagifvande i prenumerations-sedlarne hade man först ämnat att utgifva dessa arbeten under en allmän titel af Den Svenske Anakreon, *ett namn, som redan länge blifvit tilldeladt författaren, men kanhända ej nog ärofullt. Det är sant, dessa skalder hafva båda sjungit om samma ämnen, om vin och kärlek, båda sjungit förträffligt — men detta är allt hvad de ega gemensamt. De hafva målat på samma duk, varit ingifne af samma anda, men för öfrigt hvad olikhet i teckning, i färger, i figurernas former, deras ställningar, scenens val: den ene öm, ljuflig, intagande, fin; den andre yr, häftig, förvånande, rik! Att jemföra dem båda är att jemföra kaskaden, dess språng, dess brusande svall kring fältet med källan, som lent genom ängens sköte ormar sig fram utan dån och bölja.*

Man skulle kanhända, hvad stilen beträffar, med mera skäl kunnat nämna vår skald för den svenske Pindarus: *så djerf är dess flygt, så rik dess bildning. Men förkastom dessa jemförelser! De äro ofta skadliga, alltid felaktiga. Det är genom dem som författare, sedde på en enda förliknad svagare sida, af granskaren dömts någon gång med en stränghet, som haft sken af orättvisa. Förgätom aldrig att hvarje sant snille måste ega sin egen ursprungliga form, vara* sig *och ingen annan, att den onyttiga frågan om författares* likhet *leder som oftast till den förhatliga frågan om deras inbördes* företräde, *att denna icke kan afgöras, att snil-*

len äro att anse som oändliga storheter, således omätlige, *och att allmänheten isynnerhet icke eger deras måttstock. Vi skola då finna att det största beröm för hwarje ypperlig författare, för Bellman som för Anakreon, är: att den ene var* Anakreon, *den andre* — Bellman.

Må mig förlåtas ännu en sanning.

Om enahanda artister, ehuruwäl till naturen hwarandras vänner och sannaste domare, icke äro det alltid, så ligger utan twifvel ett stort skäl härtill i allmänhetens falska och inskränkta omdömen, dess vana att jemföra, dess högmod att utstaka snillens rang och dess alltför njugga förråd af aktning att tilldela en, utan att fråntaga en annan.

Stockholm den 6 Oktober 1790.

J. H. KELLGREN.

Efterföljande samling af FREDMANS 82 EPISTLAR *är af mig, så till poesien som melodierne, öfversedd, rättad och erkänd.*

Stockholm den 24 September 1790.

Carl Mich. Bellman

Personerna,

som nämnas i Fredmans Epistlar.

Fredman: namnkunnig urmakare i Stockholm, utan ur, verkstad och förlag.

Ulla Winblad: nymf och prestinna i Bacchi tempel. Fadern fordom korporal vid gardet.

Fader Berg: tapetmålare och stads-virtuos på flera instrumenter.

Fader Bergström: namnsdags-blåsare i Katrina-trakten.

Korporal Mollberg: egde hus på Hornsgatan: var en tid fabriksidkare: så ryttare, utan hus, häst och schabrak: omsider dansmästare.

Erik Bergström: en passagerare: merendels marskalk och taffeltäckare på bröllop och baler.

Christian Wingmark, gemenligen kallad »Wingmark med stora peruken»: egde i proportion samma skicklighet på flûte-douce som den ännu lefvande blinda virtuosen Colling.

Anders Wingmark: klädmäklare i Urvädersgränd: f. d. mycket glad och småförståndig.

Pehr Bergström: allmänt kallad »brodern Pehr»: mycket vig i kaprioler och att slänga en rival ur polskan efter takten: öfver måttan rolig man, och med rundt hår.

Christian Samuel Bredström: en passagerare: såg ej oftare dagsljuset än genom buteljbotten: dess vistande obekant.

Petter Bredström: kommissionär.

Norström: sjötulls-besökare: förmäld med Ulla: fadern trädgårdsmästare i Dauerska trädgården: har

ingen röst, spelar intet instrument: förskrifver sjelf sina viner.

Kilberg, allmänt »Pharaos bagare» kallad: fordom Bacchi ordens-officiant och härold.

Fader Kulkus: merendels sysselsatt med vittnesmål: sällan åsyna vittne.

Wetz, Joachim: instantie-trampare och bröllops-poet.

Jergen Puckel: under hallrätten.

Benjamin Schwalbe: likaledes,

Fader Movitz: konstapel: namnkunnig af sin konsert på Tre Byttor: komponerat musiken till Serlachii »Vårblomma».

Frõman: dödgräfvare och traktör i Bensvarfvare-trädgården: död och begrafven.

Gumman på Thermopolium: kaffehus vid Myntgränden, så kalladt på 70-talet.

Lotta: dess jungfru.

Ormens pigor: ett traktörsställe i Staden, der fader Bergström gemenligen spelade »Nu hvilar hela jorden», se'n han hunnit från Katrina-trakten och ärnade sluta.

Mutter på Tuppen.

Mor på Fyrkanten.

Mor Maja Myra i Solgränd.

Kolmätars Lotta.

Sofia på Lokatten.

Jeanna, som tappa sin rubin.

Gretgen, styrmans-dottern, m. fl., kännas nog af de ställen, der de af Fredman i Epistlarne nämnas.

№ 1.

Fredmans Epistel

till Cajsa Stina.

Sant va dä — ingen dricker. Drick, käre bröder! Skåder glasenom på bordenom i krogenom! Betraktom stopenom på hyllomen inom skåpdörrenom! Märker huru det glänsande tennstopet, som Cajsa Stina står der och håller, liksom talar till dig: »Hej, kära själ, fukta din aska!» Friliga, kära systrar, friliga, mina bröder, veten I, huru det kommer mig före? Jo, det kommer mig så före, som ingen kan komma sig före förrän vi ta oss en klunk. Hur sa? Hva ba? »Gutår, kära själ!»

Gutår, båd natt och dag!
Ny vällust, nytt behag!
    Fukta din aska!
    Fram, bränvinsflaska!
Lydom Bacchi lag!
Gutår, båd natt och dag!
Si vår syster Cajsa Stina,
Si, hur hennes flaskor skina . . .
Kära, ta hit stopet! :||: Grina,
Grina, svälj och drick som jag!

Jag är den som skall tömma stopet: det är du som skall slå i, och det ären I, käre bröder, som hafven att beställa om ölet, att oss intet af saftene tryta må. Mankerar oss bränvin, fallerar oss öl, si, så fallerar oss allt kurage. Ytterligare: kurage! Huru många äro vi? Legio, ty vi äre många. Gutår, Jergen Puckel! Hej, Benjamin Schwalbe! Sein diener,

Erik Bergström! Dricker du, Anders Wingmark? Redelige broder Berg, och du, Christian Samuel Bredström, som ligger under bordet, gutår.... Trampa inte på öket. Knäpp på fiolerna! Slå på trummorna! Håll fast i stopet!

Gutår — ett laga fång!
Vår sorgedag är lång:
    Lång är buteljen.
    Trumla reveljen!
Supom om en gång:
Vår sorgedag är lång!
Cajsa Stina står och tappar:
Hela hjertat i mig klappar.
Bara ingen stopet :||: nappar —
Då gör jag min svanesång.

№ 2.

Fredmans Epistel

till fader Berg rörande fiolen.

Nå, skrufva fiolen —
Hej, spelman, skynda dej!
Kära syster, hej,
Svara inte nej:
Svara ja, så bli vi glada!
Sätt dej du på stolen
Och stryk din silfversträng!
Röda stråken släng,
Och med armen sväng!
Gör ej fiolen skada...

Du svettas — stor sak:
I bränvin skall du bada,
Ty under detta tak
Är Bacchi lada.
V:cello - - - Ganska riktigt!
Ditt kall är vigtigt
Båd för öra, syn och smak.

Bland nymfernas skara
Är du omistlig man:
Du båd vill och kan
Mer än någon ann
De unga hjertan binda;
Och kärlekens snara
På dina strängar står:
Hvarje ton, du slår,
Du ett hjerta får
Att konstigt sammanlinda.
Just på en minut
Små ögon blifva blinda,
Och flickorna till slut
De bli så trinda.
V:cello - - - Hur du bullrar!
Men nymfen kullrar —
Och du skrattar med din trut.

Jag älskar de sköna,
Men vinet ändå mer:
Jag på båda ser
Och åt båda ler,
Men skiljer ändå båda.
En nymf i det gröna
Och vin i gröna glas
(Lika godt kalas)
Båda om mig dras . . .

Ge stråken mera kåda:
Konfonium tag der
Uti min gröna låda,
Och vinet står ju här.
Jag är i våda!
V:cello - - - Supa, dricka
Och ha sin flicka
Är hvad sancte Fredman lär.

№ 3.

Fredmans Epistel

till en och hvar af systrarna, men enkannerligen till Ulla Winblad.

Korno - - - Fader Berg i hornet stöter —
Si, hur lilla nymfen söter
Svingar sig i en dans!
Korno - - - Si, hur fader Berg han gapar:
När som Jergen Puckel skrapar,
Stöter han en kadans.
Hurra, si, Ulla dansar:
Engageanter, flor och fransar,
Hvit sultan och blomster-kransar —
Hvita ben! :||:
Si, ljus och lampors sken!

Korno - - - Valdthorn bör man ha på baler,
Strufvor, nymfer och pokaler:
Stor sak uti fioln!

Korno - - - Si, hon slänger armen trötter —
Hvita ben och röda fötter!
Si, himmelsblåa kjoln!
Hurra . . . si, bröstet jäser!
Minsta veck i kjolen fräser.
Si, hur fader Berg han läser
Noterna! :||:
Hej, kära far, blås bra!

Korno - - - Käre, blås som sjelfva satan —
Håll valdthornet utåt gatan:
Herrarna ska gå in:
Korno - - - Friska grefvar och baroner
Och husarer och dragoner.
Hej, friskt humör och vin!
Hurra, si, Ulla skrattar . . .
Si, hvad galonerta hattar!
Paris sin Helena fattar,
Röd och varm. :||:
Blås, fader Berg, alarm!

Korno - - - Valdthorn hörs i luften mumla,
Och sirener kring mig tumla
Under Apollos ljud.
Korno - - - Ulla Winblad, kära syster,
Du är eldig, qvick och yster:
Hvar dag så står du brud.
Hurra — jag hör dig sjunga . . .
Jag ser Fröjas tempel gunga,
Eldar kring i luften ljunga!
Full och våt :||:
Står jag i Karons båt.

№ 4.

Fredmans Epistel

enkannerligen till Anna Stina.

Hej, musikanter, ge valdthornen väder,
Spotta ut tuggbussen, blås! - - - Korno.
Här mellan kistor och byttor och bräder
Kärlekens förlåt uppslås. - - - Korno.
Blås, edra hundar, så ska ni få vin,
Englar och hjertan och bränvin och buska!
Nu valdthornen ruska —
Stå inte och fuska...
Men håll utom fönstret valdthornet, ditt svin!

Stugan är vacker med hundra tapeter,
Köket i kammarn... Hur sa? - - - Korno.
Flickan i sängen, i särken så feter...
Hej, Anna Stina... Hva ba? - - - Korno.
Blås, era lymlar, till dygdens ruin —
Låt oss tillbedja båd Bacchus och Fröja!
Vår lusta vi röja,
Vår strupe förnöja:
Vi dö utaf kärlek och lefva af vin.

Valdthornen lyfta... håll styft uti armen...
Blås, era bytingar, blås! - - - Korno.
Si Anna Stina... så hviter i barmen —
Dyrka upp skönhetens lås! - - - Korno.
Käraste, kommen ihåg mina ord:
Kärlekens tempel, dess länder och städer
Ä' bolstrar och fjäder,
Trappstenar och bräder
Och gator och gränder och stolar och bord!

№ 5.

Fredmans Epistel

till the trogne bröder på Terra Nova i Gaffelgränden.

Käre bröder, så låtom oss supa i frid
I denna här verldenes ondsko och strid!
Låt oss streta,
Arbeta,
Stampa,
Trampa,
Drufvorna pressa, ty än är det tid!
The ölepheser ä' stridbare män,
The gutårinter hofvera, ja men,
Blifva besatta
Och skratta
Och supa
Och stupa
Emellan buteljerna se'n.

Slå i stopenom, bröder, slå locket ihop,
Fly allan förargelse, töm era stop!
I all kättja
Och lättja
Stampa,
Trampa
Nu Bacchi pressar vid klingande rop!
Bränvins-apostlar uppstiga hvar dag,
Stöta basuner, förkunna vår lag,
Rusta och rasa
Och flasa
Och mumla
Och tumla
Som hjeltar i blodiga slag.

Gå då ödmjukt till flaskan — inbördes gutår!
Gå baklänges bort, der som nykterhet rår!
Var nu listig
Och dristig,
Stampa,
Trampa,
I Bacchi vingård stå qvar der du står!
Drick, min Theophile — strupen är djup...
Si, i Damasko der ligger en slup,
Fuller med flaskor,
Damaskor,
Kantiner
Och viner...
Åh, kära, ro hit med en sup!

№ 6.

Fredmans Epistel

till the galimater på hinsidon then konungsliga Djurgårdenom.

Käraste bröder, systrar och vänner,
Med helso och frid!
Med öl, som bränner,
Hjertat kringränner,
Fetmar och spänner,
Gör krogdörren vid!
Drick, drick — nu är tid! Fin.
Hör på fiolerna,
Systrar, med sång!
Ruska på kjolarna,
Hoppa i språng!

Ulla, bjud opp,
Sväng din salopp!
Skönhetens knopp
Blommar i topp —
Ögat vill blunda, och fingret det känner. D. K.

Bort med all ängslan, käraste själar...
Sitt ner på en stol!
Hör, spelman grälar,
Stryker och trälar,
Med sina hälar
Han slår sin fiol
Och raglar mot bol. Fin.
Men fyll i krusena
Bränvin och vin
Och tag af ljusena,
Lilla kusin!
Lotta, gif hand,
Nig lite grand,
Sup ock ibland —
Kärlekens band
Bindas i sängar, på ängar och fjälar. D. K.

№ 7.

Fredmans Epistel,

som synes vara en elegi, skrifven vid Ulla Winblads säng sent om aftonen.

Fram med basfiolen, knäpp och skrufva —
V:cello --- Skjut skrufven in!
Pip och kuttra som en turturdufva
V:cello --- För makan sin!

Släng din peruk och bulta din hjessa —
Blif ej svartsjuk, blödig och rädd!
Låt mina ögon tårar pressa
Uppå Ulla Winblads bädd!

Fader Berg, gutår! mitt bröst mig klämmer —
V:cello - - - Mitt hjerta, känn,
Hur det klappar vid hvar ton, du stämmer,
V:cello - - - Och svider se'n!
När jag ser dig, så tänk att jag finner
Kyla, svalka, ro i mitt bröst,
Ty med ditt glas du mig påminner,
Att mot kärlek finnes tröst.

Men mitt öga ser som i en dimma
V:cello - - - Just Fröjas graf:
En paulun, kring hvilken lampor glimma...
V:cello - - - Drag skorna af!
Helga det rum, der skönheten kastar
Sina liljor, döden till rof!
Du, min vestal, till målet hastar —
Och min själ är i behof.

Si den hvita barmen, hur han flämtar —
V:cello - - - Knäpp lite grand!
Si, hur hon sin myrtenkrona hemtar
V:cello - - - Utaf min hand!
Si, hennes ögon trotsa ju döden
Med sin klarhet, styrka och färg!
Hör hennes sång om jungfrurs öden —
Hör du, hör du, fader Berg!

Si, nu kött och blod i skönsta prydnad
V:cello - - - Förklara sig.
Mina känslor från förnuftets lydnad
V:cello - - - Nu draga mig,

Draga mig dit, just dit, der du ligger.
Än får du ej lida utaf.....
Nu skall du dö, min nymf! Jag tigger:
Qvickna åter i din graf!

№ 8.
Fredmans Epistel
till korporal Mollberg.

Dörrarna öppna, fiolerna klara —
  Kom och gå in! - - - Korno.
Här är oss lustigt, go' vänner, att vara:
  Här få vi vin. - - - Korno.
Knäpp nu på basen och stryk violin,
Låt nu valdthornen tala och svara
  Och skönhetens skara
  Sig lägra och para
  Och vi oss försvara
  Med plit och karbin!

Kom, mina bröder, och dansa på baler!
  Hoppa i fläng! - - - Korno.
Ingen gemen: här ä' bara korpraler —
  Svinga dig, sväng! - - - Korno.
Gör enterschaquer, med benena släng!
Skramla med-löspengar, ören och daler!
  Hvad du är fataler
  Och långer och smaler
  Och fuktig och haler —
  I morgon dig häng!

Lustiga bröder, hvar tage sin flicka...
 Släng henne kring! - - - Korno.
Hej, i fullt flygande buga och nicka,
 Stoja och spring! - - - Korno.
Armarna ut, era lymlar — i ring...
Dra in i helvite, stå ej och hicka,
 Ty nu ska vi dricka,
 Så hjertat ska picka
 Och buken ska spricka:
 Det gör ingenting.

Blås, era satar, och hållen er raka,
 Hvissla och tjut! - - - Korno.
Fönsterna öppna... trossbottnarna braka...
 Hoppa nu ut! - - - Korno.
Armar och ben ska vi krossa till slut.
Ut genom fönstret och hoppa tillbaka!
 Nu flaskorna skaka
 Och safterna smaka
 Och piska din maka
 Och håll nu din trut!

№ 9.

Fredmans Epistel

till gumman på Thermopolium Boreale och hennes jungfrur.

Käraste bröder, systrar och vänner,
Si, fader Berg, han skrufvar och spänner
 Strängarna på fiolen,
 Och stråken han tar i hand.

Ögat är borta, näsan är klufven:
Si hur han står och spottar på skrufven —
Ölkannan står på stolen.
Nu knäpper han lite grand,
V:cello - - - Grinar
Mot solen,
V:cello - - - Pinar
Fiolen,
V:cello - - - Han sig förvillar,
Drillar
Ibland.
Käraste bröder, dansa på tå,
Handskar i hand och hattarna på!
Si på jungfru Lona —
Röda band i skona,
Nya strumpor, himmelsblå!

Si, Jergen Puckel fläktar med hatten,
Pipan i mun, och bränvin som vatten
Dricker han och gör fukter
Med hufvud och hand och fot.
Gullguler rock med styfva dycrenger;
Tätt uti nacken hårpiskan hänger,
Ryggen i hundra bugter,
Och kindbenen stå som klot;
V:cello - - - Gapar
På noten,
V:cello - - - Skrapar
Med foten.
V:cello - - - Pipan han stoppar,
Hoppar
Emot.
Käraste systrar, alltid honnett:
Bröderna dansa jemt menuett,

Hela natten fulla.
Rak i lifvet, Ulla...
Ge nu hand — håll takten rätt!

Si, hvem är det i nattrock, så nätter,
Med gula byxor, hvita stöfletter,
Som dansar der med Lotta,
Den der, som har röd peruk?
Ta mej sju tusan, se, två i flocken —
Sydda manschetter, snören på rocken...
Drick, fader Berg, och spotta!
Tvi.. svagdricka gör mig sjuk.
V:cello - - - Kruset
Ska rinna,
V:cello - - - Huset
Ska brinna:
V:cello - - - Ingen ska klämta.
Flämta,
Min buk!
Käraste systrar, tagen i ring,
Dansa och fläkta, tumla och spring!
Var nu blind och döfver!
Spelman nu ger öfver,
Raglar med fiolen kring.

Hej, mina flickor, lyfta på kjolen,
Dansa och skratta... hör basfiolen!
Ge fader Berg konfonium
Och hoglands med gröna blan!
Hör, fader Berg, såg du hvad hon heter,
Hon der vid skänken, vindögd och feter?
»Gumman på Thermopolium!»
Hon är det — ja, ta mig fan!
V:cello - - - Trumpen
Och blinder!

V:cello - - - Gumpen
Är trinder...
V:cello - - - Hals-fräs -- min gumma!
Brumma,
Dulcian!
Käraste bröder, här är behag:
Här är musik och flickor hvar dag,
Här är Bacchus buden,
Här är kärleksguden,
Här är allting — här är jag.

№ 10.

Fredmans Epistel.

Klingar väl vid flöjt-travär.

Systrar, hören min musik
Utaf flöjt-travärer! - - - Flauto.
Ljudet örat skärer. - - - Flauto.
Under löje, stoj och skrik
Verldsbekymret vik!
Kära systrar, låt oss alla glada blifva,
Låt oss våra lustar fria tyglar gifva:
Hvar en följe sitt begär —
Glöm allt lifsbesvär!

Ge nu flöjterna en ton —
Blås för hela laget! - - - Flauto.
Nymfen är i taget, - - - Flauto.
Och vid kärleksgudens tron
Dansar jag och hon.

Sköna ögon hvälfva kring och kasta strålar,
Nymfen ger sin hvita hand . . . kors, hur hon prålar,
Hur hon sjunger, ma bergère —
Glöm allt lifsbesvär!

Kors, hvad prakt i Fröjas tjäll!
Flöjt-traväres klinga, - - - Flauto.
Och de sköna springa . . . - - - Flauto.
Flöjten ännu högre ställ:
Blåsen bra i qväll!
Si Kupido med sin fackla, hur han ljungar!
Fötterna i språng, och hela golfvet gungar.
Bara vällust finnes här —
Glöm allt lifsbesvär!

Mina bröder, lif och mod!
Dansa . . . hör, de spela . . . - - - Flauto.
Kom och hjertan dela! - - - Flauto.
Ingen svart och ängslig blod:
Flaskan vår klenod!
Mina barn, förr'n skönhet skall ert hjerta såra,
Låten Bacchus hellre få er hjerna dåra!
Och i vinet, glad och kär,
Glöm allt lifsbesvär!

№ 11.

Fredmans Epistel

till bröderne och systrarna på Lokatten. Klingar väl vid valdthorn.

Hej! sade Fredman, hvar gång han hörde valdt-
hornen börja skråla
Korno - - - Och spelmän såg.

Verlden är ej så ful som vi henne ängsligt afmåla
Korno - - - Med storm och våg.
Allt leker för vår håg:
Skönhet i hvar ögnastråla,
Bränvin och dubbelt öl ha vi nog,
Fioler på hvar krog.

Käraste systrar uppå Lokatten, heder, tack och ära!
Korno - - - Och full musik —
Holländska pipor, regarns-peruker, ryssar, som svära,
Korno - - - Och jungfruskrik!
Den båtsman han är rik:
Till Dublin han ska med tjära...
Han der med långa byxorna står,
Han fick bra stryk i går.

Era markattor, stå inte der i fönstret — hut! — och kika:
Korno - - - Bjud opp och nig!
Blås, era satar.... Nu blåser en: blås alla tillika,
Korno - - - Blås som i krig!
Hej, lustigt svinga dig,
Anna Stina och Fredrika!
Kjolarna opp, solfjädern i hand...
Gutår — en sup ibland!

Ge fader Berg nu bränvin: han korsgeväret står och stöter.
Korno - - - Du raska dräng —
Gräsgröna byxor, blå rock, grå väst... kors, hvad du är söter —
Korno - - - Med gult gehäng!
En hyrvagn — venster sväng!
Ser du inte kusken höter?

Glasögona på näsan... Gevär!
Nu balen öppnad är.

Bröder och systrar, klappa med händren! Valdthornen
de träta.
Korno - - - Se mamsell Spaas —
Rosende-röda kjolar och blåa strumpor och fläta
Korno - - - Och gul karkas!
Rödt vin i gröna glas —
Bröder, låt oss allt förgäta!
Sjungom om kärlek, ropa på vin...
Välkommen, min kusin!

Der kommer Ulla Winblad — ge rum, och korsge-
väret unnan!
Korno - - - Blås nu med force!
Ser du Kupidos altar.... Släpp in den däjliga
nunnan —
Korno - - - Stick, om ni tors!
Korsgevären nu i kors,
Slå till porten, öppna tunnan!
Käraste bröder, amen — gutår!
Det bästa återstår.

№ 12.

Fredmans Epistel.

Elegi öfver slagsmålet på Gröna Lund.

Gråt, fader Berg, och spela —
Din pipa sorgligt stäm
Flauto - - - Och röret kläm!
Mitt bröst kan ingen hela:
Det frustar öl och märg.
Flauto - - - Blås, fader Berg!
Märk: denna stora stuga,
Du full af flickor mins,
Är nu så tom att knappt en enda fluga
Uti taket fins. - - - Flauto.
Här syns ej Jergen Puckel mer med hatten buga
Som en prins. - - - Flauto.

Här syns ej bord och bänkar,
Blott dörrar utan lås.
Flauto - - - Din pipa blås!
Der förr sågs glas och skänkar
Och bröder stå i ring,
Flauto - - - Syns ingenting.
Der förr du stod, till venster,
Och på ditt valdthorn gol,
Nu synes bara sönderslagna fenster
Och en gammal stol. - - - Flauto.
Här fåfängt spelmän nånsin vänta fler förtjenster
Med fiol. - - - Flauto.

Der förr hvar tilja darra'
Vid stampning, larm och dån,
Flauto - - - Syns ej en spån.
De murkna plankor knarra,
Och skorsten svigtar nu.
Flauto - - - Blås, kära du!
Der förr man såg trompeter
Ur fenstren stickas ut,
Syns trasor af gardiner och tapeter
Fläkta hvar minut. - - - Flauto.
Och fåfängt ser man hästar, vagnar och karreter
Vid hvar knut. - - - Flauto.

När bröder ej förlikas,
Plär leken lyktas så...
Flauto - - - Min rygg är blå.
En örfil kan undvikas,
När som man ingen ger.
Flauto - - - Blås inte mer!
Hvar en ej mer må dricka
Än honom är beskärdt,
Ty i korpralens kanna näsan sticka
Det är inte värdt. - - - Flauto.
Och aldrig nånsin dansa med en annans flicka
Har jag lärt. - - - Flauto.

№ 13.

Fredmans Epistel

till brodern Bredström.

Nå, ä' nu alla församlade här?
Erik Bergström och brodern Pehr,
Benjamin Schwalbe? »Oui, mon frère,
Vi ä' alla här.»
Piskorna smälla och kuskarne slåss...
Nu komma vagnar och schäsar och tross:
Herrskaper stimma vid lyktor och bloss,
Och kuskarne slåss.
Slägter och anförvandter,
Nymfer och musikanter,
Korno - - - Balen öppnad är!
Anders Wingmark med sin fru,
Peter Bredström med sin kär'sta!
Hej, gutår... en sup ännu —
Den var af de smärsta.
Skål, Anders Wingmark — välkommen, bror!
Och gutår, Otto Olssons mor!
Syster Jeanna med bjefs och flor,
Salopp och röda skor!

Ödmjuka tjenare, si fader Berg —
Valdthorn af messing med bulor och erg:
Kors, hur han svettas båd' olja och märg —
Si, god dag, bror Berg!

Med stora pump-skor, på förfäders bruk,
Randiger nattrock och skuren peruk,
Halsduk af läder och gördel kring buk
På förfäders bruk!
Stugan af nymfer prålar...
Hurra, valdthornet skrålar!
Korno - - - Jeanna hon är sjuk:
Syster Jeanna hon illa mår —
Öppna barmen, sku vi hälla
Lite hoglands vin, en tår,
Lite pimpinella!
Klinga, bror Wingmark, för lilla kusin —
Kärlekens blommor sku vattnas med vin!
Munnen nu bådar en leende min...
Tag fram din karafin!

Nå, Jergen Puckel, ta hatten i hand —
Var inte hjulbent och skrapa i sand:
Gör kaprioler och stupa ibland...
Hatten uti hand!
Släng hvita handsken och hoppa, min bror!
Du kan bli lycklig långt mer än du tror:
Bredströms käresta, präktig och stor,
Bjud opp, min bror!
Lustigt i dansen svinga...
Hurra, valdthornen klinga
Korno - - - Med ett ståtligt kor!
Lyfta gumman opp och ner:
Fröjas tempel skall du skaka —
Broder Bredström intet ser.
Låt valdthornen braka:
Stöt i valdthornen med grufligt alarm!
Jergen han lyfter sin sköna på arm:
Ögonen gnistra af kärlek och harm,
Och Bredström står så varm.

Klinga, bror Bredström! Hur är det nu fatt?
Stå ej och flåsa så trumpen och matt!
Här har du bränvin — sätt på dej din hatt...
Hur är det då fatt?
Hör, jag skall säga dig, pauvre ami:
Aldrig på baler dra fram jalusi!
Här äro tuppar med sporrar... Slå i —
Drick, drick, mon ami!
Här går det till just ärligt.
Valdthornen gny förfärligt...
Korno - - - Stolt tupplufveri!
Resonerar du, ditt får?
Ta valdthornet, slå'n på truten!
Syster Bredström, polskan går...
Är nu ringen sluten?
Jergen Puckel, hva' fan, ä' du här?
Anders Wingmark och brodern Pehr,
Erik Bergström och Jeanna stå der.
Nu balen lustig är!

Men hvar är bränvin? Hör, klockorna slå,
Brandvakten ropar och trummorna gå.
Flickorna gäspa — gu signe de små!
Hör, klockorna slå....
Stjernorna blänka och slockna och dö:
Mörker omringar båd' klippa och sjö.
Nu blir jag kärlig — fins här någon mö,
Som önskar dö?
Hon dör, och jag vill lefva.
Ack, skönsta barn af Eva,
Korno - - - Ack, allt kött är hö!
Här är jag, och der en säng:
I min själ Kupido strider.
Bröder, dansa nu i fläng!
Bredström står och qvider,

Broder Bredström, hvad skulle du här?
Ta en sup kummil och skorpa begär!
Kors, du ser ut liksom Lucifer! —
Men balen slutad är.

№ 14.

Fredmans Epistel

till poeten Wetz. Klingar väl på alla instrumenter, men isynnerhet vid knäppning på basfiol.

Hör, I Orfei drängar,
Stämmen era strängar,
Knäppen alla --- V:cello.
Till Apollos pris!
I, som till exempel
Uti Fröjas tempel
Nederfalla, --- V:cello.
Följen er kapris!
I, som pröfven gammalt öl ... gutår ...
Eder önskas fuktigt silfverhår --- V:cello.
Och en strupa som förmår!

Basfioler klinga:
Tag hit bägarn ... svinga,
Svinga, broder, --- V:cello
Svinga med din hatt!

Visa dina dater —
Du har bra kamrater:
Bacchi floder --- V:cello.
Rinna dag och natt.
Glas i hand och ljufligt strängaspel,
Huile de Venus, kummil och kanel --- V:cello.
Blifve, broder Wetz, din del!

Du på Pinden stretar,
Och din blod arbetar:
Hjernan värker --- V:cello.
I din hufvudskål.
Vid en brudsäng, broder,
Strödde du klenoder —
Ingen märker --- V:cello.
Dina tankeprål.
Sätt din hatt på hufvud, kära bror!
Bacchi vingård står nu i sitt flor... --- V:cello.
Se Kupido med sin mor!

I de helga lunder
Mellan blixt och dunder
Venus räcker --- V:cello.
Bägarn utur skyn.
Hon på molnet hvilar,
Han med vin och pilar
Sig utsträcker --- V:cello.
Kring vår vattubryn.
Ej i vatten, nej, i cyper-vin
Paradiset blommar, min kusin! --- V:cello.
Sätt dig neder — håll god min!

Frukta intet dunder!
Under öfver under:

Bägarn blänker --- V:cello.
Klar som en juvel.
Spegla dig — ditt hjerta
Skall bli qvitt all smärta,
När du tänker --- V:cello.
Blott på sång och spel.
Du skall bli uti din målning kär:
Magnifikt din kopparnäsa bär --- V:cello.
Bacchi tron och Fröjas här.

Vinet gör dig fager,
Vacker som en dager.
Tag den lotten — --- V:cello.
Knäpp vår basfiol!
I hvart stop, du tömmer,
Nytt besvär du gömmer
Och på botten --- V:cello.
Ser din lyckas sol.
Lycka till Kupidos herrlighet!
Att i Bacchi vingård blifva fet, --- V:cello.
Drick, bror Wetz — du är poet!

№ 15.

Fredmans Epistel

enkannerligen till Theophilum skomakargesäll under dess förföljelse skrifven till tröst och hugsvalelse.

Käraste min Theophile,
I hallrätten visa knogen!
Rättnu, broder, är du mogen:
Frodig buk och bälg!
Knäpp dina händer hop och svälj —
Min lärjunge, var mig trogen:
Tag ditt mästerbref på krogen,
Der ditt burskap välj!
Sätt på dig hatten, murra,
I väggen flaskan surra!
Fri måndag — hurra!
Lycka till god helg!

Värdaste min Theophile,
Följ Bacchus helt tätt på spåret,
Släng din messings-kam i håret,
Tag din käpp i hand!
Knyt i din halsduk röda band,
Häng urkedjan uppå låret!
Det är nu på femte året
Du är i vårt land.
Näsan i vädret gerna...
Se benen hur de spjerna!
Din aftonstjerna
Tänds vid solens rand.

Käraste min Theophile,
Din bälghund, låt blodet rinna!
Plåstra om din ögonhinna:
Bacchus sjelf dig ger
Blyhvitt och silfverglitt och mer.
Men var inte lik en qvinna:
Näsan skall en gång — besinna —
På dig sablas ner,
Sablas utaf korpraler
På bröllop och på baler.
Du är fataler...
Sup, min kavaljer!

Älsklige min Theophile,
Med glaset jag dig förföljer!
Jag ditt hufvud öfversköljer
Och dig modig gör.
Örfilar smälla lustigt... hör...
Du öron och näsa höljer:
Jag ber att du aldrig döljer
Friskt och flinkt humör!
Den, som i kransen tager,
Som bryta vill din lager,
(Blif inte svager!)
Slå'n så att han dör!

Lästen slå midt i flinten... hej...
Och spring du, ta i din kanna,
Drick och svär och dig förbanna
På revanche, din skurk!
Tag promt i näfven glas och burk —
Sjelf Bacchus skall dig bemanna.
Håll med handen för din panna,
Fäkta som en turk!

Gott schwere noth und wetter!
Jemt full och aldrig mätter!
Jag vet ej bätter,
Din skomakarlurk!

№ 16.

Fredmans Epistel

enkannerligen till the birfilare på then konungsliga Djurgården. Klingar väl på oboe.

Fader Bergström, fingra ditt oboe, blås!
Oboe - - - Knäpp upp ditt krås!
Håll nattrocken öppen, så ser man — hvaba? —
Oboe - - - Skinnbyxorna.
Hatten på!
Blås nu då! - - - Oboe.
Älskelige bröder, tagen nu i ring
Och låt oss alla dansa kring!

Si, der springer löparn på backen... si der...
Oboe - - - Ölstopet bär.
Si, det gröna glaset sin sköna han ger —
Oboe - - - Stolt kavaljer!
Han ibland
Kysser hand. - - - Oboe.
Älskelige bröder, dansa allihop
Och låt oss tömma våra stop!

Ack, si Ormens pigor... si Cajsa — blås bra!
Oboe - - - Si kjortlarna,
Hvita klackar, gossar, och målade skor!
Oboe - - - Balen blir stor.
Nu på bal,
Snörd och smal? - - - Oboe.
Kära bröder, slå nu alla fönstren opp —
Hej, lif och mandom i vår tropp!

Hårfrisörn ur dansen, och löparn ska in!
Oboe - - - Oboe fin,
Blås nu pianissimo... Ack, si'ken en
Oboe - - - Med hvita ben
Krummar sig,
Qvick och vig! - - - Oboe.
Klappa löparn ut ur dansen, der han går,
Och hårfrisörn ska in... Gutår!

Hurra, kamrater! Allt andas i fröjd:
Oboe - - - Djuphet och höjd,
Göken uti toppen och löjan vid strand,
Oboe - - - Myran i sand —
Likså vi:
Spela ni, - - - Oboe.
Spela oboister! Gunga, tak och golf!
Hvad slår nu klockan? Hon slår tolf.

№ 17.

Fredmans Epistel

till syster Lisa.

Systrar och vänner
Och hvar en, mig känner —
God dag!
Pukare, skramla
Och ramla! - - - Timp.
Låtom oss surra,
Med hattarna hurra,
Som jag!
Hjerta i barmen,
Rör armen! - - - Timp.
Hurra... gutår!
Just kungligt jag mår.
Hör på pukslagaren, hur han slår! - - - Timp.

Ljusena glimma,
Och flickorna stimma
Med ras:
Si, hur de kriga
Och niga! - - - Timp.
Solfjädern fläktar.
Marskalken slår nektar
I glas:
Si, hur de dricka
Och nicka... - - - Timp.
God dag, kusin!
Si strufvor och vin —
Si Jergen Puckel med karafin! - - - Timp.

Jergen sig bugar:
Han läspar och trugar
Så skönt,
Talar fransyska
Och tyska. - - - Timp.
Blommor på armen,
Buketter i barmen
Och grönt!
Benen som krita
Så hvita! - - - Timp.
Spänd så sitt sätt
Med rock violett,
Blått foder under... Hej, menuett! - - - Timp.

Qvinnor och männer
Och jungfrur och svenner,
Alarm!
Bort med all smärta:
Friskt hjerta! - - - Timp.
Saften är mustig,
Och Jergen blir lustig
Och varm.
Hör, hur han pladdrar
Och sladdrar... - - - Timp.
Hattarna på!
Kom, dansa ni två:
Ulla och Jergen, låt dansen gå! - - - Timp.

Fy tunnor tusen,
Det dryper af ljusen
Nu flott
På roberonder,
Pomponger! - - - Timp.
Står du och gråter,
När Fröja upplåter

Sitt slott,
Bland englabilder
Så milder? - - - Timp.
Styr hjertat lätt,
Gif ögat sin rätt!
En nymf cendré och en ann brunett! - - - Timp.

Lisa, med stubben,
Som niger för gubben,
Der står
Med stora buken,
Peruken, - - - Timp.
Si, hur hon fäktar!
Kring axlarna fläktar
Rödt hår.
Med öppna armar
Hon larmar, - - - Timp.
Grinar mot soln —
Si gullgula kjoln...
I Jergens knä sitter hon på stoln. - - - Timp.

Klinga, buteljer!
Min kron-sup jag sväljer:
Gutår!
Kärleken sticker —
Jag dricker. - - - Timp.
Låtom oss alla
Den Venus åkalla,
Här står!
Töm mina safter
Och krafter! - - - Timp.
Pukor, ge ljud!
Si kärlekens gud...
Hvem vill bli brudgum? Här har ni brud! - - - Timp.

№ 18.

Fredmans Epistel

till gubbarna på Terra Nova i Gaffelgränden vid Skeppsbron.

Gubbarna satt sig att dricka,
Klappa på bälgen och hicka,
Näsan i glasena sticka,
Sjunga hvar om sin flicka.
Jergen Pückel han drog nu en rök:
Med pipan han på stopet knacka'.
Gubbarna gjorde på ölet försök
Och drucko så svetten han lacka'.

Glasena börja nu ringa,
Gubbarna lustigt att svinga,
Hoppa och dansa och springa,
Med hvarannan klinga.
Benjamin klef nu på bordet... Fy fan!
»Hier ist, kamrat, sehr schen zu tanzen!»
Röder om näsan liksom en tulpan,
Vant han uti laget nu kransen.

Ölet kring golfvet det rinner,
Ljuset i pipan nu brinner,
Benjamin flämtar så stinner:
Ingen nu dörren finner.
Men perukerna falla utaf,
Och byxorna de lossna af medjan.
En den andra handen nu gaf
Och höllo så styft uti kedjan.

Hurra de skreko och tralla'...
Undan ur dörren med alla!
Käftarna gröna af galla —
Öl och stryk... Falleralla!
Jergen Puckel han ropte nu: »Schas!
»Der teufel soll 'den fan regiren!
Hol mich der teufel, verdammte kalas,
Wir wollen nun recht pokuliren!»

»Heer, Jergen Puckel, frater,
Hast du nun praf dukater?
Wir preussische soldater» —
»Hurra, kamerater!»
»Hej, vivat nun, hej, die kaiserin,
Der kaiser! Mere ehl på bordet!
Hej, alliance och gut glas vin»...
Gutår för det herrliga ordet!

Benjamin, lustig och kåter!
Skålarna börja nu åter —
Ögat sin hinna upplåter:
Bara öl det gråter.
»Potz, schlappermont, the smake so scheent!»
Låt glasen klinga... klinga, gubbar!
»Gut glas ehl, båd' redt och kreent!»
Skälm den, som laget nu rubbar!

№ 19.

Fredmans Epistel

till systrarna på then konungaliga Djurgården.

Tamb. - - - Trumslagarn kommer — flickor, god dag —
Tamb. - - - Hör, hur han slår ett slag!
Tamb. - - - Trummor och pipor, bränvin och smör!
Tamb. - - - Kors, tocka hvirflar... hör!
Käraste bröder och systrar, slån upp era tjäll:
Vofflor och strufvor i gröngräset ställ!

Tamb. - - - Dansa på gröna backar och fält,
Tamb. - - - Hoppa på krogen snällt,
Tamb. - - - Systrar, med hand i sidan! God dag!
Tamb. - - - Barfota du och jag...
Trumla, trumslagare! Mandom och kärlek och vin
Fröjda i själen hvar trogen kusin.

Tamb. - - - Älskliga systrar, full menuett,
Tamb. - - - Trumma och flageolett!
Tamb. - - - Älsklige bröder, fulla qvarter
Tamb. - - - Och basfioler fler!
Hej, pimpinella och hoglands och sött frontignak!
Hurra, mamseller, gesäller och pack!

Tamb. - - - Käraste bröder, fulla med dun,
Tamb. - - - Systrar, dra till paulun!
Tamb. - - - Kärlekens pilar hvässas i öl.
Tamb. - - - Båtsman, klif på din köl,
Pipan i munnen, och skönheten inom din arm!
Trumla, trumslagare, trumla alarm!

Tamb. - - - Ge fader Berg en sup vid fioln!
Tamb. - - - Rättnu så skiner soln.
Tamb. - - - Drick nu värdinnans skål! Ja, gutår!
Tamb. - - - Lustigt vår lefnad går.
Käraste bröder och systrar, er blifver förunt
Denna Epistel — ja, amen! Trurunt.

№ 20.

Fredmans Epistel

till fader Berg och Jergen Puckel.

Står du och gråter?
Valdthornet, hör, det låter! - - - Korno.
Lustig och kåter,
Blås, fader Berg — det låter bra! Fin.
Blås till batalje...
Nå, prutta, din kanalje! - - - Korno.
Vacker seralje!
Min Jergen Puckel... nå, hurra!
Hvita handskar, chapeau-bas...
Stråperlor uppå hatten!
Nu han satt'en
Bakfram, nu på sida...
Bida —
Jergen vill så ha. D. C.

Jergen han stretar...
Si, fader Berg arbetar: - - - Korno.
Flickan hon letar
Och vill i dansen gifva hand. Fin.

Jergen sig krummar:
Hör, fader Berg han brummar, - - - Korno.
Valdthornet tummar,
Blir röd i synen, blå ibland.
Flickan hoppar lite grand —
Jergen han också hoppar:
Klang... han stoppar
Pipan och sig svänger,
Slänger
Benen uti sand. D. C.

Lustigt i harmen,
Si, hur han kröker armen: - - - Korno.
Kråset i barmen
Det fläktar och det fladdrar ut. Fin.
Flaskorna skaka —
Valdthornen, hör, de braka! - - - Korno.
Hufvu't tillbaka
Och, Jergen, rak i lifvet! »Hut!»
Hurra... dansa, blås och tjut,
Dansa på Norr och Söder,
Mina bröder!
Riktigt — tolf buteljer
Sväljer
Jag i en minut. D. C.

Sup, drick och smutta!
Hurra... valdthornen prutta. - - - Korno.
Flickorna skutta
Kring golfvet... Bröder, hej gutår! Fin.
Öl på minuten!
Se fader Berg i truten: - - - Korno.
Käften uppbruten
Nu öfver messingsbrädden står.

Käre vänner, Bacchus rår;
Venus mitt lif föröder.
Mina bröder!
Vinet i mitt tycke
Mycke
Kärlek öfvergår. D. C.

№ 21.

Fredmans Epistel,

hvarutinnan han 1:o afmålar natten med dess nöjen, 2:o tyckes liksom för ögonen ställa ett slags æquilibrium emellan vinets och kärlekens styrka, men omsider ljusligen uppenbarar öfvervigten.

Skyarna tjockna,
Stjernorna slockna,
Stormarna tystna, som örat uppfyllt.
Staden i dimma,
Tornena glimma:
Månen försilfrar hvad solen förgyllt.
Hundarna skälla,
Portarna smälla.
V:cello - - - Spänn nu din bas!
Hvart man sig vänder,
Pottor i gränder
Klinga i gatan. — hej, lustigt kalas!

Ställ dig vid bänken,
Ragla mot skänken!
Känn dig nu före — hvar står din butelj?

Grumla'n och skaka'n,
Och under hakan
Sätt nu fiolen och klunka och svälj!
Spotta och trampa,
Fila och stampa —
V:cello - - - Knäpp lite grand!
Himlen dig löna...
Se på den sköna:
Sömnen i ögat och ljuset i hand!

Käraste bröder,
Hjertat det blöder:
Nu har jag flickor och flaskor och ljus,
Horn och basuner,
Kistor, pauluner...
Se fader Berg med sin läder-karpus!
Ulla i särken —
Rör speleverken,
V:cello - - - Hoppa och fläng!
Vänner och fränder,
Klappa med händer,
Släng, era satar... släng lagom, släng, släng!

Låtom oss stimma!
Ljusena glimma
Rundt ikring väggar, paneling och tak.
Nu för jag ordet...
Skinkan på bordet,
Svept uti blommor, som reta vår smak!
Allting oss retar.
Spelman arbetar
V:cello - - Och gör en drill.
Flickorna blunda —
Låt oss åstunda,
Låt oss åstunda hvad hjertat det vill!

Den, som, bedröfvad,
Blifver bepröfvad
Båd' utaf lycka och afund och tid,
Glömme sin lycka!
Afund att trycka,
Gör han hvar timma här lustig och blid,
Dansar i salen,
Fattar pokalen,
V:cello - - - Ropar gutår,
Slänger med armen,
Tager i barmen,
Tumlar med nymfen i sängen der står.

Den, som med pilar
Vakar och hvilar,
Gör för sin sköna allting hvad han gör,
Suckar och brinner,
Tappar och vinner,
Tage en skinkbit och bränvin och smör!
Hurra, kamrater,
Trät som soldater...
V:cello - - - Stäm, fader Berg!
Vi oss förlusta:
Låtom oss rusta —
Än har vår himmel sin svartblåa färg.

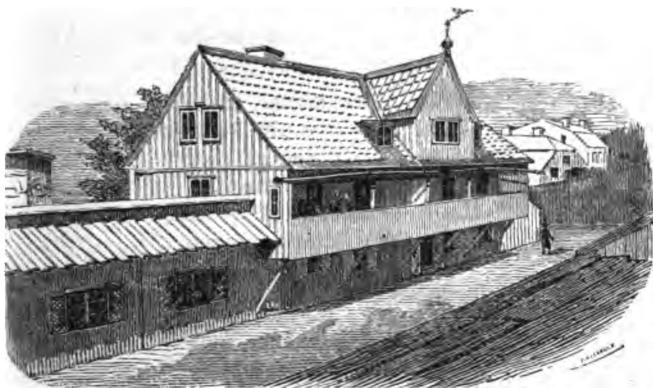
Släng, era satar!
Står du och pratar?
Slut med polskan, det fan far i doj!
Hurra, kurage!
Släng, ert bagage!
Kasta fiolen åt helvete, hej!
Hej, han är rutten:
Kasta'n i putten!

V:cello - - - Lustigt — ge fyr!
Låt mig få hurra,
Supa och surra...
Venus jag följer: med Bacchus jag flyr.

№ 22.

Fredmans Epistel

till the nybyggare på Gröna Lund.

De dyrbaraste gåfvor utösas ofta af den lekande naturen under den mildaste himmel, då de dödliga med bleknade anleten ej mäkta pryda sina kinder med den purpur, som de lysande blommor vid morgonstunden sprida. Man ser uti frusande floder en skönhet kasta sina perlor.... hvad — kasta, säger jag? Ja, med snöhvita finger, som täfla i glans med

de orientaliska perlor. De gyllene fiskar i China uppstiga i svafvelgul ånga utur berlinerblå katsor, fästade med rosenröda bandvippor... Hvad säger jag? Skördemännen på åkrarne i det rika Indien kunna knappt i sina små glimmande jackor förliknas med de violetta silfver-ax, som skördas af deras agat-liar. Dryckeskärlen vid de sorlande bäckar finnas uti kastanieträn högt uppsatta med konstigt virkade förlåter. Herdinnor i nopkin och gingang, med solhattar af perlemo, gunga i pomeranssträn och uppfylla luften med tjusande röster. Der kostar ett glas af stora Mogols aftonfinkel, älskelige bröder, cirka fem tolftedels svenskt halföre; och af det kejserliga myrbränvinet, som främmande gesandter undfå vid afskedstagandet, älskelige bröder, för en hvitten får man så mycket, så att

Glasen darra mellan knogen.
Håll i glaset — du är mogen!
Kejsarn sitter der på krogen
　　Hela dagen trogen.
Huile de Venus och persiko
Växa der vildt uti skogen.

Det är ju sjelfva fan, mine älskelige?

I en röd scharlakans-tröja
Sitter han och har en blöja —
Folket sig till jorden böja,
　　Sina glas upphöja.
Torkar han glaset med blöjan? Jo,
Det plär hans höghet förnöja.

Älskelige bröder, de dyrbaraste gåfvor utösas ofta af den lekande naturen ännu. Gutår — sup mig till!

№ 23.

Fredmans Epistel,

som är ett soliloquium, då Fredman låg vid krogen Krypin, gent emot bankohuset, en sommarnatt år 1768.

Ack, du min moder, säj hvem dig sände
Just till min faders säng?
Du första gnistan till mitt lif upptände —
Ack, jag arma dräng!
Blott för din låga
Bär jag min plåga,
Vandrar trött min stig.
Du låg och skalka':
När du dig svalka',
Brann min blod i dig.
Du bort ha lås och bom
För din jungfrudom,
Flauto - - - För din jungfrudom!

Tvi den paulunen, tvi ock det verke,
Man till din brudsäng tog!
Tvi dina ögon och ditt jungfrumärke,
Som min far bedrog!
Tvi ock den stunden,
Då du blef bunden
Och din tro förskref!
Tvi dina fötter,
Då du blef trötter
Och i sängen klef —
Ell' kanske på ett bord
Att min bild blef gjord,
Flauto - - - Att min bild blef gjord?

Ett troget hjerta platt jag föraktar:
Tvi både far och mor!
Här ligger jag i rännsten och betraktar
Mina gamla skor.
Tvi tocka hasor —
Rocken i trasor,
Skjortan svart som sot!
Si på halsduken,
Lamskins-peruken
Och min sneda fot...
Det kliar på min kropp —
Kom och hjelp mig opp,
Flauto - - - Kom och hjelp mig opp!

Känn mina händer, magra och kalla,
Darra vid larm och dån —
Se dem af vanmakt vid min sida falla,
Liksom vissna strån!
Ögon och kinder,
Allt sammanbinder
Dubbel skröplighet.
Himmel, min tunga
Orkar ej sjunga
Om den fröjd, jag vet:
Om kärleks ro och qval
Och en full pokal,
Flauto - - - Och en full pokal.

Läska min tunga — ack, söta safter,
Spriden i kärlen ljud!
Jag är en hedning: hjerta, mun och krafter
Dyrka vinets gud;
Fattig, försupen,
I denna strupen
Fins min rikedom.

I alla öden,
I bleka döden
Läskar jag min gom
Och i min sista stund
Glaset för till mun,
Flauto - - - Glaset för till mun.

Men krogdörrn öppnas — luckorna skrufvas...
Ingen i staden klädd!
Stjernan af morgonrodnan liksom kufvas
Ned i molnens bädd.
Solstrålar strimma,
Kyrktornen glimma,
Luften blir så ljum.
Hvar är nu kappan?
Här ser jag trappan
Ned till Bacchi rum.
Gif mig en sup — min själ
Törstar snart ihjel,
Flauto - - - Törstar snart ihjel.

Nå så, gutår... Jag vill mig omgjorda,
Ragla till bord och stop.
Nu ska de styfva leder blifva smorda,
Smorda allihop.
Hurra, kurage,
Lustigt bagage —
Friskt i flaskan, hej!
Nu är jag modig,
Tapper och frodig,
Och jag fruktar ej.
Ännu en sup ell' par...
Tack, min mor och far,
Flauto - - - Tack, min mor och far!

Tack för hvart sänglag... skål för hvar trogen,
Som gjort vid brudstoln sväng!
Tack du, som verket högg och drog ur skogen
Till min födslosäng!
Tack för din låga,
För din förmåga,
Du min gamla far!
Kunde vi råkas,
Skulle vi språkas,
Supa några dar —
Min bror du blifva skull'
Och som jag så full,
Flauto - - - Och som jag så full.

№ 24.

Fredmans Epistel

till kära mor på Bruna Dörren.

Kära syster,
Mig nu lyster
Med dig tala, förr'n jag dör. :,:
Dubbelt öl ger godt humör:
Enkelt öl jag aldrig smakar.
Bränvins-ångst mitt hjerta skakar,
Och jag står vid grafvens brädd,
Som en Bacchi hjelte klädd,
Men föraktad och försmädd,
För min egen skugga rädd.
Kära syster,
Mig nu lyster

Att få taga mig en sup,
Se'n gå i mitt mörka djup.
Uret pickar,
Karon skickar
Slup.
Tag mig den och den,
Kära mor, jag hickar —
Bacchi safter fröjda mig än.

Usla tider!
Hvad det lider,
Bara kursen nederslås, :||:
Bättre köp på bränvin fås.
Men då lefver jag ej mera:
Andra hjeltar då hovera.
Kan ni tro, då, kära mor,
Jag skull' få en sup så stor —
Jag skull' supa, om ni tror,
Liksom Runius, Lucidor.
Usla tider!
Hvad det lider,
Mitt benrangel faller ner —
Men min mun åt glaset ler.
Supa flera!
Ge mig mera,
Mer!
Bacchus, ingen ann,
Skall mig balsamera
Som en stor namnkunniger man.

Systrar, hören:
När I rören
Uppå krogen glas och stop, :||:
Drick min skål då allihop,

Sjung om kärlek, vin och lycka,
Om de qval, en törstig trycka,
Och om hur en rusig man
Paradiset vinna kan,
Om den eld, i blodet rann,
När han första drufvan fann!
Systrar, hören:
Bruna Dören
Stäng för allting väl igen —
Låt min hamn få bulta se'n . . .
Inte droppen
Hålt — låt opp'en!
Men
Jag måst gå . . . Farväl
Båd' med själn och kroppen!
Hit en sup — jag törstar ihjel.

№ 25.

Fredmans Epistel,

som är ett försök till en pastoral i bacchanalisk smak, skrifven vid Ulla Winblads öfverfart till Djurgården.

Blåsen nu alla!
Hör, böljorna svalla,
Åskan går.
Venus vill befalla
Der Neptun rår.
Simmen, tritoner,
Och sjungen, millioner,
Fröjas lof!

Svaren, postiljoner
I Neptuns hof! - - - Korno.
Se Venus i sin prakt —
Kring henne hålla vakt
Englar, delfiner, sefirer och Pafos hela makt:
Vattunymfer plaska kring
I ring. - - - Korno.

Foglarna titta,
Och fiskarna spritta
Ur sitt rum.
Gastarna de sitta
På hafvets skum.
Vädrena susa,
Sig böljorna krusa,
Bugna ner.
Skyarna bli ljusa,
Och solen ler. - - - Korno.
Venus på fältet är —
Snäckan, som henne bär,
Sirad med vimplar och blomster, den gula vassen skär.
En triton med solhatt stor
Nu ror. - - - Korno.

Dån hörs från logen,
Och säden fullmogen
Blixtrar nu.
Göken gal i skogen
Så matt: kuku!
Kråka och vipa
Nu näbbarna slipa,
Flyga snällt.
Pan han tar sin pipa
Och blåser gällt. - - - Korno.

Hjortarna stångas, slåss,
Elgarna fly som bloss.
Glimmande, simmande, Venus hon lemnar sin kaross,
Går in i Palemons tjäll
I qväll. - - - Korno.

Venus, du täcka,
Fritt lemna din snäcka
Vid vår strand —
Lustan sku vi väcka
Med glas i hand!
Ack, mina vänner,
Hvar en af er känner
Mina drag.
Blåsen, goda männer,
Valdthornen tag! - - - Korno.
Du, Ulla Winblad, kåt,
Gunga i roddarbåt!
Du är vår Venus: mamseller, gesäller gör din ståt.
Stig i land på Pafos ö,
Min mö! - - - Korno.

Om denna parken
Rår kärleksmonarken
Och en kung:
Djurgåln heter marken —
Stöt valdthorn, sjung!
Sjung, till exempel,
Om Fröjas små tempel,
Som här stå
Med uråldrig stämpel
Och mossa på! - - - Korno.
Sjung här om jungfrumord,
Om hur en brud blir gjord,
Hur under valdthorn hon kämpar och spritter på ett bord —

Ulla Winblad, ingen skymf,
Min nymf! - - - Korno.

Nig nu och buga,
Träd in i min stuga,
Dansa om!
Fröjas barn ä' sluga:
Kom, Ulla, kom!
Hör du ej suset?
Si värden i huset,
Fader Berg —
Valdthornet och kruset
Ge gubben färg. - - - Korno.
Djurgårds-herdinna snäll,
Här är Palemons tjäll.
Här ser du herdar, som ragla båd morgon, middag, qväll,
Herdar utan lamb och får...
Gutår! - - - Korno.

Blås, musikanter,
För Ulla, galanter
Och förnäm!
Skira engageanter
Och diadem!
Putsa chinjongen
Och sväng roberonden
Vid och stor!
Blåsen i portgången
Ett ståtligt kor! - - - Korno.
Dyrka Kupidos namn —
Öppna din varma famn,
Pusta och flåsa och flämta och blekna som en hamn!
Hjertat klappar, pulsen går...
Han slår. - - - Korno.

Sjungom nu alla —
Låt kärlek befalla
Våra lif!
Låt oss spelmän kalla
Till tidsfördrif!
Svalkom vår tunga,
Och låtom oss sjunga
Glädjesång!
Dansa, gamla, unga,
Nu på en gång! - - - Korno.
Nymfer och friskt kalas,
Vällust i blod och glas,
Sömniga ögon, friskt hjerta, fioler, sång och bas
Hvar Epistel innebär
Och lär. - - - Korno.

№ 26.

Fredmans Epistel

rörande mutter Berg och angående Lotta i Kolmätargränden och hvad som passerat.

"Hvar står fiolen — säj, min son?» -
Mutter, gutår... Der står han i vrån.
Skall jag dra till?
»Gör som du vill...
Sätt dig, vänd upp och ned på sån — - - - V:cello.
Hör basfiolens klang och dån! - - - V:cello.
Movitz, nå, käre, börja! - - - V:cello.
Gråt ej... hvi ska du sörja?
Karl är karl — skall du vara så rädd om ditt skinn!
Låt mig se huru djupt hirschfängarn tog in»...

Mutter, i hufvud jag fått fyra hugg:
Ett uti armen... Gutår nu i mjugg!
Mutter, gutår...
Två hugg i mitt lår —
Blott för mitt tal.
Fan till korpral!
Han ville jag skull' spela. Jag svara: »Hut!»
Dermed så högg han mig --- på min trut. --- V:cello.

»När skedde det? Var karln besatt?»
Mutter, gutår... Det skedde i natt.
Jag grep en drill
Vips slog han till,
Slog af peruken och min hatt --- V:cello.
Och dansa' golfvet kring med skratt. --- V:cello.
Derpå så i minuten --- V:cello.
Fick jag ett slag på truten.
Och den besten var kär uti dottern som jag,
Och jag ropte på Lotta: »Hirschfängaren tag!»
Krögarn i skjortan han kom också ut —
Vips gaf han krögarn ett slag på sin trut.
Krögarn han svor
Och ropte på mor.
Mor är bastant:
Hon gaf galant
Krögarn en örfil — och korpralen han log.
Och man och hustru jag --- så bedrog! --- V:cello.

Tyst, mutter, tyst — jag var ej känd:
Aldrig jag spelt i Kolmätargränd.
Satans alarm...
Mitt lår och min arm,
Lårbenet, bröst och höft och länd! --- V:cello.
Nu har jag skrufvat strängen spänd: --- V:cello.
Si nu hur knogen springer! --- V:cello.
Mutter... mitt sjuka finger —

Aj, se, skinntutan damp der in i basfioln...
Aj, se plåstret... der ligger det under stoln!
Stråken afbruten och taglet är allt —
Lotta är borta och bränvinet kallt.
Mutter, gutår!
Mitt bröst har ett sår:
Den mig det gaf,
Öppnar min graf.
Kolmätars Lotta hon är orsak till allt...
Mutter, i går gick hon --- med en palt. --- V:cello.

№ 27.

Fredmans Epistel,

som är dess sista tankar.

Gubben är gammal — urverket dras,
Visaren visar, timman ilar.
Döden sitt timglas har ställt vid mitt glas,
Kring buteljen strött sina pilar.
Törstig jag skådar min stjerna och sol.
Vandringsman, hör nu min basfiol!
V:cello --- Movitz, din tjenare hvilar.

Klaraste sköte, ljufliga barm!
Sorgligt den blommans lif föröddes,
Som gaf min far, till min sveda och harm,
Vällust i den säng, der jag föddes.
Men båda sofva. Gutår i förtret!
Sjung, Movitz, sjung om hur ögat gret
V:cello --- Vid de cypresser, som ströddes!

Raglande skugga, brusiger min,
Skapad att Bacchus gå tillhanda,
Bläddriger tunga af bränvin och vin —
Känn der far min, känn der hans anda!
Fröja och Bacchus gaf kring den ett sken...
Movitz, låt bland mina fäders ben
V:cello - - - Detta mitt stoft få sig blanda!

№ 28.

Fredmans Epistel

om ett anstäldt försåt emot Ulla Winblad.

I går såg jag ditt barn, min Fröja,
I Yxsmedsgränd,
Klädd i en svart garnerad tröja,
Så snörd och spänd —
En kullrig vidd af många stubbar,
Bjefs och grannlåt och flärd...
Men i dess fjät såg jag två gubbar
Med långa svärd.

Hon vände sig, och floret fläkta'
Tyst af och an —
Dess ögons glans, så dyr och äkta,
Bland tårar brann.
Ett qvinligt öga, fullt med tårar,
Och en darrande röst,
Säg mig, hvad mer till ömhet sårar
Ett manligt bröst?

Från topp till tå min nymf jag granskar:
    Bedröflig syn!
Hopknäppta sträcks två klippings-handskar
    Med bön till skyn.
Dess kjortlar rycks, och uret stannar:
    Perpendickeln sprang af —
Och nymfen sjelf den krans förbannar,
    Som Fröja gaf.

Du stränga makt, som kärlek dödar
    Med raseri,
Märk, Ullas lilla fot sig mödar —
    Och hon blir fri.
Kring templet hennes ögon hvälfva,
    Der hon Themis nyss rönt,
Fast politiens drottar sjelfva
    Dess hjessa krönt.

Så skynda dig att Fröja lyda,
    Glöm afunds hand!
Låt nöjets bloss din himmel pryda
    I Pafos' land!
Gå, tänd och dela än en lusta,
    Som naturen ger lif!
Gråt inte mer, håll upp att pusta
    Och lycklig blif!

№ 29.

Fredmans Epistel

till de förnäma.

Movitz, tag dina pinnar
På templets höga tinnar!
Klang, pinn' i vädret!
Plang, pinn' på lädret!
Klang, plang, klang, plang!
Pukorna ställ till venster —
Opp dörrar och fenster!
Klang, Fröjas minne!
Plang, fäll din pinne!
Klang, plang, klang, plang!
Nymfen solfjädern fingrar och fläktar sin barm.
Timp. - - - Trumla stolt alarm,
Timp. - - - Lyfta opp din arm
Och skåda de sköna i silke och flor!
Stolt herrarna spatsera i salen, min bror,
Stolta med hvita strumpor och knarkande skor,
Snusa, le, - - - Timp.
Pudrade — - - - Timp.
Handen uti barmen,
Hatten under armen
Af fin kastor. :||:

Fröknarna le och läspa,
De frysa och de gäspa.
Klang, stäm och ramla!
Plang, slå och skramla!
Klang, plang, klang, plang!

»Ers nåd» på alla säten —
Och främmande läten!
Klang, sväng med pinnen,
Plang, på pukskinnen!
Klang, plang, klang, plang!
»Comment se trouve ma belle?» 'Oui, fort bien, ma soeur!'
Timp. - - - Pukarn hvirflar gör:
Timp. - - - Movitz har gehör.
Ta hit mandelmassa, klenäten och smör!
Grefven, med guld på rocken och blixtrande hatt,
Hoppar nu främst i polskan och gör nymfen spratt.
Så charmant - - - Timp.
Och galant - - - Timp.
Gör han en herdinna
Till en sorts grefvinna
Uppå en natt. :||:

Kors, hvad för kaprioler
Och gnäll utaf fioler!
Klang af bassister!
Plang, kapellister!
Klang, plang, klang, plang!
Flöjterna ljufligt susa
Och nymfren förtjusa.
Klang, pukan låter!
Plang, nymfen gråter!
Klang, plang, klang, plang!
Hvarföre gråter nymfen? Jo, ängslig hon ser
Timp. - - - Nu sin kavaljer
Timp. - - - Hur han faller ner
Och fröken derute i farstun tillber:
Smäcken föll ner i trappan, buketten försvann,
Kjorteln blef sönderrifven, halsbandet tog fan.

Fröken skrek: - - - Timp.
»Ack, hvad svek! - - - Timp.
Ingen tro och heder —
Bäst man en tillbeder,
Kränkes en ann'!» :||:

№ 30.
Fredmans Epistel
till fader Movitz under dess sjukdom, lungsoten.
Elegi.

Drick ur ditt glas — se, döden på dig väntar,
Slipar sitt svärd och vid din tröskel står!
Blif ej förskräckt: han blott på grafdörrn gläntar,
Slår den igen — kanske än på ett år.
Movitz, din lungsot den drar dig i grafven...
V:cello - - - Knäpp nu oktaven,
Stäm dina strängar, sjung om lifvets vår! :||:

Guldguler hy, matt blomstrande små kinder,
Nedkramadt bröst och platta skulderblad!
Låt se din hand... hvar ådra, blå och trinder,
Ligger så svälld och fuktig som i bad:
Handen är svettig och ådrorna stela...
V:cello - - - Knäpp nu och spela,
Töm ur din flaska, sjung och drick, var glad! :||:

Himmel, du dör... din hosta mig förskräcker:
Tomhet och klang — inelfvorna ge ljud.
Tungan är hvit, det rädda hjertat kläcker,
Mjuk som en svamp är sena, märg och hud.

Andas . . . fy tusan, hvad dunst ur din aska!
V:cello - - - Län mig din flaska!
Movitz, gutår — skål! Sjung om vinets gud! :||:

Utur hans kärl din död i droppar flutit
Helt oförmärkt med löje, sång och ro.
Ja, detta glas bedröfligt inneslutit
Glödande maskar, vill du, Movitz, tro.
Allt är förtärdt. Dina ögon de rinna.
V:cello - - - Tarmarna brinna.
Orkar du ropa än gutår? »Jo, jo!» :||:

Nåså, gutår! Dig Bacchus afsked bjuder:
Från Fröjas thron du sista vinken får.
Ömt till dess lof det lilla blodet sjuder,
Som nu med våld ur dina ådror går.
Sjung, läs och glöm, tänk, begråt och begrunda . . .
V:cello - - - Skull' du åstunda
Ännu en fälsup? Vill du dö? »Nej — gutår!» :||:

№ 31.

Fredmans Epistel

öfver Movitz, då han blef uppiskad på gatan, för det qvinten sprang på basfiolen, en sommarafton 1769.

Ob solum punctum caruit Robertus asello.

Se Movitz . . . Hvi står du och gråter,
Så blodig och svullen och stinn?
»Dörrn upp!» . . . Nå, välkommen nu åter!
Si här har du farstun — stig in!
Än lefva ju dina patroner:
Förglöm den förtret, du har rönt!
»Pong pongtuli pongtuli!» Skönt
Du slår dina toner.

Gutår på en halfpart, min broder —
Se här, tag en sup... räck ut hand!
Vårt bränvin med guld och klenoder
Förgyller båd' tunga och tand...
Men har du ej feber? »Hvad mera?»
Då är en sup finkel ej sundt.
»Pong pongtuli pongtuli! Strunt!
Er lagom mockera!»

Är ögat utslaget? »Åh, inte...
Låt plåstret få sitta, din hund!»
Mins du hur jag sist dig påminte
Om slagsmålet på Gröna Lund?
»Förstör nu den varma kristallen —
Ge supen, ge hit eller slåss!
Pong pongtuli pongtuli! Tross,
Jag slår dig i skallen!»

Det plägar ens oro ju lätta
Att öppna sitt hjerta en vän:
Sätt på dig peruken, berätta
Hvarför du blef sparkad i änd'!
Kund' du dig då inte försvara,
Men fumla' och slogs som en so?
»Pong pongtuli pongtuli! Jo,
Det skall jag förklara.»

»Den tjugu och åttonde Juli
I år, om jag mins... eller hur...
Den dagen var klart, stundom muli'
Med regn ur en blixtrande skur.
Det var, om jag drar mig till sinnes,
Den tjugu och femte»... Nå, säj!
»Pong pongtuli pongtuli! Nej...
Nej, ve den, som minnes!

»Likgodt! Om en afton jag råka'
En nymf med ett hängande flor.
Jag börja' med henne att språka,
Fick veta precist hvar hon bor:
Gränd heter... tyst, låt mig fundera...
Precist: Göran Helsinges gränd,
Pong pongtuli pongtuli, känd —
Jag säger ej mera.

»Jag bar just fiolen på ryggen,
Gick efter och halta' och skalf.
Med floret i ögat för myggen
Min skönhet slank in i ett hvalf.
Men, just i detsamma hon stanna',
Vips, kom der en långbent drabant.
Pong pongtuli pongtuli! Sant!
Han svor och förbanna'.

»Han ropte: 'Släpp nymfen!' Jag släppte,
Och lustigt en örfil fick jag.
'Din hund, knäpp på strängen!' Jag knäppte —
Da capo: på truten ett slag!
Emellertid stod han och spjerna'
Med handen i kjortel och barm...
Pong pongtuli pongtuli... Harm
I hufvud och hjerna!

»Allt måste jag spela och brumma
Och gå med fiolen patrull.
Men hur jag på strängarna tumma',
Sprang qvinten och jag föll omkull.
Fan far' i den blågula draken...
Ge mig nu en sup eller två!
Pong pongtuli pongtuli... Nå,
Nu känner du saken.

»Min skönhet han straxt sig tillegna',
Birfilare kalla' han mig,
Och örfilar hagla' och regna'
Och smattra' som kulor i krig.
Revanche! Han ropte: 'Kanalje,
Der har du för qvinten, som sprang!'
Pong pongtuli pongtuli! Klang...
Tvi sådan batalje!»

№ 32.

Fredmans Epistel

till fader Movitz, hvarutinnan han liknar honom vid ett skepp.

Kors, utan glas du ser ut, din kanalje,
Som ett rankigt skepp på böljan utan flagg, Fin.

Utan kompass och i brusande svalge'
Strandadt, plundradt, fullt af fattigdom och agg.
Stråken ... låt se ... är masten, skeppet förer:
Skjortan blir seglet, vimpeln nattkappan är —
Klippor och skär
Ä' krogar här och der. D. C.

Lik en shebeck, som i vågen arbetar,
Drifves af och an, men stundom gör en lof Fin.
Och som i tusende vinklar uppletar
Ny förfriskning, kärl och tunnor, kap och rof!
Jag är Neptun, som våg och seglen rörer;
Och denna Liljans krog är hamnen, jag tror.
Och krögarmor
Hon är hvalfisken, bror! D. C.

Lustigt plaisir... Jag bara med dig skämtar!
Här har du ditt glas — lägg ut! Nu vinden blås. Fin.
Sök opp din graf... snart grifteklockan klämtar,
Och din gamla bränvinsskuta hon förgås.
Bacchus ditt skepp som redare tillhörer:
Englarna berga själen uti en slup.
Sjunk i ditt djup —
Tag till valet en sup! D. C.

№ 33.

Fredmans Epistel

1:o om fader Movitz' öfverfart till Djurgården och
2:o om den dygdiga Susanna.

Was ist das? — ge rum vid roddartrappan! Undan birfilare, skoputsare, tullsnokar och matroser... Hurra!

Lägg till stjerten på ölkannan... Trumf i bordet... Tig, kärring... Svafvelstickor — sex knippor för en hvitten... Trumf i bordet! Åtta styfver håller jag... Kurage, du gamla granadör! Vänd opp och ner på bolsfoten! Kullerbytta med madamen i skjulet, citronerna på duken och spinnrocken på taket och holländarn på kistan... Ur vägen, kolgubbar, tvätterskor och mjölkkärringar... Gör inte af med nylänningen med sudna kringlorna om halsen... Gutår — sup mig till... Släpp fram Movitz med basfiolen! Mak' åt er, sillpackare, bagarpojkar, nürnbergare, skräddare och fogelfängare! Stig undan, herr uppsyningsman eller nersyningsman eller hvad du är för en brohuggare... Hjelp opp blinda gubben med liran... Skuffas lagom... Slån på truten... Släpp fram den der gullsmidda herrn med björnarna, som dansa polska... Si tocken amfojö, Susanna, med en markatta på axeln och en säckpipa i mun... Trumla, trumslagare! Harlekin dansar och slår benet i vädret... Friskt opp, gossar — botten ur tunnan... Trumf i bordet... Ta fast tjufven... Grefvens lakej sätter åtta styfver i potten. Åtta styfver för jungfrun, två styfver för husarn... Trumf i klöfver... Der kommer Movitz... Åtta och åtta gör mej sexton: fyra till, så har jag sjutton... Mera klöfver... Sex och sex är tolf... Åt du opp hjerter fru? ... Ja, du har vunnit... Kors, så du ser ut, Movitz! Nog känner jag igen peruken: han har lånt skoflikarns peruk, som bor midt emot Wismar i Kolmätargränd... Lustigt! Basfiolen på ryggen, tulpan på hatten, valdthornet under armen och buteljen i fickan... Stig i båten... Hvad säjer den der gullsmidda äppeltysken med markattan på axeln? Le diable, il porte son violon, oui, par dessus l'épaule comme le suisse porte la hallebarde... Nu tar han till valdthornet — prutt, prutt,

prutt, prutt... Ach, tu tummer taifel! Er ferschteht sich auf der musik wie eine kuh auf den mittag... Movitz, bruder, wills tu was kirschen haben?... Stig i båten, Susanna! Akta köttkorgen... Hoppa ner, lilla syster med klippingshandskarna och fiskkassen! Hvar har hon varit? Borta och manglat... Håll ut, håll ut — håll ut... Hvart bär det? Åt Varfvet... Le diable, oh que non... Dit, justement, hvor jeg peger, hvor then lille mensch, then soldat med gule pexerne sitter i packen und peschteller... Non, non, non, non, ce n'est pas là... Richtich – nå, Djurgåln... Oui, Djurgål, oui, Djurgål, oui, par djefla besitta... Mäster Nilses?... Gantz richtich... Huta åt krögarn på bryggan: der står han och käller på musikanten... Ah, il a peur d'être battu! Fripon... Kanalje... Hundsvott... Kanalje... Mäster Nilses? ... Oui, que le diable t'emporte... Hur hänger det ihop? ... Exkusiren sie mich, das ist alles lapperey: er sagt nur der kläger dass er oftmahls seine bezahlung gefordert und dass es der andere nicht geachtet hat, sondern ihm allezeit mit schmähworten begegnet ist... Hurra! Stöt i valdthornet! Susanna sjunger, vädrena spela och böljorna gunga... Skjut ut!

Korno - - - Stolta stad,
Korno - - - Jag nu glad
Förglömmer ditt prål,
Ditt buller, larm och skrål,
Dina slott och torn...
Movitz, blås i ditt horn! - - - Korno.
Böljan slår, - - - Korno.
Båten går. - - - Korno.
Bland jakter och skutor spanjefararn står

Segelstinn, - - - Korno.
Går snart in
I Cadix och Dublin. - - - Korno.

Nalle, vill du ha nötter? ... Gå inte så nära björnarna... Stilla — nymfen sjunger, och sefiren följer hennes stämma.

Korno - - - Klang och skott!
Korno - - - Kungens slott
Mot skyarna höjs,
Och ögat ömt förnöjs.
I en åldriger dal
Syns en arsenal.
På en mur - - - Korno.
Syns en kur - - - Korno.
Med gluggar och flaggor, mordgevär och lur!
Från dess vall - - - Korno.
Dån och knall — - - - Korno.
Från bergen återskall! - - - Korno.

Vågorna glänsa och glittra. De svalkande ilningarne förnöja... Kostar det på, Movitz? ... Gutår... Men se vid stranden snedt öfver, se hvad blågula och gröna bilder, som timra i skuggan af den upp-och-nedvända mörkbruna kölen! Hamrarna knacka så tätt. Märker du åt höger en grekisk tempelbyggnad på en höjd? Och nedanför, i vattubrynet, se hvad för en skog af gungande master med fladdrande vimplar... Solen baddar, klockorna ringa, trummorna dundra, fanorna fläkta, pikarna glimma, klockspelarn drillar och klämtar... Korken ur buteljen... Movitz kastar hatten och peruken i böljorna och dricker hela verldens skål... Klang i hornen! Hvila på årorna! Sjung, Susanna!

Korno - - - Hvad jag ser!
Korno - - - Ulla ler —
Solhatten i hand
Med rosenröda band,
Bröstbukett, gröna blan,
Nopkins-kjol, falbolan.
Skön och känd, - - - Korno.
Snörd och spänd, - - - Korno.
Hon hoppar ur båten med en kullrig länd.
»Kära du, - - - Korno.
Jag ref nu - - - Korno.
Mitt förklä midt i tu!» - - - Korno.

Korno - - - Raljeri . . .
Korno - - - »Låt nu bli!
Jag skulle bara gå
Till slagtarhuset» . . . Nå? . . .
»Men nu sitter jag här:
Det i hjertat mig skär!» - - - Korno.
Innan kort - - - Korno.
Vår transport - - - Korno.
Är framme . . . »Sitt stilla — tag min ros ej bort!
För mossiö - - - Korno.
Skall jag, mö, - - - Korno.
I dessa böljor dö?» - - - Korno.

№ 34.

Fredmans Epistel

till Movitz, när elden var lös i hans qvarter uti Kolmätargränden.

Ack, hvad för en usel koja —
Spräckta rutor, brutna lås!

Tuppen gal en sträf hoboja:
Trumman hörs i gränden slås.
Werda, werda? Larm på gatan —
Jeppe, blås i tornet, blås!
Som en gås
Kacklar den satan...
Klockan klämtar, vatten fås.

Nicklas' torn som röda gulle'
Blänker i den mörka natt.
I en hövålm på en kulle
Slåss två kär'ngar om en tratt.
Ur en sönderslagen ruta
Tittar fram en gulbrun katt —
Straxt besatt
Hundarna tjuta...
Larm och buller, gråt och skratt.

Pumpen gnäller, skorsten sprakar,
Hästen gnäggar vid sin töm,
Jorden gungar, sprutan brakar,
Böljan susar i Norrström.
Manskap, sväng i divisioner,
Skyldra, marsch och flaskan töm!
Stjäl och göm,
Marsch i plutoner,
Stör de skönas midnattsdröm!

Skådom nu Kolmätargränden,
Smal och smutsig, full af grus!
Rådstu-taket syns vid änden,
Se'n blott krog och jungfruhus.
Ur ett bugnadt fönstergaller
Syns en nymf med skinn-karpus —

Straxt burdus
Slagsmål och sqvaller,
Nakna hjessar, tomma krus.

Mot en vägg med skalmar tryckta
Står en kärra, full med drank.
I en sönderslagen lykta
Ryker en utbrunnen dank;
Och i rännsten på sitt öra
Hvilar en gesäll så pank.
Kors, hvad stank!
Hvad ska vi göra?
Vräk den satan mot ett plank!

Kors, bland dessa Sodoms murar
Är det svårt att hitta rätt:
Mörka hvalf och heta skurar
Brylla ögat på allt sätt.
Här bor Movitz ... Kors, hvad buller,
Brandsignal och bajonett,
Menuett,
Tjufvar, patruller,
Jungfruröster, klarinett ...

Der hans port ... der skylten hänger ...
Skål, min bror, af hjertans grund!
Löjet sig så mildt framtränger
Ur en gul och bleknad mun.
Gubben Movitz ler och nickar —
Men från Karons mörka sund
Dödens blund
I dina blickar
Bådar snart din sista stund.

Skratta, Movitz, blif ej sjuker!
Märk, bland pikar och gevär

Themis' mantlar och peruker
Syns i rännsten här och der.
Guldgalon i röda flamman
Bjuder lydnad och besvär.
Drick, förtär,
Klingom tillsamman,
En bit tuggbuss åt dig skär!

Vräk på nacken basfiolen —
Eld i skrufven, röd och varm!
Tag den stora läderstolen:
Akta dyna, fot och karm!
Flöjten, lyran och bassongen
Häng den frammanför din barm!
Lustigt larm...
Glöm ej hoftången —
Stick valdthornet på din arm!

En Eneas lik vid Troja,
Movitz ut ur porten går:
Klarinett, fiol, hoboja,
Allt i ljusan låga står!
Elden fladdrar i peruken,
Sprutan han i nacken får —
Slangen slår
Movitz på buken:
Vatten sköljer ben och lår.

Jordens gudar, all er lycka
Är ett stoft, ett glittergrus:
Fattigdomen vid sin krycka
Lemnar lätt sitt trånga hus!
Movitz går till nästa krogen,

Borgar der förnöjd ett krus,
Tar ett rus,
Tapper och trogen,
Somnar vid ett sexörs-ljus.

№ 35.

Fredmans Epistel

angående sin sköna och hennes obeständighet.

Bröderna fara väl vilse ibland
Om glasen, men inte om krogen:
Alla de hitta till drufvornas land . . .
Drick, bröder, drick lite grand!
Hör, hur de stulta och skrapa i sand,
Famla på dörrar och bulta med knogen,
Ragla och tumla med stopet i hand
Och blöda om tunga och tand.
Fader Movitz, slå i, slå i!
Min flicka har glömt mig — jag dör trogen.
Natt och dag jemt i fylleri,
Skall all min sorg gå förbi.

Bröderna gräla om brickor och kast,
Vid ölbägarn jemt demonstrera.
Somliga dricka ett qvarter i hast
Och draga klingorna hvasst.
Tärningar trilla, och brickan står fast . . .
Gubbarna slamra och stolt diskurera
Än om ett kyrktorn och än om en qvast —
Men kyparn han svär som en gast.
Hå, ja, jaja, det är så, ja . . .

Slå eld på min pipa — ge mig mera!
    Flickans skål uti tankarna,
    Fast hon har kostat mig bra!

Ja, jag har gett henne skänker och gull —
På barnhuset skaffa' jag barnet.
Barnet det dog... med kalas på dess mull
    Jag söp dödgräfvaren full.
Ofta ha paltarna gått på patrull:
Jag har då friat det lid'liga skarnet,
Vågat för henne båd' ryggbast och hull
    Och slagit de hjeltarna kull.
    Men, min Anna Greta, men
Nu är jag lik fogeln, snärd i garnet,
    Som vill ut till sin frihet igen
    Och har knappt döden till vän.

Slå i åt mig — kanske smärtan förgår
Af safternas ljufliga syra.
Tårarna rinna på näsan... Gutår!
    Mitt hjerta bättre nu mår.
Knappt har jag lefvat i femtio år,
Dock kan jag tryggt för er alla bedyra,
Att sådant finkel, som jag söp i går,
    Är kostligt mot kärlekens sår.
    Dryp en droppa eller två
Och häll den på hjertat — häll man fyra —
    Svedan skall, ta mig tusan, förgå...
    Tag blott en sup ofvanpå!

Aj, när jag tänker uppå hennes hy
Och ögonens brinnande lekar,
Hjertat, af ängslan så tungt som ett bly,
    Vill från buteljerna fly.

Bröstet det liknar en sväfvande sky:
Fröja mig lockar och Fröja mig nekar —
Händerna fängslas, mig ögonen bry...
Ack, himmel, min sorg blir nu ny!
Men, min Anna Greta, nog,
Nog vet du nu väl på hvem jag pekar:
Fan i dej, så du mig bedrog!
Slå, kypare, i... Det är nog.

№ 36.

Fredmans Epistel

rörande Ulla Winblads flykt.

Vår Ulla låg i sängen och sof
Med handen under öra,
Och ingen mer än krögarn fick lof
På nyckelhålet röra.
Utanför på krogen, bror,
Var det så tyst som om natten:
Intet öl fans, om du tror,
Nej, knappt en droppa vatten!
Tyst på tå, så nöjd och qvick,
Kring sängen gubben vandra',
Tog på täcket, log och gick
Och hviska' vid de andra.
Ulla snarka',
Frös och sparka',
Täcket öfver hufvu't drog,
Kröp inunder
Med ett dunder,
Vände sig och log.

Regnbågen vid en glimmande skur
På fönsterrutan glittra'.
I taket på sin pinne i bur
Re'n krögarns hämpling qvittra'.
Vid sefirens ljufva fläkt
Fönsterna darra' på haken.
Ulla blef ur sömnen väckt,
Men kunde knappt bli vaken:
Af och an hon kasta' sig
Och svängde kring med armen,
Grät i sömnen bitterlig
Och klöste sig i barmen.
        Än hon skratta',
        Än hon fatta'
I sängstolpen och i stoln,
        Tog fram skona
        Och på rona
        Knäppte underkjoln.

För spegeln Ulla stänkte sin barm
Med vin och rosenvatten.
Se'n knöts ett perlband kring hennes arm
Och flor kring schäferhatten.
Liksom, när på Pafos' ö
Kärleksgudinnan uppvaknar,
Allting tycks i vällust dö
Och sorgen blott man saknar,
Likså krögarn mer och mer
Af ångst och vällust stamma',
Då vår Ulla satt' sig ner
Att sina lockar kamma.
        Folk och näring
        Och förtäring
Glömde gubben i sitt qval,

Debitorer,
Kreditorer,
Majshus och fiskal.

Kring Ullas hjessa, pudrad och grann,
Nu flögo trenne gracer.
Cyteren sjöng och kärleken brann
Bland lockar, flor och gaser.
En sefir mot spegeln flög
Fram med en örslef och spada,
Och en ann' sin vällukt smög
I lockar och pomada.
Med en tång en kupidon
I spisen satt och flåsa';
Brydd, en ann', i vredgad ton,
Höll på ett eldkol blåsa.
Lekar, löjen,
Qval och nöjen
Skifta' präktigt om hvarann.
Krögarn blunda':
Mer han grunda',
Mer hans hjerta brann.

En engla-hy, en leende mun,
Ett blottadt bröst af våda,
Ack, himmel, ack, hvar timma och stund
Nytt paradis bebåda!
Men af all naturens prakt,
Hjertat till vällust och plåga,
Röjde mest sin ljufva makt
Två ögons vackra låga.
Såg hon upp, förtjustes allt;
Och blunda' hon med öga,
Rördes blodet varmt och kallt
Med suckar till det höga.

Maken tunga
Till att sjunga
Och en röst så skär och klar
Och så böjlig
Fins omöjlig —
Det sa' krögarfar.

Nej, aldrig såg man krögarn så fatt,
Så kär, en peine och nyter!
Kring Ullas ben, på stoln der hon satt,
Han strumpebandet knyter,
Drog på skon och af och an
Smorde med borsten på lädret.
När hon gäspa', gäspa' han
Med näsan högt i vädret.
Hennes hals en rutig duk
Af brandgult silke höljde;
Och dess barm, så hvit och mjuk,
De yra lustar döljde.
Håret hängde
Och sig slängde
Uti mörka bucklor fritt.
Tröjan, spänder,
I små ränder
Skifta' rödt och hvitt.

Vår Ulla tog sin ljusblå salopp,
Med pontak öfverslagen,
Sprang in i krogen, fyllde en kopp
Med fin likör för magen.
Sockerskorpan till sin sup
Såg man den sköna nu bryta —
Astrild brann i glasets djup
Och Bacchus på dess yta.

Nu fick allt en ny natur,
Ny frihet, lust och lycka,
Från en rik med silfverur
Till tiggarn vid sin krycka.
Ullas miner
Öl och viner
Ge en gudafröjd ... Gutår ...
Slikt herberge
Ej i Sverige
Fås på många år!

Men, himmel, ack, hur bytes allt om!
Bäst Ulla ömsa' stubbar,
I dörrn på tröskeln ... gissa ... hvem kom?
Jo, fyra halta gubbar,
En med värja, sned och vind,
Och med en tågstump den andra —
Och den tredje, som var blind,
Tog nymfen bort och vandra'.
Himmel, ack, hvad larm och skrik!
Vår Ullas rop mig sårar.
Hvarje gäst satt blek som lik,
Och krögarn fällde tårar.
Qvar på bänken
Framom skänken
Der står Ullas bränvinsglas
Tomt och sprucket
Och utdrucket ...
Så slöts vårt kalas.

Farväl, min nymf! Apollo mig skänkt
Din sköna bild att måla.
Nu går du bort, se'n länge du bläukt
Och fått min duk bestråla.

Men kring Fröjas fria fält
Sjunges ditt lof vid cymbaler,
Liksom Vestas lof så gällt
Sjungs af de små vestaler . . .
Hölj dig med ditt hvita dok,
Spinn kam-ull på din slända,
Spinn och sjung och läs din bok —
Din sol kan återvända!
Tiden lider,
Dagen skrider:
Tro att lätt från skrubb och ris
Astrilds vingar
Snart dig svingar
I sitt paradis!

№ 37.

Fredmans Epistel

till Mollberg på post vid Kungsträdgården.

Mollberg, stå stilla, stå stilla vid grind,
Stilla på din post — fältväbeln befaller —
Stå som en docka rödblommig och trind
Inom Floras grönskande galler!
Präktig med tofs din blanka karpus
Lyser i fronten bland bajonetter.
Stolt dina ben med hvita stöfletter
Trippa beständigt kring gångar och hus.

Bror min, din uppsyn förråder ett blod,
Som med våld och mord ur hjertat uppstiger,
Så att du verkligt kan kallas för god,
När du bara skyldrar och tiger...
Se, hvar han vandrar med sitt gevär,
Lång och högbröstad, breder i truten —
Halsduken svart, stångpiskan uppknuten,
Hårlocken pudrad, uppvecklad och tvär.

Men inom gallret hvad blomstrande prål,
Sammanvridna hvalf, blompottor och stoder,
Bugningar, nigningar, löjen och skrål,
Vid ett sorl af sprutande floder!
Stolt här och der med dyrbara släp
Mötas och trängas herdinnor, grefvinnor.
Nedslagna män, högmagade qvinnor
Sitta på säten bland krukor och skräp.

Se, huru Flora hon öppnar ett fält,
Som det lystna ögat rör och förtjusar!
Titta åt gallret... Hur sa' du?... Jo, snällt
Trädgårdsmästarn gångarna krusar.
Inom en list af buxbom och grönt
Ritade namn i hundra fasoner!
Nejlikor täckt bland röda pioner
Sira hvar vinkel och lukta så skönt.

I perspektivet, så långt som du ser,
Inom dessa murar, fönster och rutor
Orfeus Flora sin dyrkan nu ger
Vid cymbaler, flöjter och lutor.
Fordom förtjuste denna vår park
Grenzer, La Hay, Anzani, Camilla.
Och dessa trän, så lugna och stilla,
Delat sin skugga åt landets monark.

Se, der på bänken med mandom och hull
Sätter sig en kämpe... Iris han klappar...
Rustad i stöflor, med bälte af gull
Och i rocken glimmande knappar.
Under en skuggrik och susande gren
Lutar en ann' sitt hufvud på armen:
Sömnig och varm, med handen i barmen,
Ler han och pustar, vanmäktig och klen.

Skyldra — se, löparn han trippar så snäll
Med sitt blåa skärp och gullgula tröja
Framför två hingstar, som stolt vid en smäll
Sina halsar gnäggande höja.
Bullrande hörs en gyllne karross,
Der som en kusk han kröker och väjer:
Bakpå en turk bland fyra lakejer
Gungar så frodig med sprakande bloss.

Åldrig i purpur med stjerna och band,
Går en landets drott — straxt Mollberg han spritter,
Ropar: »Gevär!», tar musköten i hand,
Skyldrar långsamt, trotsig och bitter.
Stolt, med en plym, i glimmande drägt,
Nyter och spänd, framstiger en annan:
Röd emot soln, med hatten för pannan,
Blixtrar på fingret juvelen så täckt.

Himmel, hvad bugningar, högheter och dam!
Klang, hvad silfversmidda, tjocka boråser,
Vindögda, torstiga, fromma som lam,
Med en trut, som idliga blåser!
Bergström, kutryggig, rödblå och tjock,
Med gula uppslag, fingrar bassongen;
Och bland en flock, som sorlar på gången,
Hvälfvas af messing två glimmande lock.

Gosse — en gång om du stupar i fält...
Ser du arsenalen — pryd dina anor!
Mars har oss båda vår svepning beställt
Inom slitna blodiga fanor.
Der skall din sabel hänga vid min,
Rostad i blod och krökt i kossacker;
Skjortan, du bär, skall blodig och vacker
Teckna de kulor, som träffat ditt skinn.

Mollberg, gutår! Hvad slog klockan, kamrat?
»I Jakobi torn står säjarn på åtta».
Fruktar du ej? »Nej, kungens soldat
Fruktar aldrig bröstet att blotta»...
'Skyldra, marschera, stå, division!
Skyldra, lös af, stå rätt, alla nio!
Räta er, marsch!' Hvad slog hon nu? »Tio
Brandvakten ropar på slagtarhusbron».

№ 38.

Fredmans Epistel

rörande Mollbergs paradering vid korporal Bomans graf.

Undan ur vägen — se hur profossen med plymager
Svänger gullyxan, tills allt blir undanröjdt!
Tamb. --- Se, piparn, stolt med små mustascher,
Trind och rödblommig, tar fram sin messingsflöjt.
Trumslagarn trumlar...
Mollberg framför går på tå,
Ryter och mumlar
Och ropar: »Stå!»

Se den der token, så desperat han armen svänger,
Hvälfver en pinne och dunkar på ett skinn.
Tamb.--- Två tallrikar en annan slänger...
En i ett valdthorn han pruttar, tjock och stinn.
En går och pinglar
Med en gryt-ring mot ett spjäll,
Samlar i ringlar
Ett dödligt skräll.

Tjenare, Mollberg! Se, hur han tätt och hjulbent klifver
Gråtögd och blixtfull och som en anka from!
Tamb.--- Och efter trippa i full ifver
Lejon och Lustig och Lax och Dunderbom.
Skörtet han viker
Och uppå gehänget ser —
Hör, hur han skriker:
»Stå... räta er!»

Nicka åt Mollberg — ser mutter inte hur han nickar,
Lyfter på hatten och grinar uppå skämt?
Tamb.--- I takten han på klacken vickar:
Ett tu och ett tu — håll takten... trampa jemnt!
Se, hur han sprätter
Med ny piskperuk och skor,
Hvita stöfletter
Och sorgeflor!

Se Dalbergs Cajsa, hvar hon i gluggen står och gråter,
Blödig och vindögd och med en svarter kjol!
Tamb.--- Hör, ini gränden harpan låter —
Krögarn han skrattar och spelar på fiol.
Liksom en nunna,
Bomans enka, prydd med dok,
Full mot en tunna
Står med sin bok.

Der går processen... Kamrater, hvem är död i gränden?
Jo, korpral Boman, som låg så vattusjuk...
Tamb.--- Se Christian Wingmark, närmsta fränden,
Med hviter näsduk och svart rosettperuk!
Han midt i lede'
Går vid Bergström — så dernäst
Kyparn Ede,
Och så en prest.

Der går orgtramparn, och så tornväktarn i Katrina,
Krögarn på Sodom och krögarn på Krypin.
Tamb.--- Rör spelet, låt trianglar hvina!
Trumslagarn hvirflar och dunkar på ett skinn.
Tätt framför vakten
Lunkar klockarn, röd och full,
Bär efter takten
En skofvel mull.

Ja, korpral Boman han har nu kastat plit och balja:
Nu är han döder. »Ack, är han död — bevars!»
Tamb.--- Han sista gång mustaschen talja'
På Bruna Dörren i fjol den sista Mars.
Vi tyckas raska —
Men hvad är vårt lif? Ett bloss.
Boman, din aska
Hedras af oss!

Rider er djefvuln — stå rätt i ledet, rätta felet!
Höger-om-vänder er! Skyldra med musköt!
Tamb.--- Musköt på axel! Rör på spelet!
Lägg an i vädret! Ge fyr... För fot, ditt nöt!
Bomans mandater
Prisas uti Bacchi trakt...
Hurra, kamrater —
Tack för god vakt!

№ 39.

Fredmans Epistel

öfver Bergströmskans porträtt på Liljans krog
i Thorshälla.

Storm och böljor tystna re'n —
Himlahvalfvets matta sken
Mer och mer försvagas:
Re'n det börjar dagas.
Molnen simma,
Qvalm och dimma
Bådar solens bleka strimma.
Vädren spela fritt och täckt,
Fönstren ristas vid hvar fläkt,
Lönn och aspar susa,
Kärr och källor brusa.
Orren spelar...
Tömmar, selar
Bonden åt sin fåle delar.
Re'n i hvar spis
Fladdrar och fräs
Spånor och ris,
Stickor och gräs:
Redan vällinggrytan kokar.
Re'n med yfvig lugg
Torparn uti mjugg
Efter tobakselden snokar;
Och på ängen re'n,
Lutad mot en sten,
Dalkarln i sin skyffel tar.

Krögarn stöfveln på sig drar,
Skurar bränvinspannan klar,
Re'n i stopet fattar,
Står i dörrn och skrattar:
Pipan blossar,
Gubben trossar
Bygdens kämpar, barn och gossar.
Gumman på sin vagn vid grind,
Håller handen under kind;
Af och an hon vickar,
Slumrar in och nickar.
Solen sticker —
Gumman qvicker
Vaknar och ur stopet dricker.
Qvarnar och hjul
Börja sin fart.
Hör — från ett skjul
Hörde du klart
Första slagen uti smedjan.
Smeden, smal och lång,
Med en glödgad tång,
Naken ända upp till medjan,
Mellan eld och sand
Med en pust i hand
Sjunger nu sin morgonbön.

Luften spelar frisk och skön:
Minsta blomma, växt och frön
Öppna sina knoppar,
Le åt daggens droppar,
Präktigt randas,
Vällust andas,
Med sefirens fläktar blandas.
Skogen skymtar mörk och blå —
Berg och kullar prydda stå

Med båd' lam och qvigor.
Bygdens barn och pigor
    Gå och valla,
    Le och tralla,
Sina hjordar sammankalla.
    Lärkan i skyn
    Fläktar så sval,
    Tuppen i byn
    Flaxar och gal;
All naturen börjar vakna
Till ny glans och prål,
Nya göromål...
Och att ingen skönhet sakna,
Steg nu Movitz opp,
Tog sin färgekopp,
Satt sig vid sin tafla ner.

Nå, Bergströmskan!... hvad jag ser!...
Med bindmössa... Kors, jag ber,
Bröstbukett i barmen,
Och en mops på armen,
    Girandoller,
    Parasoller —
Ve den Movitz, tock'en fjoller!
Nå, så dumt... jag dör af skratt..
Se den son med schäferhatt,
Präktig, som en annan,
Med en musch i pannan —
    Såg jag maken!
    Isterhakan
Hänger på den gamla draken.
    Bröstet så späudt
    Skjuter hon fram —
    Åh, excellent
    Liljans madam

Har du skildrat, bror, på väfven...
Men säj mig reson:
Hvarför sitter hon
Med en fogel uti näfven?
»Jo, reson är den,
Att dess äkta vän
Fader Bergström lefver än»

№ 40.

Fredmans Epistel

angående bröllopet hos Bensvarfvars.

Ge rum i bröllopsgåln, din hund!
Jag slår dig med geväret...
Kors, hvad trängsel —
Ingen stängsel!
»Släpp in en kund!»
Stig in! »Tack för besväret!»
Korsgeväret
Sätt för porten —
Slå'n i lorten,
Om han käftar mot!
Vakta port och fenster...
Ögonen till venster!
Musköt för fot...
Aj, i skorsten brinner sot!

Aj, skorsten kastar eld och mull...
»Hvart gick nu Movitz, gubbar?»
Der vid grinden
Under linden
Sitter han full.

»Hvad — står du der och skubbar?
Hurtigt, gubbar,
Ta'n i kragen,
Slå'n för magen
Så det säjer sqvätt!»
Håll, din dumma satan —
Ordning håll på gatan!
Fäll bajonett!
Stå då uti ledet rätt!

Alarm! Är stora tunnsån fylld,
Så spruta friskt på planken!
Fenix sitter
Full med glitter,
Ståtligt förgyld.
Mer vatten hit på skranken!
Hugg ner planken!
Klang i tornen!
Stöt i hornen!
Spelman, var på vakt!
Si, nu kommer bruden,
Som hon vore buden
(Skyldra, gif akt!),
Venus lik i dygd och prakt.

Gevär... och släpp marskalken fram!
Han trippar så beskäftigt,
Diskurerar
Och raljerar
Wingmarks madam.
Se — chapeau-bas — så häftigt
Och beskäftigt,
Grann och buden,
För han bruden
In i bröllopssaln...

Blåsen, musikanter,
Polskor och andanter!
Hvar är korpraln?
Skyldra — och töm ut pokaln!

Hvem är som inte slipper in?
»Åh, det är brudens moder».
Skyldra, gossar!
Gumman trossar
Blott med sin min...
Mer vatten hit, maroder!
Brudens moder
Står vid trumman —
Släpp in gumman!
Stilla, manskap! Hau!
Christian Wingmark — vänta,
Ej på dörren glänta!
Hej, geväran!
Si, Hans Casper mit sein frau!

Släpp svarfvarn in! Hvad stoj och spring,
Hvad skrål af barn och pigor!
Gat-mamseller
Och gesäller
Stöfva ikring.
Hör liror, horn och gigor!
Barn och pigor
Ta' bort ordet.
Si, vid bordet
Står brudgummen der...
Hvad står du och trampar?
Tyst — magistern stampar:
Lägg ner gevär!
Psalmen nu begynnas lär.

Fiolen stäms. Magisterns röst
Mot basfiolen dundrar.
Bäst han sjunger,
Hes och tunger,
Slår han sitt bröst.
Se, bröllopslaget undrar,
När han dundrar
På Sanct Paulus,
David, Saulus
Och vårt syndaklot.
Marsch! Valdthornet klingar ...
Nu det vexlas ringar —
(Musköt för fot!)
Ringen tog magistern mot.

Kors — brudens hvita handske sprack!
Brudgummen svär och gråter.
Stolt marskalken
Bär fram kalken
Med frontignak:
Skänkskåpet han upplåter ...
Bruden gråter!
Först drack presten,
Bruden resten,
Och brudfrämman neg.
(Gevär! Håll jemna leder!)
Herr magistern vreder
Skull' ta' ett steg,
Vips, damp han i vrån — och teg.

Sist vanka slängar hvar om ann ...
Nu träter bröllopsvakten!
Men korpralen
Går i salen,
Slår allt han kan,

Med glaset stampar takten.
Bröllopsvakten
Sköflar faten.
Och den saten
Brudgummen var kåt.
Ståtligt på det sättet
Röfvas lasarettet:
En tog en plåt,
Presten två. Se'n skildes de åt.

№ 41.

Fredmans Epistel

vid ett tillfälle, då Christian Wingmark miste sin nattkappa i slagsmålet med Mollberg.

Mollberg satt i paulun,
Full med fjäder och dun,
Klädd uti en skinntröja brun
Och en väst af kattun —
Skjortan syntes ibland.
När med kärlet i hand
Gubben stod, så bredbent i sand,
Hosta' och fukta' sin tand,
Byxbandet i byxorna sprack.
Nu gick han till fönstret och drack,
Skrufva' luckorna opp,
Såg uppå stjernornas lopp.

Stugan, deri han bor,
Är ej synnerligt stor,

Hvitlimmad och hvälfd som ett kor,
Men utan stolar, min bror!
Dörren är utan lås;
Sängen liknar ett bås:
Bolster eller kuddar... gunås...
Intet, platt intet der fås!
Men borta vid fönstret, bakom,
Ligger en half-ankare — kom,
Kom och se hvar han är...
Skrufva upp luckan, mon cher!

Mollberg, se, hvar han står,
Bakom örat sig klår!
Si uppå dess knorliga hår
Röda filtmössan... Gutår!
Drick, betrakta, kamrat,
Hur hans arm desperat
Håller uti yxan helt flat,
Bultar och sprundar ett fat!
Mollberg, si, god morgon! »Stor tack!»
Hvad har du i ankaren? »Rack».
Än i stånkan, signor?
»Idelig dubbelt-öl, bror!»

Aber, hur är det fatt?
Du är svullen och matt.
Mollberg, du har slagits i natt?
Se, huru näsan är platt —
Se fiolen, så grann,
Sönderslagen står han!
Hur har väl den leken gått an?
Valdthornet blodigt, minsann!
»Lägg munnen till ankarn och tig —
Bror, aldrig bli rädder i krig!
En gång slåss jag hvart år:
Då är min namnsdag... Gutår!»

Aber, hvarföre då
Skall du prygla och slå?
»Jo, derför det faller sig så ...
Vänta, din rygg skall bli blå!
Drick, håll truten och tig —
Se'n befaller jag dig,
Vid tappen var qvicker och vig,
Sjung se'n en visa för mig ...
Kan du inte sjunga?» Åh, nej!
»Orkar du då dansa med mej?
Du är Luxemburg stor,
Och jag är fan, kära bror!»

»Dansa, Wingmark! Alarm!
Jag skall hålla dig varm!»
Aj aj, aj aj, aj aj, min arm!
Aj aj ... Nattkappan — hvad harm!
Mollberg, skona mitt blod —
Släpp nattkappan, var god!
Aj aj, aj! Du bränvins-marod,
Rättnu så repar jag mod!
Nå nå, jag skall klaga för mor:
Nattkappan i trasor, min bror!
Mollberg ... släpp mig ... farväl ...
Hustru min slår mig ihjel!

№ 42.

Fredmans Epistel

rörande kortspelet på klubben.

Re'n kalad jag spår — och tror,
Förhand har du, Mollberg, bror...
Knäpp af ljusen... Du skall fria,
    Ropa tria,
    Kära bror!
Klöfver ess... Gutår — bekänn!
Tuan, trian... Skål, min vän!
Kungen, högst, för högsta ordet.
    Trumf i bordet!
    Såg du den?

Sötaste mor Wingmark, mor Wingmark, stick öfver!
Mera klöfver, :||:
Mera klöfver än!

Ulla, klädd i grått och grönt,
Med sin lifrock lyser skönt;
Halsen med ett perlband randas,
Bröstet andas,
Hvitt och skönt.
Hur står spelet? Spela du!
Ruter fyra, klöfver sju,
Kungen, damen, femman, sexan!
Tvi den hexan
Hjerter fru!
Gråt inte, bror Mollberg — hvad hjelper, du tjuter?
Mera ruter! :||:
Hvem skall blanda nu?

Spader knekt... nå, det var bra!
Bums den ville Ulla ha.
Esset föll ej, det var felet!
Låt si spelet,
Hvad vi ha!
Nej, stor tack — förlåt, jag ber...
Skål — låt esset falla ner:
Mins, i förgår hvad kalader!
Mera spader,
Spader mer!
Ruter, mera ruter! Låt hjerterna damma!
Stramma, stramma! :||:
Syster Ulla ger.

Lilla Ullas vackra hand
När den skymtar fram ibland,
Båda korten lust och löjen:

Fröjas nöjen
Käns ibland.
Se, hur småögd Ulla ler,
Hur hon sitter och ser ner!
Och på fingret, se, juvelen
Mellan spelen
Strålar ger!
Ropa — hvem skall ropa? Jo, Movitz ... Släpp stopet!
Gissa ropet? :||:
Ruter tre, jag ber!

Men, mitt herrskap, titta ut —
Öppna fönstret en minut!
Vintrens skärpa tycks bortrinna
Och försvinna
Hvar minut.
Nå, mor Wingmark, se hur täckt
Stjernan tindrar i sin fläkt!
Si, hur mån' på himlen lyser —
Vattnet fryser
Vildt och fräckt!
Svep om dig saloppen — ack, dog' du, min Ulla,
Tårefulla :||:
Stod' då all vår slägt.

Si hvad slädar syns på sjön,
Som vid bjellrors klang och dön
Trotsa böljan, tills hon bister
Sönderbrister
Med ett dön.
Si, den hästens varma länd,
För den gyllne slädan spänd,
Hur han mod i språnget hemtar,
Hur han flämtar,
Dyr och känd!

Hej, titta åt skogen — si, bönderna åka,
Le och språka, :||:
Hålla pipan tänd.

Si den gula kampen brydd,
Med de ljusblå tofsar prydd!
Minsta sats kan ögat gläda —
Ingen släda
Är så prydd.
Wingmarks fåle löper kapp
Som en ren framför en lapp.
Klang, det klingar uti isen —
Han surprisen
Undanslapp.
Pojken der på skridskor han klingar i viken,
Djerf, nyfiken :||:
Efter några rapp.

Än den hingsten i fullt sträck,
Hur han löper, ung och käck,
Brun och hvit med svarta fläckar,
Ibland skäckar
Rar och täck!
Men den hvita gångarn der,
Som de gröna seldon bär,
Märk, hur snällt han går i dansen,
Fläktar svansen,
Stolt och tvär!
Hör, långt ut på sjön åkarn slåss och kör sönder —
Full bland bönder, :||:
Åkarn fullast är.

Vargar tjuta öfverallt...
Re'n det snögar och blir kallt.
Stäng till fönstren, tänd på brasan —

Som i Kasan
Är det kallt.
Märk, hur skogens toppar små
Luta sig helt silfvergrå!
Bygdens fält och blomster-sängar,
Berg och ängar
Gömmas må.
Mollberg, ta' fram flaskan — jag ryser, jag fryser,
Ack, jag ryser :||:
Och kan inte gå.

Lyss åt luckan, hur det yr,
Hur det smattrar, sprids och flyr!
Eol stormar, luften tjocknar,
Stjernan slocknar,
Månen flyr.
Derför i så lustigt lag
Och på en så kulen dag
Låt oss Bacchi safter prisa
Med en visa —
Glasen tag!
Kling klang för min flicka, så trogen i nöden.
In i döden! :||:
Hvem skall blanda? »Jag!»

№ 43.

Fredmans Epistel

till Ulla Winblad, skrifven vid ett ömt tillfälle.

Värm mer öl och bröd —
Län madam Wingmarks kanna!
Lägg kummin i, Susanna!
Värm vår stora kopparpanna
Illene-röd! Fin.
Fort bädda en säng
Med svandun, silkestäcken!
Gesvindt, precist på fläcken
Vagga, stol och messingsbäcken
Skaffa i fläng!
Stäng dörren, stäng!
Fäll gardinerna helt sakta...
Astrild, kom, din nymf uppvakta,
Kom och hennes glans betrakta —
Hennes känslor vänta ömt ditt understöd! D. C.

Rhenskt vin, mjölk och mjöd,
Mer ölostvassla, kära!
Mer socker, ingefära —
Allt hvad skönt hon vill begära!
Lätta dess nöd! Fin.
Sjung nymfen en sång!
Dess hjerta ängsligt brinner.
Det blod, derinne rinner,
Snart en ljuflig svalka finner,
Delar sitt språng.
Skönhet, hvad tvång!

Tusen dödar kring dig stimma:
Ända i din kärleks-timma
Måste du en död förnimma —
Masken, dold i blomman, bådar blommans död. D. C.

№ 44.
Fredmans Epistel
öfver Bredströmskans och Movitz' melankoli.

Movitz helt allena
På Tre Liljor satt en gång.
Harpan mellan bena
Glimmar bred och lång. Fin.

Roligt se hvar sena
Och hvart finger i fullt språng
Öfver harpan skena
Under klang och sång.
Harpan var förgylld och grön,
Prydd med myrten, tusenskön,
Med en cherubim utmålad,
Prålad
Utaf Hoffbros vackra rön. D. C.

Harpans klara läten
Rör till andakt hvar person
Ifrån herdars säten
Upp till gudars thron. Fin.
Verlden blir förgäten,
Hjertat blöder vid hvar ton:
Sjelfva engla-fjäten
Käns i själn, och hon
Gaf nu Movitz dubbel prakt:
När han söng mot afgrunds makt,
Slog ackorder efter noten,
Foten
Hördes inte stampa takt. D. C.

I sitt stoft med tårar
Movitz ligger lik — må gjordt!
Hvem dess hjerta sårar,
I min sång blir spordt. Fin.
Kör i Bacchi fårar
Upp till Fröjas myrtenport,
När du dig utkorar
Någon brud så fort!
Drick ej mera än du tål:
Tänk på dina göromål,

På din Kloris, der hon ligger
Pigger,
Visar dig sin blomsterskål! D. C.

Movitz ville blänka
Uppå Astrilds vädjoban,
Råkte på en enka,
Väl försökt och van. Fin.
Lat och full, kantänka,
Låg der Movitz hela da'n:
Honom lyfta, sänka
Måste ske med kran. —
När han nu — förstå mig väl —
Skulle eldas i sin själ,
Somna' han mot väggen krumpen,
Trumpen
Som en gammal Bacchi träl. D. C.

Bröder, om er lyster
Till att veta hvem hon var,
Så är hon en syster
Till bror Bredströms far, Fin.
Eljest blek och tyster,
Säflig uti tal och svar,
Men förträffligt yster,
När hon bröllop har...
Saken blef nu slutligt den:
Movitz gaf hon djefvulen.
Derför han vid harpan åter
Gråter,
Spelar psalmen om igen. D. C.

№ 45.

Fredmans Epistel

till fader Mollberg rörande hans harpa och tillika ett slags ad notitiam att Mollberg led oskyldigt på krogen Rostock.

"Tjenare, Mollberg! Hur är det fatt?
Hvar är din harpa? Hvar är din hatt?
Ack, hur din läpp är klufven och stor!
Hvar har du varit? Svara, min bror!»
Till Rostock, min far,
Min harpa jag bar.
Der börjas krakel
Om mej och mitt spel,
Och bäst jag spelte — pling plingeli plång —
Kom en skoflickare, hjulbent och lång,
Högg mig på truten... Pling plingeli plång!

»Hur såg han ut?» Jo, surögd och klen,
Svarta skinnbyxor, mörkblåa ben,
Uppfästad hatt med guldträns och band,
Randiger nattrock och käpp uti hand:
Just så såg han ut.
På västen ett spjut
Satt i ett gehäng;
Och när han blef sträng,
Slog han i verksta'n — pling plingeli pläng —
Så att der darra' båd' fållbänk och säng,
Fönster och dörrar... Pling plingeli pläng!

Jag satt och spelte, nykter och sur,
Drottningens polska i Polen, G dur.

Rundt kring mig satt förståndiga män:
Den drack ett stop, ett halfstop drack den.
Men hur det var fatt,
Slog en af min hatt;
En ann sa' åt mej:
»Hvad fan angå dej
Polens affärer?» Pling plingeli plång!
»Spela ej polska, men lär dig en gång
Ha tand för tunga!» Pling plingeli plång!

Hör, min Mecenas, hör hvad som sker!
Jag satt så nöjd och drack mitt qvarter,
Talte helt högt om Pol'ns konjunktur:
»Veten, go' herrar», sa' jag, och drack ur,
»Att ingen monark
I verlden så stark
Förmår i sitt land
Förbjuda min hand
Att på min harpa — pling plingeli pläng —
Och det så länge der finnes en sträng,
Spela en polska!» ... Pling plingeli pläng!

Nu satt i vrån en gammal sergeant,
Tvänne notarier och en stånddrabant.
De ropa: »Slå — skoflickarn har rätt:
Polen är straffadt, dess öde utmätt!»
Ur skrubben kom fram
En vindögd madam,
Slog harpan i kras
Med flaskor och glas.
Skoflickarn högg mig — pling plingeli plång —
Bak' uti nacken en skårsa så lång.
Der har ni saken... Pling plingeli plång!

Rättvisa verld! Nu frågar jag sist:
Led jag ej orätt? »Mollberg, jo visst!»

Lider jag ej oskyldigt? »Gutår!»
Harpan är sönder och näsan är sår.
Tvi sådan förtret!
Ej bättre jag vet -
Än fly ur mitt land
Med harpan i hand,
Spela för Bacchus och Venus — kling klang —
Bland virtuoser ta' stämma och rang.
Följ mig, Apollo ... Pling plingeli plang!

№ 46.

Fredmans Epistel

huru Mollberg skall bjuda till begrafning efter mutter på krogen Wismar och om hans affärd ifrån sterbhuset.

Undan ur vägen, ge rum för kurirn —
Gå ur vägen för Mollberg utan stryk och tvång!
Pitsch! Hör, han smäller med piskan ... allons ...
Sitter rak i sadeln som en stång!
Rocken uppfästad, på hatten kordong,
Med pistoler i bältet och en stor bassong.
Pitsch! Hör, han smäller i flygande språng
Och med hatten viftar än en gång!
Tyst, nu i ring
Rundt ikring
Han galopperar i harmen:
Än guppar han
Af och an,
Helt lik en rusig man.

Mollberg — märk — har flor om armen
Och uti pistolerna flor.
Bröstbuketten — märk — i barmen
Gjord af buxbom, bror!
Se, hur han tar upp sin lista,
Hör, hur han nu läser käckt:
»Primo vin . . . Secundo kista . . .
Tertio tages konfekt.»

Undan ur vägen! Adjö och allons!
Vänta, Mollberg, håll tygeln, stanna lite der!
Pitsch! Hör, han smäller och hojtar och svär!
Kan du vänta, Mollberg, jag begär!
Riddar sanct Göran, hvad är din affär?
Vill du spänna på draken? Säg mig hvad det är!
Pitsch! »Till begrafning jag bjuder, mon frère,
Klockan sex i afton ungefär.
Vet du ej, bror,
Krögarmor
På Wismar dog klockan fyra?
Jag är befallt
Öfverallt
Att rida — hej, gevalt!
Mollberg skall allting bestyra,
Köpa strufvor, skaffa musik,
Tigga svepning, lampor hyra
Och gå framför lik,
Skölja glas och stå vid disken.
Låt se listan — ingen nöd:
Qvarto pontak . . . Qvinto fisken . . .
Sexto saffransbröd.»

»Undan, för tusan — det pinglar och slår
I klockstapeln vid Olof . . . Karln är borta re'n.

Pitsch! Hör, han smäller med piskan i sten
Och ger sporren med sitt högra ben...
Men mina tårar, mitt hjerta till men,
Börja tillra — här står jag arma nu allen.
Mutter på Wismar är stelnad och klen:
Nu med englar delar hon sitt sken.
Sådan madam
Ta' mig fram,
Som nå'nsin borgar så mycke!
Nu är hon kall
Som kristall,
Mitt bröst dess fotapall.
Hennes fägring vann mitt tycke,
När hon satt vid krogdörrn ibland
Med bindmössa, krusadt stycke
Och ett glas i hand.
Hennes ögon jag berömmer —
Men dess hvita barm... hi hi...
Gör att jag allt skönt fördömer
Och vill ensam bli.

№ 47.

Fredmans Epistel

angående Mollbergs återkomst till sterbhuset på krogen Wismar.

"Kommer inte Mollberg?» Jo, nyss på stund
Så gnägga' hans fåle vid dörrn på Grönlund:
Der stod han och vexla', med pipan i mun,
Och klappa' sin lurfviga hund.

Klädder var han i sin mörkblå syrtut,
Med bälte kring lifvet, pistoler och spjut.
Stolt floret kring armen var slängdt med en knut,
Som bröts i en blomma till slut.
Mosters Brunte på Wismar, långhalsig och ful,
Stod och sörpla' ur tunnan i krögarens skjul
Mot en resvagn med knektar, mångfärgad och gul,
Med söndriga skenor och hjul.

Helsa, kamerater! Gubben är känd:
Se der hvar han kommer, högbröstad och spänd!
Pitsch! Hör hur han smäller med piskan på länd!
Pitsch, pitsch! Hör, han smäller i gränd!
Se hur håret fladdrar baktill och fram,
Med små papiljotter uppveckladt på kam!
Stigbyglar och sporrar kolsvarta af dam,
Och fålen så spak som ett lam.
Hurra, Mollberg! God morgon! »God morgon, kamrat!»
Säj, hvad har du i korgen? »Konfekt och suckat.»
Än i byttan på armen? »Kålrötter, spenat
Och finkel, ett stop, delikat!»

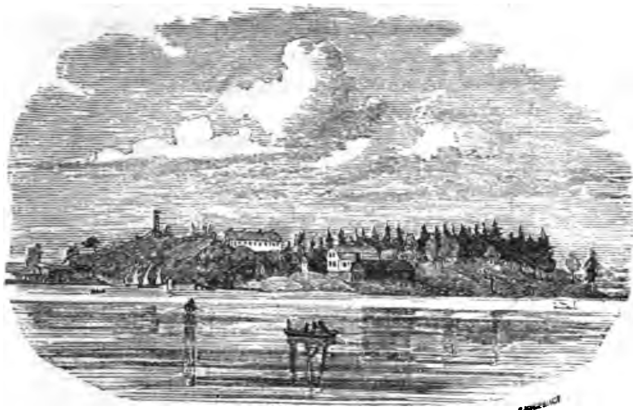
»Bror, uti fullt sträck till Nyboda krog
Jag flängt, se'n i Brännkyrka tio hon slog.
Der smorde jag klockarn, och — bror, det var nog —
Fem supar i qvarten han tog.
Vägen, vet ni, gossar, huru den var?
Jo, sumpig med gyttja... gutår, kära far...
Hvar herrgård nedrutten, eländig och bar,
Och skogen durchsigtig och klar.
Platt omöjligt att finna en enda röd grind —
Bara törnen och tistel och tufvan helt trind:
Tomma sjöar med nordan och kylande vind!
»Gutår! Jag blir surögd och blind.»

»Der är för madam, som ligger på bår,
Ett lakan till svepning... Låt si hvad i går
På listan jag pricka'... låt si hur der står —
Slätt inte mitt minne förmår!
Fisken dansar qvick i katsen — och här
I knytet låg kringlorna... Gudar, jag svär:
Hvad glömde jag, gossar, på listan? Si der:
Processen och kistan, mon cher!»
Tog du bränvinet då? »Jo, i skrubben jag gick —
»Si på färgen... hvad tycker du?» Allt i godt skick.
Tag dig frukost, bror Mollberg, beställsam och qvick,
Och torka din fåle och drick!

№ 48.

Fredmans Epistel,

hvaruti afmålas Ulla Winblads hemresa från Hessingen i Mälaren en sommarmorgon 1769.

Solen glimmar blank och trind —
Vattnet likt en spegel!
Småningom uppblåser vind
I de fallna segel:
Vimpeln sträcks, och med en år
Olle på en höbåt står;
Kerstin ur kajutan går,
Skjuter lås och regel.

Stålet gnistrar, pipan tänds,
Olle klår sitt öra,

Rodret vrides, skutan vänds,
Gubben har att göra.
Under skarpa ögonbryn
Grinar han mot soln i skyn:
Kerstin, gubbens hjertegryn,
Skall nu seglen föra.

Seglen fladdra, skutan går,
Jerker tar sin lyra:
Lyran brummar, böljan slår,
Allt med våld och yra.
Skutan knarkar, bräcklig, gles,
Vimpelns fläkt i toppen ses.
Tuppen gol så sträf och hes —
Nu slog klockan fyra.

Movitz, stöt åt dem i lurn,
Som på skutan fara!
»Olle du, hvad kostar tjurn?»
Lyssna hvad de svara!
»Hör, hvar är ni hemma, ni?»
'Ifrån Lofön komma vi
Med grönsaker, silleri,
Mjölk och äpplen klara'.

Si, en julle skymtar fram —
Marjo åran lyftar:
Med sin löfbrodd, mjölk och lam
Hon åt tullen syftar,
Har i knä' en bytta smör,
Körsbärs-korgar frammanför.
Marjo nu sin lofsång gör,
Snyter sig och snyftar . . .

Ulla Winblad, skratta, sjung,
Spritt vid solens strålar!

Gäspa ej, lös upp din pung,
Tag fram band och nålar!
Fästa din salopp igen...
Nös du? Prosit, lilla vän!
Si, der har du Hessingen,
Gröna trän och pålar.

Ulla, fästman på dig ser!
»Kom, min Norstöm lilla,
Sätt dig bredvid mej, sitt ner —
Fritt din låga stilla!»
Vi ha alla lika rang.
Lustigt — hör basuners klang!
Prosit och kontentemang!
Dyrbar ögonvilla!

Kon i vassen skylt sin kropp,
Snärd i våta tågen;
Bruna oxen kastar opp
Himmelsblåa vågen.
Ängen står i herrlighet:
Kalfven dansar, yr och fet;
Hästen tumlar, stolt och het,
Svinet går i rågen.

Vid ett träd uppå en slätt
Syns en skytt förbida
Dagens gryning, klar och lätt,
Fogelns sång och qvida:
Bakom trädets tjocka stam
Bössan syns och skymtar fram —
Hunden, trogen som ett lam,
Står vid skyttens sida.

Morgonsupen, Movitz, går!
Ljufligt böljan svallar...

Ser du Ekensberg? Gutår!
Hör, hur folket trallar!
Der framsätter en sin fot —
Klotet käglorna slår mot:
Hör du, dunsen af hans klot
Uti bergen skallar!

I en löfsal kring ett stop
Några bussar skratta,
Ropa: »Trumf!» och allihop
Uti stopet fatta.
Somliga med sträckta ben
Sofva godt och snarka re'n,
Hvila hufvu't mot en sten
På en blomstermatta.

På den klippan — der vid strand —
Sjelf chinesen prålar,
Bildar af en näfve sand
Skönsta blomsterskålar:
Uti leret brännes in
En Apelles' pensel fin . . .
Ulla Winblad, min kusin,
Ser du, hur jag målar!

Såg du nu Marieberg,
Så se längre neder:
Med en gul och bleknad färg
Sig ett tjäll utbreder.
Fönstren glittra . . . kännen I
Ej salpetersjuderi?
En gång, Ulla — raljeri —
Palten dit dig leder.

Fällom lodet på vårt djup,
Gäspa ej och nicka,

Sof ej, öppna flaskan, sup,
Bjud mamsellen dricka!
Vakna, Movitz! Ser du ej
Lazari palats — så säj!
Akta näsan du på dej
För hvar vacker flicka!

Tornens spetsar blänka re'n:
Kors och tuppar glimma.
Morgonrodna'ns klara sken
Syns i vattnet strimma.
Barnet leker gladt vid strand,
Samlar stenar i sin hand,
Slungar stenen dit ibland,
Der som gässen simma.

Lossa tågen, seglen fäll!
Re'n syns Skinnarviken
Med dess kojor och kastell,
Branta berg och diken.
Under små kolsvarta tak
Gnälla pumpar, eld och brak —
Hästen sträcker foten spak,
Gnäggar, rädd för spiken.

Med sitt klappträd nervid strand
Pigan står så kåter,
Knyter till sitt förklädsband
Och sin barm upplåter:
Barbent hon på bryggan står,
Räknar slagen, klockan slår,
Flitigt sig på benet klår,
Svettig, sur och våter.

All'städs godt, men hemma bäst!
Sakta — låt oss unna

Vattukörarn med sin häst
Hvälfva om sin tunna!
Kärlet glittrar, hjulet går,
Sprundet sprutar, hästen slår...
Om den prakt, för ögat står,
Sjunge de, som kunna!

Jeppe tutar, trumman går,
Böneklockan klämtar.
Sotarn svart i skorsten står,
Hvisslar, sjunger, skämtar.
Bagarn sina korgar kör,
Smeden re'n sin slägga rör;
Re'n båd' knekt och granadör
Vid geväret flämtar.

Skyndom dit vår hydda fins,
Gömmom not och flöte!
Stöt uti basun och mins
Detta glada möte!
Farväl, Jörgen, Truls och Hans!
Farväl, flickor, spel och dans!
Ulla tog sin myrtenkrans
I Neptuni sköte...

Norström stjelper sin peruk
Af sin röda skalla,
Och min Ulla, blek och sjuk,
Lät sin kjortel falla,
Klef så bredbent i paulun,
Movitz efter med basun.
»Maka åt dig, Norström — frun
Hör ju till oss alla!»

№ 49.

Fredmans Epistel

angående landstigningen vid Klubben i Mälaren en sommarafton 1769.

Mamsell Ulla, märk, mamsell,
Hur vårt månsken nu i qväll
Täckt försilfrar och bestrålar
Grindar, pålar,
Berg och tjäll!
Mälarns bölja, lugn och skär,
Tyst en mängd af kölar bär,
Öfversvallar
Fält och vallar,
Som försvinna här och der.
Syster, se nu ditåt hvad jakter och sumpar!
Skepparn pumpar, :||:
Solbränd, tyst och tvär.

Se hvad åkrar rundt kring sjön,
Som af tusen blommors frön
Ge en vällukt rundt kring stranden
Och åt handen
Arbetslön!
Kors, hvad många Bacchi kök —
Ur hvar klyfta syns en rök:
Minsta vinkel
Osar finkel,
Minsta bro bär fulla ök.
Mollberg, styr då ditåt... åt bryggan till venster
Re'n sitt fenster :||:
Öppnar fader Hök.

Titta ditåt ... dit ... åt strand ...
Utåt sjön ... på venster hand ...
Dit, midtöfver, åt det huset,
Der som ljuset
Syns ibland ...
Nej, min ros, min sockerbit,
Ditåt, der jag pekar ... dit ...
Dit, åt skogen,
Åt den krogen
Med en skorsten röd och hvit,
Dit, der som torparn med ljustret vid kullen
Står i jullen, :||:
Hän, som koxar hit!

Ljufva vindar, blåsen opp!
Hissa vimpeln högt i topp,
Låt nu seglen fladdra, fläkta!
Vi ä' äkta
I vår tropp.
Klang, vid valdthorns glada ljud
Låt oss prisa vinets gud!
Vid det ropet
Rör på stopet,
Värm upp ådror, blod och hud!
Drick, lilla min syster! Drick, Mollberg, i botten!
Klang, hör skotten :||:
För vår lilla brud!

Lägg i land vid krogen ... »Hvar?»
Just vid dörrn. Gör skutan klar!
Der står krögarn med sin qvinna:
Tjenarinna,
Kära far!
Tack för sist ... Skål ... Lägg i land!
Wingmarks mor, ta mig i hand,

Svep om kappan,
Stig på trappan,
Skrapa tofflorna i sand!
Kapprockar och knyten, matbylten, kantiner,
Öl och viner :||:
Hemta upp från strand!

Jeanna tappa' sin rubin...
Aj, mitt örhäng' tog kusin!
Lottas muff låg i sängtäcket
Och på däcket
Violin.
Pappas handskar — jag blir sjuk —
Svepta i en mangelduk
Låg på skutan
I kajutan
Bredvid morfars piskperuk...
Sötaste bror Peter, ack, jemmer, peruken
Låg i duken :||:
Pudrad, stolt och mjuk!

Stöt ej basfioln, kamrat,
Stjelp ej kull vårt voffelfat!
Bär smörbyttan under armen,
Brynt i varmen
Som suckat!
Si'ken tårta, bränd och stel,
Strödd med socker och kanel,
Med bruneller,
Karameller
Och ansjovis till en del!
Låt oss nu bli glada och rasta en timma
Slåss och stimma :||:
Under sång och spel!

Fader Hök, din skål hvar dag!
När du ler, så skrattar jag.
Nå, kom, väds, du flaskan fatta —
Jag må skratta
Åt ditt lag.
Tag vårt sällskap i ditt skygd,
Skänk oss af din varma brygd!
Dina safter
Ge oss krafter
Och förskingra köld och blygd...
Men hör hur det blåser! Fäll seglen, fäst slupen!
Tack för supen! :||:
Vivat Bacchi bygd!

№ 50.

Fredmans Epistel

om dess sista ögnekast på Ulla Winblad vid hennes återfart ifrån Djurgården.

Febus förnyar
De gyllene skyar,
Kring städer och byar
Bestrålar vår syn:
Hästarna blänka,
I vattnet sig sänka,
De stampa och stänka
Och gnägga till skyn. Fin.
Åskan bullrar,
På molnena kullrar.
Diana re'n knallar
Bland ekar och tallar.

Der blixten ljungar,
Sjelf Jupiter gungar
Bland gudar och kungar
I vattubryn. D. C.
Hästarna lyfta svansar
Med fläktande man.
Sjelf Neptun dansar - - - Korno.
Med gaffel kring ocean.
Hjeltarna fälla lansar —
Sin pipa tar Pan.
På kärleks ban
Syns med bloss och kransar
Båd' engel och morian.
Böljorna glittra, gunga:
Tritonerna blåsa, sjunga.
Korno - - - Ulla Winblad!
Korno - - - Ulla Winblad!
Kärlek dig öfvervann.
Mars sjelf, med guldgaloner,
Står blodig och grann,
Och uti bergena tänds kanoner
Af hvar en Neptuni man.
Gastar och kupidoner
Omfamna hvarann...
Men Ulla syns — skrålen, postiljoner! - - - Korno.

Skeppsklockan skurrar —
Man pumpar och surrar.
Holländaren hurrar
Med hatten i hand.
Engelsman skjuter —
Hvar knall fler' minuter
Ett eko utgjuter
Bland bergen vid strand. Fin.

Se på ståten:
Se Ulla i båten!
Dig böljorna skaka
Från Pafos tillbaka.
Gupp, gupp, min Fröja!
Jag skådar din slöja,
Din himmelsblå tröja
Med röda band. D. C.
Hurra! Håll flaskan, luta,
Kringsvinga din hatt
Och, Movitz, tuta - - - Korno.
Vid gastarnas sorl och skratt!
Hej, från en gammal skuta
Det blixtrar så matt...
Är du besatt —
Akta dig, de skjuta!
Hurra, hvad de sjunga gladt!
Solen i ögat sticker.
Blås, Movitz, när Fredman dricker!
Korno - - - Ulla Winblad!
Korno - - - Ulla Winblad!
Hurra! Hurra! Hurra!
Neptun, min nymf, galanter
Befallt böljorna
I dag från Djurgålns förstörda kanter
Dig lyfta och stilla dra.
Fäll dina engageanter —
Saloppen nu ta!
Farväl, min nymf! Blåsen, musikanter! - - - Korno.

№ 51.

Fredmans Epistel

angående konserten på Tre Byttor.

Movitz blåste en konsert
På Tre Byttor en afton se'n balen var sluten.
Hvarje ton liksom en ärt
Den föll så kullrig och rulla' ur truten.
Först höll Bergen en harang,
Se'n sjöng Ulla ett par utaf Filzens duetter,
Vid ett ackompanjemang
Utaf två flöjter och sex klarinetter.
Hör båd' folk och fä, - - - Klarin.
Orfei oboe! - - - Klarin.
Låt oss vara glada, barn,
Och klappa systrarna hvar på sitt knä!

Mollberg satt uppå sin stol,
Jemt med fingren han drilla' och flög som hin håken:
På sin stora basfiol
Han spelte solo och surra' med stråken.
Bravo, hör en fantasi
Ur B moll, ur G dur... en arpeggio, jag tackar!
Hurra, hurra och slå i —
Vi skola dansa och slåss som polackar!
Blås nu, Movitz, gällt! - - - Klarin.
Bravo, det var snällt, - - - Klarin.
Bravo, bra, bravissimo!
Hej, låt oss lefva vällustigt och sällt!

Röd om näbben som en tupp,
Stod nu Movitz, slog takten och stampa' och ropa':
»Blås en air utaf Galupp!»
'Utaf Galuppi!' skrek straxt allihopa.
»Hej», sa' Bergen, »ge oss vin,
Ge oss öl uti byttor! Hej, lustigt kurage!
Systrar, hör min violin —
Kom, dansa polska och sjung, ert bagage!
Blås nu, Movitz... jo... - - - Klarin.
Bra, bravissimo! - - - Klarin.
Hvem har nånsin kunnat tro
Att du skull' födas Olympen till ro!»

Ulla sjöng en liten air —
Hvita bröstet det svällde och lyfte halsduken.
Wingmark med sin flöjt-travär
Han stod och smålog och riste peruken.
Bergström stod i vrån och drack,
Stämde qvinten, plang, plang, satt fiolen under armen.
Ulla sjöng. Han ropa': »Ack!»
Och flög så nymfen burdus uti barmen.
Bullra inte der! - - - Flauto.
Håll din trut, ma chère! - - - Flauto.
Låt oss höra ännu mer!
Åh, kära Wingmark, blås mer flöjt-travär!

Wingmark såg ut ackurat
Som på solfjädrar, der man en herde ser lipa,
Som i lunden står så flat
Och har i truten sin ljusgula pipa.
Hatten satt uppå en sned,
Bruna västen var uppknäppt, uppdragen på magen.
Stundom, när han flöjten vred,
Så nicka' hufvu't och fläkta' uppslagen.

Hör nu på en kor! - - - Flauto.
Hej, dacapo, bror! - - - Flauto.
Sjungom alla nu i kor
Och låt oss sluta en högtid så stor!

Eol stormar uti skyn,
Nattens facklor de släckas, det regnar och sqvalar.
Neptun utur vattubryn
Han kastar upp sina gastar och hvalar.
Ack, hur ljuflig då den ton,
När Apollo med mildhet förlustar vårt öra!
Sjung, bror Wingmark, min patron,
Ack, sjung en skål, som är lustig att höra!
Blås bassongen stark! - - - Fagotto.
Vivat vår monark! - - - Klarin.
Skråla, klarinetters klang!
Vi dricka skålen med högmod och rang.

№ 52.

Fredmans Epistel

till Movitz, när hans fästmö dog.
Elegi.

Movitz! mitt hjerta blöder —
Movitz, Movitz!
Jag sett din fästmö kall och döder.
Grymt jag hör hur Bacchi bröder
Med gråt bestorma skyn:
En vrider sina händer,
En sitt hufvud bort han vänder,
Ömt en annan suckar sänder,
När i de sälla länder
Hon gömmes för vår syn. :||:

Sörj, Bacchi män och qvinnor!
Charlotte, Charlotte
Bland Fröjas trogna tjenarinnor,
Till en afund för gudinnor,
Gjort Movitz' frihet snärd.
Dess ögons glans och låga,
Hennes fägring och förmåga,
Då hon sig på fältet våga'
Under Kupidos båga,
Var gudars åsyn värd. :||:

Som i den klara bölja
Du ser, du ser
Den ystra fisken sig fördölja
Och sefirens hvirflar följa
Med ryckning upp och ner:
Så din Charlotte, min frände,
När hon till din bädd anlände,
Som en fisk hon qvickt sig vände:
Hvar led en sprittning kände...
Jag sjunger intet mer. :||:

Ack, för hvar gång jag skåda'
Charlotte, Charlotte
Hos fabrikörn vid rock och låda,
Då hvar lördag hon bebåda
Hvar balen skulle stå!
Mig tycks, jag ser Charlotta
Med två nystan i en potta
Vid sin härfvel stå och måtta...
Vips öppnas Plutos grotta —
Och nymfen sjunker då. :||:

Låt från din syn försvinna,
Movitz, Movitz,

Hvar skymt utaf din älskarinna!
Låt nu dina tårar rinna,
Och ställ fioln i vrån!
Fly, bror, fly Fröjas skara
Och din frihet ömt försvara!
Förr du snärdes i en snara —
Nu får du på krogen vara:
Nu är du fri, min son! :||:

№ 53.

Fredmans Epistel

angående slagsmålet nedanför Danto-bommen hos T. en höstnatt.

Vid ett stop öl och några supar
Fladdrar snillet mörkt och plumpt:
Det från sin höjd sig så fördjupar,
Att dess prål blir kallt och dumt.
Men låt oss höra --- V:cello.
Bergen — må göra — --- V:cello.
Hur vid fiolen han på Rosenlund
Står rödblommig, frisk och sund.

Utan båd' eld och lust och tanka
Han fioln i famnen får,
Blir då så trög som denna anka,
Här vid Danto-bommen går.
Hör hur han grälar! --- V:cello.
Dumheten trälar, --- V:cello.
Dödar Olympens små qval och behag
I hvar knäppning och hvart drag.

Längst bort — gutår — bort vid Grimshage
Ligger krogen Rosenlund.
Krögarn är känd för röst och mage,
För musik och friska sprund.
Drick och slå takten! - - - V:cello.
Kring denna trakten - - - V:cello.
Syns tobakslador, trädgårdar och fält —
Kråkors skrän hörs skarpt och gällt.

Si krögarfar, hur godt han skrattar,
Sqvalpar ölet i sitt glas,
När fader Berg i stråken fattar
Till en solo på sin bas!
Hör hur han kollrar, - - - V:cello.
Leker och jollrar, - - - V:cello.
Nickar med hufvu't och småler åt skyn
Under tunga ögnabryn!

Så ser han ut vid nattens timma,
Klädd i nattrock dumt och platt.
Mellan hvart drag tennknappar glimma —
Vissna blommor bär hans hatt.
Hör hur han spelar, - - - V:cello.
Måttar och felar! - - - V:cello.
En sko har messing till spänne, och en
Bär ett spänne utaf tenn.

Skål, kära far! Man måste skratta,
När man på vår spelman ser,
Hur han är lik en brun markatta,
Som åt stången vindögd ler:
Tusende fukter, - - - V:cello.
Krumsprång och bugter - - - V:cello.
Gör han, behändig och snabb i sitt lopp,
Opp och ner, och ner och opp.

Krögarn är full, och full är krogen,
Full med kärl och ledsna lif.
Än en gesäll med glas i knogen,
Än en båtsman syns med knif.
Somliga slunga, --- V:cello.
Somliga gunga --- V:cello.
Mellan två linor högt upp i gran . . .
Spela, spelman, snäll och van!

Bröder, gutår! Skål, Fröjas gummor
Med solhattar, hvita ben,
Som under klang af blanka trummor
Vältra sig vid månans sken,
Som vid fiolen --- V:cello.
Lyfta på kjolen, --- V:cello.
Sjunga om herdar och vaggor och säng,
Natt och dag uti fullt fläng!

Här är oss godt. Gutår, min sköna!
Tag en voffla och melon!
Drick ett glas öl med stjelkar gröna,
Fyldt med muskot och citron!
Spela! Var yster, --- V:cello.
Drick, kära syster! --- V:cello.
Hurra! Hvad båtsmän och systrar i takt
Dansa på vår gröna trakt!

Men hvem är den med skinn-karpusen,
Surögd mest af allihop,
Som med sin nubb tätt vid kardusen
Står och flåsar vid ett stop?
Si, hur han smilar, --- V:cello.
Klunkar och hvilar, --- V:cello.
Bugar och tackar och sväljer och ler,
Se'n sitt glas kamraten ger?

Än då den der, som sig nu lutar
Med en piska mot en ek,
Som åt en mängd af hundar hutar
Och betraktar korpars lek?
Längst bort vid bergen --- V:cello.
Synes till färgen --- V:cello.
Stugan helt grå, nederfallen och ful,
Och en kråka på ett hjul.

Än då den der? Han Sjögren heter,
Visitörn vid Danto-bom,
Som mellan skrindor och karreter
Smyger sig så snål och from.
Der står kamraten — --- V:cello.
Tolf i qvadraten --- V:cello.
Med smorda ögon och kippade skor,
Halfva näsor, rifna klor.

Hugg'en i skallen, vrid opp truten,
Kasta balja och gehäng,
Bryt af hans käpp, slit af syrtuten,
Flaskan för hans ögon sväng!
Han är densamma, --- V:cello.
Som nyss anamma' --- V:cello.
Slangen och pannan i Ormsaltargränd,
Af sin hud och blånad känd.

Inom vår krog, vet, glädjen andas
Och vid krogdörrn död och mord.
Vet, med ditt blod skall finkel blandas
Och din skål bli' sagd vid bord.
Forte, kanalje! --- V:cello.
Stäm till batalje! --- V:cello.
Hugg'en på truten och damma hans kolt!
Slå'n i hjernan — slå'n! »Nej, hålt!»

№ 54.

Fredmans Epistel

vid korporal Bomans graf på S:t Katarina kyrkogård.

Aldrig en Iris på dessa bleka fält
Minsta blomma plockat
Till vällukt i sin herdes tält.

Och dessa löfträn vid dagens ljusa rand
Aldrig fogeln lockat
Till Floras fest från Mälarns strånd.
Aldrig hördes lärkan nånsin spela
För att turturdufvans qval fördela,
Som i ro :||:
Midt bland dödens pilar byggt sitt bo.

Kring denna rymden hvad qval och sorglig syn!
Svarta kors och grafvar
Fördunkla templets tupp i skyn:
Än på en planka, än på en marmorsten
Kringlor, hjul och glafvar
Bepryda våra fäders ben.
Trädens glesa stammar sorgligt hasta
Att de gula löfven kring sig kasta.
Minsta blad :||:
Döljer i sitt skygd en hvilostad.

Templet det hvilar uppå en sandig mo.
Inom gyllene galler
Förnäma skuggor sammanbo.
Hjertat till rysning och örat till en harm
Ned från Jofur faller
Ett torndönsbrak vid klockors larm.
I det djup, cyklopen viggen svaflar,
Har han en gång störtat templets gaflar.
Nu dess prakt :||:
Morgonrodnans afbild sammanbragt.

Blunda och sucka, vrid dina händer hop!
Här står Bomans kista
Bland gråterskor med glas och stop.
Hon med mjölkbyttan, som snyftar bitterlig
Och vill liksom brista
I tårars öfverflöd för dig,

Hon är en enka till den tappre bussen.
Men de andra äro, hela skjussen,
Mångelskor, :||:
Hemma båd' på Söder och på Norr.

Kom, låt oss sjunga hvar en sin sorgepsalm!
Movitz, om du orkar,
Förskingra hjertats ångst och qvalm!
Knäpp på din harpa för denna Bomans mor,
Som sitt öga torkar
Och dammar sina svarta skor!
Nej, stick opp buteljen, bjud vår qvinna!
Skål, madam! »Ödmjuka tjenarinna!»
Slå i mer! :||:
»Ack, min Boman, jag dig aldrig ser!

Tack, du min Boman, tack för hvarenda dag,
Båd' då du mig klappa'
Och då du svor med hugg och slag!
Nå, denna hatten min solhatt blifva skall —
Denna gardeskappa
Blir min mantilj i alla fall.» —
Bomans enka, håll nu opp att gråta:
Låt nu Movitz' ljufva harpa låta!
Glöm ditt qval — :||:
I en fållbänk välj en ny korpral!

№ 55.

Fredmans Epistel

rörande Mollbergs kägelspel hos Faggens vid Hammarby tull en sommarafton 1770.

Så ser han ut midt bland de strålar,
Solen sprider i sin nedergång:
Dufven och lång —
Håret med nålar
Bär en hatt, båd' trind och trång,
Som med kordong
Glimmar och prålar
Mellan klotets mörka språng.

Rocken är blå, uppslagen hvita,
Halsen bär svart bindel utaf taft.
Fåfängt med kraft
Skjortan frånslita:
Den är bykt i Bacchi saft.
Slå vad, han haft
Kimrök och krita
Till mustascher och stöfvelskaft!

Stundom hans bild skyms af de ekar,
Som på gåln kring kägelbanan stå:
Stängd i en vrå,
Står han och pekar
Midt bland dem, som käglor slå,
Stiger på tå,
Grälar och nekar,
Att i slaget ramla två.

Pipan i mun, slanten vid foten,
Hatten bakfram... Mollberg, du har rätt!
Vik din manschett!
(Vältra fram kloten,
Sedan maka käglorna tätt!)
Klotet gick rätt —
Skål, hela roten,
Som nu svärmar på vår slätt!

Vädret är lungt, skyarna simma,
Blixt och norrsken lysa vattnets plan.
Slott och altan
Börja att glimma —
Mån' försilfrar kägelban.
Stäm dulcian!
Gyckla en timma
För Diana, Mars och Pan!

Kring dessa plank, grindar och murar
Eko suckar vid din sång och tal.
Hvar näktergal
Tystnar och lurar
På din flöjt med ömma qval.
Vid din cymbal
Qvigor och tjurar
Para sig i äng och dal.

Mollberg, gutår! Hör näktergalen
Långt kring Nacka... lyss åt Hammarby...
Än högt i sky,
Än ner i dalen
Trotsar han ditt qval och gny.
Sången är ny —
Sjung vid pokalen
Floras lof med brusig hy!

Under vår ek tänd nu din pipa —
Gräla fritt i spelet kring en hvar!
Röken så klar
Ur din mungipa
Bort i ljusa hvirflar far.
Men bäst min karl
Flaskan vill gripa,
Sig ett slagregn sammandrar.

Under ett skjul bröderna krypa
Mellan flaskor och utbrända ljus.
Hatt och karpus
Glänsa och drypa.
Klotet göms i slask och grus...
Ur en kardus
Somliga nypa,
Andra slåss om tomma krus.

Men bäst ett moln sprider sin väta,
Syns regnbågen med ett gyllne prål.
Straxt nya mål
Brödren utmäta
Under blixt af blanka stål.
Tolf kring en bål
Skratta och träta,
Och två kyssas vid en skål.

Skål! Det var bom. Mollberg slog åtta.
Bom för Wingmark, ta mig den och den!
Två föll igen.
Kom, ska' vi måtta:
Udda om två halfstop än!
Bom, kära vän!
När vill du måtta?
»Ögat blott på hörnan spänn!»

Hur sa? Hva ba? Föll inte båda?
»Hörnan föll!» Fem supar håller jag.
Bom i hvart slag!
Bom utaf våda!
Ölet gör hvar sena svag.
Klang i vårt lag!
Bacchus skall råda.
Mollberg, sjung till ljusan dag!

Flickornas skål, milda och tvära!
Skål för den, som ingen maka fått!
Om de förmått
Oss att besvära,
Skål för dem det gjorde godt!
Slutom vår pott —
Bacchus till ära
Vi ha krans kring hjessan fått!

№ 56.

Fredmans Epistel

angående mor Maja på Förgyllda Bägaren.

Se Mollberg med svart rock och flor,
Med rukalvans-handskar och bockskins-skor,
Med lurfvigt hår, svart som en mor!
Hans sorg är stor!
Bror Movitz, bror,
Hans sorg är stor,
Hans sorg är öm och stor,
Bror, bror!

Betrakta hur han modfälld står,
Drar upp hvita näsduken vid hvar tår,
Med handen sig för bröstet slår!
Hans ångst — gutår —
Är öm och svår:
Hans ångst — gutår —
Hans ångst blir år från år
Svår, svår.
Men Kloto med sin sax
Hon klipper som ett ax
Vår svaga lifstråd af:
Blott en hand
Full med sand
Döljer nu en fordom Fröjas vackra slaf,
En sträng vestal, i sitt qvalm, i sitt qvaf.

Men, ack, vår enkling, så bestört,
Han håller för ögat sitt rockeskört.
Han flåsar finkel, svettas vört:
Ack, oerhördt!
Hans hus förstördt —
Ack, oerhördt!
Hans hus förstördt, förstördt,
Förstördt!
För krogdörrn dubbelt lås, min vän,
Tillbultad med bommar och spikad se'n.
Bror, ser du skylten — ser du den?
Gullbägaren
Ej fins igen:
Gullbägaren
Den fins ej mera den.
Men, men...
Men Kloto med sin sax
Hon klipper som ett ax
Vår svaga lifstråd af:

Blott en hand
Full med sand
Döljer nu en fordom Fröjas vackra slaf,
En sträng vestal, i sitt qvalm, i sitt qvaf.

Så sätt dig ned vid denna graf,
Du nymf i din brånad på lustans haf!
Betänk, en blomma bröts nu af,
Som vällust gaf:
Magnat och slaf
Hon vällust gaf
Tills hon af dödens glaf
Bröts af.
Ja, detta stoft, som trampas här,
En bild af mor Maja det innebär,
Som leta' systrar med besvär
Båd' här och der:
Hur dags och när
Hon sågs ju kär
I Astrilds små besvär —
Tvär, tvär.
Men Kloto med sin sax
Hon klipper som ett ax
Vår svaga lifstråd af:
Blott en hand
Full med sand
Döljer nu en fordom Fröjas vackra slaf,
En sträng vestal, i sitt qvalm, i sitt qvaf.

Bind en bukett af sippor blå,
Bryt de narcissor, kring grafven stå,
Jasmin, löfkojor se'n — hå hå —
Så skänk dem då
Åt Mollberg . . . nå . . .

Åt Mollberg då,
Som suckar i sin vrå:
Hå hå!
Ack, Mollberg, gråt din vän ej mer!
Dess stoft re'n i blomstren en vällukt ger.
Tag din bukett och sätt dig ner,
Drick ett qvarter!
Din skål, jag ber!
Drick ett qvarter!
Låt se, om munnen ler —
Mer, mer!
Men Kloto med sin sax
Hon klipper som ett ax
Vår svaga lifstråd af:
Blott en hand
Full med sand
Döljer nu en fordom Fröjas vackra slaf,
En sträng vestal, i sitt qvalm, i sitt qvaf.

№ 57.

Fredmans Epistel

om barnsölet.

Allting är riktigt klareradt och gjordt —
Betsla din Brunte och stoppa din pipa!
Smörj dina stöflar! »Ja, dem har jag smort».
Feja ditt remtyg och sporrarna slipa!
Kan du begripa
Hvarthän du skall fara?
»Nej, det begriper jag inte, min bror!»
Jo, du skall ut i galopp och förklara
Verlden en nyhet och helsa från mor.

Se på hästen, hur han dansar —
Veckla ner ditt gröna schabrak!
Din trumpet med silfverfransar
Fästa fast vid hängslorna bak!
Stig i stigbygeln och klappa på länden!
Lycka på resan... Låt portarna opp!
Pitsch, hör, han smäller och hojtar i gränden,
Hör, hur han blåser i gupp och galopp!
Tromb. - - - Ödmjuka tjenare!
Tromb. - - - Hurra! Farväl!
Tromb. - - - Fröjas enspännare
Tromb. - - - Sporrar sin häl.

Bida nu, Mollberg, gör halt och vänd om —
Mollberg, vänd om dig och koxa tillbaka!
Ryttare, ryttare, hör du ej? Kom,
Sporra kamelen och rustningen skaka!
Först skall du smaka
Den röda likören,
Som nyss till barnsölet brygdes af mor.
Se'n skall du, präktigt med hängslen och snören,
Bjuda oss faddrar... Gutår, kära bror!
»Skål!» Hvad tycks dig om den klunken?
»Bravo, bravo, dugtig och skön!
Sådan sup, väl bränd och sjunken,
Stillar mägens buller och dön.
Bror, med ett handtag jag svär dig och säjer:
Nu-far jag dit uti fyrsprång, du vet!
Pitsch, hvarken kyrktorn ell' rännsten jag väjer.
Farväl, go' vänner, och hör min trumpet!»
Tromb. - - - Tjenare, tjenare!
Tromb. - - - »Tack, kära far!»
Tromb. - - - Som en ukränare
Tromb. - - - Rid och var snar!

Bida nu, Mollberg, och tugga ur mun!
»Nej, jag skall spänna på berg och redutter.»
Nej, han hör inte — han hvisslar åt hund,
Som trippar framföre, lurfvig och butter.
Mutter hon helsa'
Och nicka' och ropa'...
Nej, han arbetar i blixtrande språng.
Armen åt lifvet, håll benen tillhopa,
Linda kring hatten din silfverkordong!
Pitsch, hör piskan ner i gränden —
Pitsch, allons! Nu kommer han hit.
Hästen röker varm på länden,
Svettig, skummig, löddrig och hvit.
Se, hur han slänger framstupa och nickar,
Nickar åt skyltar och helsar på stop!
Pitsch, hör, han smäller, ger öfver och hickar,
Står i stigbygeln med ögonen hop!
Tromb. - - - »Skål, fader krögare —
Tromb. - - - Gif mig besked!
Tromb. - - - Aldrig på trögare
Tromb. - - - Fåle jag red.»

Mutter hon helsar och ber dig, kamrat,
Att du vill hedra den lilla vår planta,
Bjuda oss faddrar och samla med stat
Jungfrur och bussar, förnäma, galanta...
Sitt ej diskanta
Om mej och min gumma —
Peka ej fingret åt hufvu't på mej!
Pojken är lik mig och gjorder, in summa,
Borta vid Danto, det fan far i dej!
Samma ögon, samma miner,
Samma uppsyn, butter och tvär!
Redan pojkens näsa skiner
Likså röd som min ungefär.

Skål nu, bror Mollberg! Bjud Cajsa på Draken,
Brita på Laxen och krögarn på Soln!
Rid nu i fyrsprång, var munter och vaken,
Smäll nu i luften ett skott af pistoln!
Tromb. - - - Vifta med hattarna!
Tromb. - - - Hurra, hurra!
Tromb. - - - Skramla med trattarna!
Tromb. - - - Mor vill så ha.

№ 58.

Fredmans Epistel

öfver Kilberg, Bacchi man och ordens-officiant i templet.
Elegi.

Hjertat mig klämmer:
Sorgligt jag stämmer
Qvinten på min fiol —
Pling plang!
Ljuset utbrunnet,
Glaset utrunnet,
Ej fins en enda stol —
Kling klang!
Krogdörrn står på gafvel, mina bröder,
Och der bakom disken ligger döder
Kilberg... Ack, mitt hjerta i mig blöder!
Klingeli plingeli klingeli plang!

Himmel, elände!
På en bordsände
Står ett utdrucket glas
(Pling plang!)

Och på tapeten
Hänger trumpeten
(Ack, sorgeligt kalas!) —
Kling klang!
Bortnas der i hörnet, der på spiken,
Hänger sorgligt hela jul-musiken.
Kilberg nu med döden är bortviken...
Klingeli plingeli klingeli plang!

Jag vill framstulta,
Klappa och bulta —
Fins ingen menska här?
Pling plang!
Ingen i huset:
Kullstjelpt står kruset...
Hvad är det som står der?
Kling klang!
Ölet ur tunnan allt utrunnit:
Stånkan, tror jag, döden ock har funnit...
Ja, vasserra, han den tömma hunnit.
Klingeli plingeli klingeli plang!

Nå, som jag skådar,
Karon bebådar
Mig på sin svarta elf —
Pling plang!
Så vill jag glömma
Flaskan att tömma
Och hänga upp mig sjelf —
Kling klang!
Far då väl, o verld, med all din snara!
Bränvinsförbudet må nu gerna vara.
Kilberg står nu bland en englaskara...
Klingeli plingeli klingeli plang!

№ 59.

Fredmans Epistel
till Lokatten.

Hurra, kurage, bagage... God dag, bröder! Friskt i flaskan... Undan med damspelet... Du beckbyxa med din holländska pipa der, du skall bli dam-Jan... Slå i och sup mig till... Hirr, det blixtrar ur kastell-gluggarne... Peter Ivarsson kommer ifrån Bourdeaux... Han ligger ju i Kattegat, kanalje... Gutår! Han kommer från Danzig bidevind — ja, han kommer från Danzig... Ja, det gör'n... Ser du röda flaggan... Blå ä' hon... Än en sup! Gutår... Hon ä' röd, säger jag... Hon ä' grön, säger jag... Hurra, hurra, hurra — stryk på fiolerna... Vakta fönsterna... Hej, flickor... Svinga med hattarna... Ta hit ölstopet! Klinga och drick! Gutår, fader Berg! Det skall vara Peter Ivarssons skål... Hejsan! Toppseglets skål! Jag har den äran å dricka toppseglets skål... Hej, tocka tolfpunningar! Hurra! Hurra! Hurra! Nu få vi vin och Danziger doppeltbier, flaskor med silfvertulpaner i kanterna och gullbränvin... Stryk på fiolerna! Stöt i trumpeterna! Bjud opp och dansa! Dansa, era papegojor! Blås, era torndyflar!

Korno - - - Båtsman, tag nu din lufva,
Tugga din strufva
Och i din stufva
Dansa med din nymf —
Gör henne ingen skymf!

Korno - - - Kuttra, du lilla dufva,
Pass på dig, grufva,
Lyfta din hufva
För den der munsiörn,
Som grälar der i dörrn!
Sjögren, svetten af dig lackar...
Hör valdthornet, hur det hackar!
Hör, du nymf med hvita klackar,
Med hvita klackar,
Med korsett och girandoller, jag är kär,
Burdus ditt bröst begär!

Fria i helvite, Sjögren! Kan du bli kär i ett troll med svart flanells-kjol, ett par röda boucles de nuit och en barbent fot med en utsliten triumfantstoffel? Sjögren, hör du, Sjögren, hvad tycker du om henne med gula damast-kjolen och kalmink-lifstycket, hon, som står barfota der och skrufvar på basfiolen? Hör du, Sjögren?... Werda? — hvem är det... Hej, der kommer en tysk... Det är en italienare, är det, med de tolf apostlarna på ryggen. Hvad kostar kung David till häst med en löpare framför sig? »Acht schtiber»... Ta mej sju tusan, alla ä' di från Bourdeaux... Gutår! Hej, flickor... Godag, herre... Gutår, herre... Dolce vino della pace... Hej, han tycker om kalase'... Än en sup... L'ira di Dio arrivera bentosto a questa città... Regera och besitta, si på dansken, hur han svänger sig! Ratsch, far lille! Sup eller ska vi banke dig! Blir du bange? »I ægte mænds horer, j rumpevrikkere, er der ingen skam i jer? Tör j raabe saadan udi bormesterens gade? Fanden selv maa logere paa raadhuset» ... Gebjörnamat!... Hej, blås i trumpeterna... God dam you! How do you do... Machen Sie mir kein schpasen

nicht... Palla vinno ja olta tånnä... Hurra — blås i trumpeterna!

Korno - - - Låt nu musiken skråla!
Nymferna pråla,
Stjernorna stråla
Kring det hvälfda blå.
Låt nu trumpeten gå —
Korno - - - Dansa bort klack och såla!
Allting vi tåla.
Låt oss afmåla
Fröjas lifsbehag
Och lydom hennes lag!
Sjungom, bröder! Sjung min visa!
Kärlek skall mitt hjerta spisa.
Verldsbekymret till en lisa,
Ja, till en lisa,
Sjungom, systrar, nu med brödren! Gör som jag
Och drick båd' natt och dag!

№ 60.

Fredmans Epistel

till bränvins-advokaten fader Kulkus om något, som passerat.

Sitter du ännu och ljuger
Och ur flaskan suger,
Hvälfver stopet och så sluger
Uppå spelman ser?
Kulkus, inte åt du krusar!
Parten in nu rusar.
Preses sitter re'n och snusar,

Räknar mynt och ler,
Sporteln delar...
Spelman spelar. - - - V:cello.
Klockan är, om jag ej felar,
Elfva eller mer.

Bredströms kärsta illa låter,
Niger djupt och gråter.
Cajsa Wingmark skickar åter
Preses ett tjog ägg.
Upprop, Kulkus! Tag din värja —
Du skall in och svärja.
Kan du själen inte berga?
Hand på boken lägg!
»Fan är listig,
Jag är dristig, - - - V:cello.
Lagen klar, men rätten tvistig» ...
Stryk dig om ditt skägg!

Cajsa se med stora buken,
Hvit och ren och struken!
Preses ruskar på peruken
Och blir jäfvig sjelf.
Hur han bläddrar uti lagen,
Preses denna dagen
Synes sjelf med Themis tvagen
Uti Fröjas elf.
Cajsa niger,
Fram hon stiger: - - - V:cello.
Preses och notarien tiger...
Hvälf om stopet, hvälf!

№ 61.

Fredmans Epistel

till kära mor på Fyrkanten.

V:cello - - - Kära mor,
Slå nu hand på kjolen,
Hör på basfiolen,
Dansa, tjock och stor!
V:cello - - - Kära far,
Fader Movitz, klinga,
Låt nu qvinten springa!
Friskt du stråken drar.
Stryk och knäpp och sup och dundra!
Låt hin håle stå och undra,
V:cello - - - Hvem som är hans karl!

V:cello - - - Mutter, hör,
Skaffa vin och flickor
Båd' med smäck och brickor —
Allt mig lika gör.
V:cello - - - Stopet fullt!
Häll i musikanten!
Här uppå Fyrkanten
Rättnu blir tumult.
Hurra! Flickor och fioler!
Brutna ben i kaprioler
V:cello - - - På hvar fyllebult!

№ 62.

Fredmans Epistel

angående sista balen på Gröna Lund.

Korno - - - Movitz valdthornet proberar
Och sin tuggbuss valkar i mun,
Springer kring golfvet, funderar,
Polskan i fyrkant formerar, - - - Korno.
Städar och slåss och befaller;
Eldgafflar, skärmar och galler,
Allting ramlar nu denna stund;
Stolarna skjutas åt väggen,
Hirschfängarn brynes på eggen.
Friskt kurage på Gröna Lund!

Korno - - - Hvad — står du der och bekikar
Tak och väggar, dum som en so,
Ramar och taflor och spikar,
Kyrktorn och sjöar och vikar? - - - Korno.
Jo, det är vackert för öga!
Nymfren på klackarna höga
Höja sig och titta och glo,
Runka på hufvu't så sakta,
Fälla solfjädren, betrakta
Gamla verldens lustar och ro.

Korno - - - Titta i taket! Jag lofvar —
Kors, hvad helgon, solar och sken!
Hoffbro vårt öga begåfvar
Både med englar och påfvar: - - - Korno.
Goliath sjelf, vill jag svärja,

Med röda strumpor och värja
Mot kung David slungar en sten!
Absalon tumlar af öket,
Kung Ahasverus i köket
Ligger emellan Esthers två ben.

Korno - - - Movitz, på taflan se marken,
Der sju nöten betade gräs!
Der ser du Noach i arken —
Kors, hur det regnar på parken! - - - Korno.
Der rider drottningen Disa,
Der kör profeten Elisa
Upp till himla uti en schäs.
Glasögon opp på din näsa!
Der står historien att läsa
Om Susanna... Movitz, nu läs!

Korno - - - Gapa nu, Movitz, ej länger!
Ljusen spraka, flöjterna hörs.
Marskalken syns med dycrenger:
Handsken i handen han slänger. - - - Korno.
Strufvorna glänsa af socker...
Nymfren med ur och berlocker
Putsa sig, och kjortlarna rörs.
Alla på polskan nu vänta —
Folket i dörrarna glänta.
Balen öppnas... Snart han förstörs.

Korno - - - Movitz valdthornet nu lutar,
Och med polska öppnar han baln.
Rättsom han börjar, han slutar —
Hör, hur han drillar och tutar, - - - Korno
Ögonen spända på noten!
Hvar gång han pruttar, rörs foten.

Hur han stampar — kors, han är gal'n!
Se, hvar han står i syrtuten!
Munstycket blänker i truten...
Och ljuskronan glimmar i saln.

Korno - - - Eko mot pelarna svarar!
Salen hvälfd, hvitlimmad och ljus.
Gubbarna skumpa som harar:
Hvar med sin maka sig parar. - - - Korno.
Somliga systrar galanta,
Somliga stå så mockanta,
Ropa hyrkusk, fara burdus;
Somliga stå på en sida,
Handskarna vända och vrida —
Gubben Movitz bjuder dem snus.

Korno - - - Prosit, mamsell Vilhelmina!
Håll ut ringen! Hurra! Var snäll,
Du der på Laxen, Regina!
Båtsmännen skratta och grina: - - - Korno.
Toffeln på häln på dig kippar.
Flunsig och tung-rodd du trippar,
Allt inunder svart som ett spjäll.
Muschen på tinningen borta...
Armarna inte så korta!
Håll ut ringen! Hurra, mamsell!

Korno - - - Snyt dig, din lymmel — probera,
Profva hornet — snyt dig och blås!
Nymferna qvickt sig rangera,
Prusta och nysa, spatsera, - - - Korno.
Wingmarkens kärsta åt höger
Skuttar med svarfvarn så tröger,
In med föttren liksom en gås,
Rödbrun i barmen som koppar...

Tvi dig, din skurk, så du hoppar
Med din tumstock, kappa och krås!

Korno - - - Stampa med föttren tillika,
Klappa med händren! Klapp, klapp, klapp!
Hand öfver hufvu't, Ulrika!
Stå inte der och predika! - - - Korno.
Armarna ut, kryp inunder!
»Hvad är för konster och funder?»
Jungfru Ulla! »Hut, trafvarlapp,
Sök dina jungfrur på gatan!»
Stöt i valdthornet, din satan!
»Smäll kanaljen, ge'n några rapp!»

Korno - - - Wingmark med stora peruken
Går och stånkar, friar och ber:
Nattkappan, stärkter och struken,
Fläktar och slinker på buken. - - - Korno.
Se hur han dansar så krumpen,
Byxorna långt ner på gumpen,
Hand i sidan — futtigt maner!
Hatten på hufvu't, med glitter,
Bakfram på Wingmark den sitter!
Gubben hostar, hvisslar och ler.

Korno - - - Stampa, kanalje . . . nå, stampa!
Håll ut ringen! Håll bara i!
Trampa och stampa och trampa —
Stöt inte krona och lampa! - - - Korno
Släpp svarfvarn in, vrid ikring'en!
Mästare, kom in i ringen!
Stöt i hornet! Blås symfoni!
Armarna kasta på ryggen!
Tvi den der svarfvarn, den styggen!
Stöt i hornet! Bergström, slå i!

Korno - - - Folket nu farstun inspärrar...
Släpp in krögarn, krögarn vår vän!
Sig detta öl ej förvärrar:
Skål, mina gunstiga herrar! - - - Korno.
Hurra! Stå, hjelte, mot skotten!
Kärlekens skål! Drick i botten!
»Svarfvarns skål!» Kom, dansa! »Ja men!»
Ut genom saln i förmaket!
Dammet det står opp i taket.
Håll ut ringen — vänd om igen!

Korno - - Hand öfver hufvu't... Nu börja,
Alla, börja friskt på en gång!
Movitz skall allting besörja!
Valdthornet fick lite smörja. - - - Korno.
Knacka med klackarna, flickor!
Tvi, era dumma borickor!
Si'ken åsna med roberond!
Si, hur hon tiljorna mäter,
Sminkad, i flor och korneter,
Med mustascher, hjulbent och lång!

Korno - - - Hon är min fästmö, kanalje!
Är hon åsna? »Ja, är hon så!»
Kunstycke, slant och medalje,
Klang, jag nu vågar batalje! - - - Korno.
Allting för henne jag vågar:
Dej, din kanalje, jag sågar
Midt i tu! »Låt flöjterna gå!
Här är du dam-Jan i huken.
Släng utom fönstret peruken!
Christian Wingmark, dej ska vi slå!

Korno - - - Hör, hur på tröskeln han stiger
Och parlerar om sin peruk!

Svarfvarns kärsta hon tiger,
Jollrar och hickar och niger. - - - Korno.
Krögarn tar svarfvarn i lufven:
Flintskallig, blodig och klufven,
Blir han höflig, tålig och mjuk.
Facklorna släckas i glansen:
Gumman får missfall i dansen,
Klämd och kramad, skuffad och sjuk.

Korno - - - Håll ut ringen, Malena!
Hurra, lustigt! Håll nu god min!
Bergströmskan hoppar allena.
Skena till helvete, skena! - - - Korno.
Kors, tocke' flängmål, din satan!
Nattyget blåste åt gatan . . .
Aj, en palt står der vid gardin!
Sluta med polskan — var tyster!
Paltarna . . . Aj, kära syster!
Tockna baler gör vår ruin.

№ 63.

Fredmans Epistel

diktad midt i veckan.

Fader Bergström, stäm upp och klinga,
Öppna kråset för bröst och bringa!
Vi ska dansa, vi ska svinga
I ditt glada hus.
Låt oss ge våra små mamseller
Vin och sviskon och karameller!
Pimpinella mor Maja häller
Uti glas och krus.

Vi ä' vana att jemt traktera
Och med glaset i hand orera.
Fader Bergström, nu qvintilera
Under sus och dus!
Se, der dansar flickan
I sin rosenröda koft och kjol —
Hvar är nu den brickan,
Som hon bar i fjol?
Korgen med citroner
Tynger inte mera hennes arm:
Nu ibland baroner
Dansar hon sig varm.
Med solfjädren hon bröstet fläktar,
Niger djupt och med armen fäktar,
Sockrar vofflor och dricker nektar
Under pukors larm.

Fader Bergström, re'n månen glimmar —
Nyckelharpan i rummet stimmar,
Och mor Maja vid skänken primmar
Med sin sneda trut.
Gladt på Djurgåln kring alla backar
Skymta kjortlar och hvita klackar.
Första nymf, som på dörren knackar,
Inom dörren skjut!
Långt till måndan, I raska bröder,
Likså långt som från Norr till Söder!
Morgondagen blott oro föder
Hela året ut.
Väljom nattens sköte
Under aftonstjernans klara brand
Till vårt glada möte
Med pokaln i hand,
Och i mörkrets dvala
Res Kupidos altar, der du spör,

Bacchi källarsvala
Drufvans ångor strör!
Låt den dumma i oket tråka
Och den sluga sin hjerna bråka —
Vin och flickor och Fredmans stråka
Natten ljuflig gör!

№ 64.

Fredmans Epistel

rörande sista balen hos Frömans i Hornskroken.

Fäll dina ögon och skäms nu, din tossa —
Komma på baler och inte ha skor! Fin.
Dansa vid valdthorn som tungfotad klossa,
Kalla baroner och grefvar för bror!
V:cello - - - Movitz, knäpp nu din ljufva tenor —
V:cello - - - Din konst är stor! D. C.
Korno - - - Valdthornen hörs,
Korno - - - Stråkarne förs.
Movitz på stolen - - - V:cello.
Stämmer fiolen, - - - V:cello.
Slår eld på pipan, gömmer pung och stål,
Röker och pustar, - - - V:cello.
Dundrar och rustar, - - - V:cello.
Hvälfver ölkannan, dricker lagets skål.

Lotta — jag tillstår — med guld-ur, din satan!
Roben en stöld från en sparrlakans-säng! Fin.
Brudar från Skottgränd, brudgummar från gatan,
Tag nu hvarandra i handen och sväng!
V:cello - - - Movitz, stäm upp din skorrande sträng
V:cello - - - Och nacken släng! D. C.

Korno - - - Der dansar en,
Korno - - - En sjökapten.
Talar han svenska? - - - V:cello.
»Nej, blott holländska.» - - - V:cello.
Se på hans isterhaka och peruk,
Märk på hans miner, - - - V:cello
Se hur han skiner, - - - V:cello.
Rödbrun i synen, med en kullrig buk!

»Hvem är den flickan, med styrman der ligger,
Hon, som så flåsar och bröt sin korsett?» Fin.
Lörda'n hon dansar, om sönda'n hon tigger,
Månda'n hon hvirflar sin spinnrock så lätt,
V:cello - - - Tisda'n står hon för kämnersrätt,
V:cello - - Så snörd och nätt. D. C.
Korno - - - Valdthornet stöt,
Korno - - - Movitz, ditt nöt!
Glo ej på vakten, - - - V:cello.
Håll bara takten! - - - V:cello.
Styrman med knifven dansar mot kapten.
Tig på minuten, - - - V:cello.
Håll bara truten! - - - V:cello.
Fan far i dej, du mister arm och ben!

Knifvarna blixtra och nymferna dåna,
Käppar och klingor de splittras i sky. Fin.
Bleknade näsor med blodsår och blåna',
Svällande kindben och koppärrig hy!
Oboe - - - Movitz i fönstret skådar på ny
Oboe - - - Med hufvudbry. D. C.
Korno - - - Hornen ge ljud
Korno - - - För vinets gud
I Fröjas tempel - - - V:cello.
Ger han exempel - - - V:cello.

Att han är rusig, tapper, kär och qvick.
Kärleken brinner, - - - V:cello.
Vinet det rinner, - - - V:cello.
Paltarna skyldra, Bacchus ropar: »Drick!»

№ 65.

Fredmans Epistel

om styrmansdottern Gretgens död på fabriken.

"Movitz med flor om armen — hålt!
I en mörkblå kolt
Kommer han så stolt. Fin.
Svart väst, gröna byxor, nå,
Gult gehäng, hå hå,
Och stöfletter på!
Hvarifrån kommer du nu, Movitz? Ditt öga det blöder» . . .
Gevär . . . Ifrån grafölsgåln på Söder. D. C.

Jag stått i fyra timmar jemnt,
Skuffat mot och klämt,
Korsgeväret skämt. Fin.
Krögarn i grafölsgåln, den hund,
Far på Gröna Lund,
Slog en tand ur mun.
Se på, när jag talar, tändren de skallra i truten!
»Gapa . . . Oxel-tanden är utbruten.» D. C.

Hvad harm — mitt öga går i gråt!
Uppå denna stråt
Såg jag Karons båt; Fin.

En nymf uti Fröjas gård
Döden, grym och hård,
Lemnat i hans vård.
Gretgen nedpå klädsfabriken — du henne ju kände...
Gutår — är en engel nu, min frände! D. C.

Gretgen, ack, hon till svepning har
Fina bolstervar,
Täckt sin slöja drar. Fin.
Dess hand för en frisk tulpan —
Skada att dess blan
Lukta lite tran.
Nattyg, klippingshandskar, fransar dess vålnad utsira...
Kärlek bryter vid dess ben sin spira. D. C.

Min nymf hon skull' förlofvad bli:
Fästman står — låt si —
Vid artilleri. Fin.
Kapten heter... vänta, hör...
Det oss lika gör,
Gretgen ändå dör.
En nymf, vacker, hur jag henne för ögat nu vänder:
Högt bröst, kullrig länd och hvita händer. D. C.

Den eld, som utaf himlens hand
Gör naturens band
I båd' våg och land, Fin.
Brann här. Se i vår klenod,
Se i detta blod
Fröjas ärestod!
Hon kall... Låt oss alla varma i hjertat nu vara!
Vid glas vi vår sorgesång förklara. D. C.

№ 66.

Fredmans Epistel
till Movitz målare.

Se, hvar Movitz sitter der
Vid sin tafla, tyst och kär,
Ler och målar
Med ett ljuft besvär!
Verkstan glimmar glad och ljus,
Full med pottor, krukor, krus,
Glas och skålar,
Guld och glittergrus.
Präktigt sig en ställning för vårt öga höjer,
Der den spända duken sträckes kall och flat.
Framför sitter Movitz och sin pensel böjer,
Bildar en herdinna med sitt blomsterfat.
Af dess mun, söt som suckat,
Hvarje kyss värd en dukat.

Gubben ser för rolig ut
Med filtmössa och syrtut.
Penslar, stifter
Blandas hvar minut.
I lifstycket, hvitt och blått,
Har han messingsknappar fått.
Tröjan skiftar
Purpur, gult och grått.
Af grönt sidentyg, märk, ögonskärmen prålar,
Som den röda näsan ger en skugga grön.
Två glasögon vid hvar tinning skjuts med nålar,
När han tyst proberar sina färgerön.
Movitz, gör din tafla skön,
Drick och tag din arbetslön!

Töm din flaska, gif dig tid,
Se'n i din olymp i frid
Värm ditt snille
Och din teckning sprid!
Blunda vid hvart penseldrag,
Gif din skönhet det behag,
Som du ville
På din bröllopsdag!
Än sjelf Fröja kring hans vackra ämne sväfvar,
Än en Astrilds pil hans bröst tillintetgör,
Än han vid den lätta penseln ler och bäfvar,
Än inom ett rosigt flor två prickar strör...
Movitz, du ej teckna bör
Hvad Apelles blott tillhör!

Se herdinnan, trind och snörd,
Uppå Astrilds vingar förd,
Hvar hon sitter,
Stor till blod och börd!
Håret, som bland perlor knyts,
Uti mörka bucklor bryts.
Blodet spritter:
Ögats eld förbyts.
Bröstet sväller högt; och hvar gång nymfen andas,
Blixtrar fram ett kors, ett hals-kors af rubin.
Framför bröstet flor och blommor sammanblandas —
Tröjan snörd och lifvet är af karmosin.
Knappt Apelles' pensel fin
Bildat har så skön kusin.

Movitz i sin andakt dör,
När han sist i vågor strör
Tvänne prickar
Med ett flor framför.
Märk, hans eld är fin och stor:
Täckt de gömmas i ett flor!

Gubben nickar
Och på nymfen glor.
Nymfen hon småskrattar, runkar hufvu't, tiger,
Lossar på sitt perlband, knyter sin salopp,
Fläktar med solfjädren, se'n med små intriger
Narrar gubben från sin tafla stiga opp,
Der han i sin blomsterknopp
Bildar Fröjas vackra kropp.

№ 67.

Fredmans Epistel
till mutter på Tuppen.

Fader Movitz, bror,
Spänn igen dina skor,
Kom, tag ditt valdthorn! »Jo, kära mor!»

Stampa takten och blås,
Veckla fram ditt krås
Och stå ej som en gås!
Talja mustascherna,
    Min son,
Och vältra fastagerna
    I vrån!
Öppna kärl och sprund —
Du är stark, din hund,
Stolt, frodig, frisk och sund!

»Mor på Tuppen, du
Är en ståtelig fru,
En rasker gumma!» Hör, du filu,
Fast jag just nu i vår
Fyller sjutti år,
Så vet att jag förmår
Brottas med drängarna
    Och slåss
Och tumla i sängarna
    Med tross!
Se min ludna barm —
Si'ken knubbig arm,
Och känn hvad jag är varm!

Sätt peruken rätt,
Valka strumporna nätt,
Tag fram skoborsten, smörj din stöflett!
Der i burken, du sett,
Der står ister och fett —
Kom, badda lädret hett!
Fall ej på flaskorna,
    Min vän!
Min son, knäpp damaskorna
    Igen!

Si så der... charmant...
Nu är du galant —
Kom, kyss din gamla tant!

Tag ditt valdthorn! »Topp!»
Låt nu fönsterna opp
Och blås för Fröjas präktiga tropp!
Der ser du en vagn —
Ge valdthornet klang
Och gör din komplimang!
Klappa med händerna
(»Stor tack!»)
Och hvissla i gränderna,
Ert pack!
Det gör ingenting —
Kör med vagnen kring
Och spring mot Ulla, spring!

Kors, hvad blomster, flor,
Silkesstrumpor och skor
Och guld-ur, guld-ur, guld-ur, min bror!
Maka åt er på bron,
Släpp nu fram den kalkon —
Blås opp en ståtlig ton!
Fukta pokalerna,
Och vänd
Och piska fiskalerna
Ur gränd!
Drag för tusan .. Fan
Far' i den sultan,
I kjoln och falbolan!

»Jag ger balen fan,
Alla nymfer i stan...
Skenbarlig satan står i sultan

Med sin svarta klo!»
Ä' de listiga? »Jo,
Jo, det må mutter tro!
Ändå om qvällarna
Blixt full,
Jag vältrar mamsellerna
Ikull...
Men god natt, farväl!»
Kom, slå vad — i qväll
Har Movitz sin mamsell.

№ 68.

Fredmans Epistel

angående sista balen på Grönlund.

Korno - - - Movitz, i afton står baln
Korno - - - Hemma hos Mollberg, korpraln!
Just der du ser ljuset
Och lyktan uppå huset,
Der ackurat står baln. Fin.
Korno - - - Stöt i ditt valdthorn, gå på!
Korno - - - Låt man brandvakterna gå —
Hvad står du och undrar?
Stor sak! Trumslagarn dundrar,
Och klockorna de slå.
På det mörka blå
Den blanka månen glimmar,
Tills om några timmar
Stjernehvalfvet strimmar. D. C.

Korno - - - Eko är stolt här i gränd —
Korno - - - Hornet åt byggningen vänd!

Blås den menuetten,
Som han med klarinetten
I går söng här i gränd! Fin.
Korno - - - Ulla i fönstret der står.
Korno - - - Tjenare, syster... Gutår!
Släpp oss in i salen —
Den hund, den der korpralen,
Han står vid dörrn och slår.
Släpp oss in! Du får,
Din skurk, en het batalje!
Slår du hit, kanalje,
Tar jag dig i svalge'! D. C.

Korno - - - Tack, kära syster, stor tack...
Korno - - - Barfota sluskar och pack!
Såg ni, ert bagage,
Att den, som har kurage,
Skall alltid in... Stor tack! Fin.
Korno - - - Skål, madam Wingmark! Allons!
Korno - - - Det var en sup, som var bong!
Hurra, jag skall blåsa
Så fint som en fiskmåsa
Och dansa på en gång.
Hurra, lust och sång!
Jag mig en Kloris väljer:
Kärlek hjertat qväljer...
Klang, hvad vinbuteljer! D. C.

Korno - - - Helsa nu, Movitz! »Vet hut!»
Korno - - - Bocka dig — Cajsa gick ut.
Bror, hörde du inte?
En sup hon dig påminte,
Och derför gick hon ut. Fin.
Korno - - - Hurra, hvad strufvor och vin!
Korno - - - Herrskapet mumsar som svin.

Bergströmskan hon skrattar,
I skinkfatena fattar
Och tömmer karafin.
Och den der kusin,
Som uppå vofflan äter,
Hon, som är så feter,
Säj mig hvad hon heter? D. C.

Korno - - - Stöt i ditt valdthorn! »Ja men!»
Korno - - - Mollberg nu dansar igen,
Färdig uppå foten,
Liksom stod han i roten
Och språng för fienden. Fin.
Korno - - - Västen uppknäppter och gul —
Korno - - - Skjortan, som tvättas hvar jul,
Fläktar uti trasor.
Med ullstrumpor och hasor
Står han i Bacchi skjul.
Gammal, fet och ful,
Han Bacchi kransar binder,
Visar, glad och trinder,
Sina blomsterkinder. D. C.

№ 69.

Fredmans Epistel

om Mollberg dansmästare.

Se dansmästarn Mollberg, bröder,
I vår krögarstuga,
Hur mot väggen han sig stöder
Med en röd fiol!

Konstigt har han lärt sig buga
Och med foten skrapa —
Aldrig såg man större apa
I en kapriol.
Hjelp, himmel ... nå ...
Nu sprang han öfver disken
Bums i en så,
Der krögarmor har fisken.
Himmel, ack, se på hur luten
Dryper af syrtuten!
Näsan, tätt med blommor gjuten,
Skiner som en sol.

Ser ni krögarfar med kannan,
Hvar han står och gluttar,
Torkar svetten gladt ur pannan
Och slår till ett skratt,
När dansmästarn hjulbent skuttar
Och kring golfvet svänger
Och när han i taket slänger
Opp sin trinda hatt!
Ulla blir arg
Och sig ur dansen kastar.
Vild som en varg,
Han efter lammet hastar.
Båda skratta, båda skrika
Med musik tillika.
»Rak i lifvet, rak, Ulrika!»
Ropar Movitz gladt.

»Släpp mig, farbror!» Nej, min syster!
»Släpp, min dotter!» Inte!
»Jag din hjerna sönderkryster!»
Inte det jag tror!

Kärlek ömt mitt bröst påminte
Forna qval och tårar:
Samma pil mitt hjerta sårar
Som i påskas, bror!
Min menuett
Hör på, hur den nu låter
Helt rätt och slätt...
Men, ack, min Ulla gråter —
Gråt ej, syster! Stå helt stilla!
Qvinten gnäller illa.
Veckla förklä' opp, min lilla,
Skrapa dina skor!

Galet, syster — håll in magen...
Håll in magen, stygga!
Skänk ditt bröst, så hvitt som dagen,
Mera fritt behag!
Alltid vill du foten rygga:
In med venstra klacken!
Ler du, tossa, bums i nacken
Slår jag dig ett slag.
Mer ledig taille!
Stå inte dum och trumpen,
Petite canaille!
Hvad sa' jag dig om gumpen?
Gumpen in! Hvad åt jag skrålar
Och din glans afmålar?
Mera eld, mer eld och strålar —
Drag på mun ett drag!

Se på mig — ge hand, mitt socker!
Fram med venstra foten!
Non, ma chère... för tusan pocker...
Venstra foten fram!

Rak som knekten står i roten!
Se på mig, stå stilla!
Qvickt la chaîne, min engel lilla!
Ma foi, madam,
Märk, sköna vän,
Att hon pro primo niger
Bakvänd mot den,
Som fram om henne stiger!
Sväng dig se'n och balansera —
Balansera mera!
Skönsta vän, mitt bröst charmera,
Dansa mer, mitt lam!

Sjung, min engel, när jag dricker!
Dansa, när jag spelar!
Säj, är inte Mollberg qvicker?
»Öfvermåttan qvick!»
Nig nu... nej, ma chère, hon felar:
Knäna få ej böjas,
Minsta tvång får inte röjas —
Allt i ledigt skick!
Som på madam
Skall bröstet öfver svalla!
Magen ej fram!
Fallalle-ralle-ralla!
Opp med bröstet, in med rona
Som en brud med krona!
Låt nu foten golfvet bona!
Dansa, sjung och drick!

№ 70.

Fredmans Epistel

om något, som passerade i artilleri-lägret anno 1773.

Movitz, vik mössan högt öfver öra,
Gläuta på ditt hvita tält!
Trumslagarn re'n hörs pinnarna röra:
Ditt korpralskap re'n sig ställt.
Aftonrodnan sprider re'n sin flamma,
Vägarna damma,
Posterna glamma,
Krögarne stamma
Redan:
Krigssignalen längse'n smällt.

Tältet insveps i mörker och dimma
Af kanoners eld och dam.
Stolt inom röken skyllrande glimma
Mörkblå leder fältet fram.
Än af trummans hvirflar nejden gungar
Än elden ljungar,
Än kulan slungar,
Än Fröjas ungar,
Haja,
Skala bergen kring som lam.

Bussarna stoja — hör du ej skriket
Af en svärm i svett och harm,
Som der kring mörsarn trängas i diket
Och upplyfta arm mot arm?

Se på deras ögon, morska, tända,
Hur de stå spända!
Uff, när de vända
Mörsarn på ända,
Movitz,
Hviner kulan blank och varm!

Klang — vakna, Movitz! Cheferna ropa
Framför bataljonerna.
Fyrkanten redan drages tillhopa,
Och re'n lyftas hattarna.
Korum in i skogens kamrar skallar:
Ekar och tallar,
Diken och vallar,
Allt återskallar
Eko.
Vakna, Movitz! Klang! Hurra!

Vakna! Se soln i molnena skrider —
Luften svalnar mer och mer.
Koxa ditåt, der vägen sig vrider,
Der du hjulen damma ser,
Se hvad sköna skaror, ystra, lätta,
Snörda och nätta!
Ögat nu mätta:
Der är den rätta
Venus,
Från Olympen kastad ner!

Ser du två röda hjul, hur de rulla
I det späda gröna gräs?
Der, inom skärmen, präktigt vår Ulla
Gungar i sin öppna schäs.
Fålen löddrig frustar och sig höjer:
Än hufvu't böjer,

Än sig förnöjer,
Än slår och flöjer
Fålen
Öfver dälder, kärr och näs.

Skynda dig, Movitz, dit ned till skjulen,
Till din Ulla, varm och skön!
Kullstjelpt är schäsen ... der trilla hjulen
Bort med hela åkarlön!
Re'n kring luntan Hymens facklor brinna —
Men blott besinna:
Härnäst att finna
Slik en gudinna,
Movitz,
Trotsar gudars list och bön!

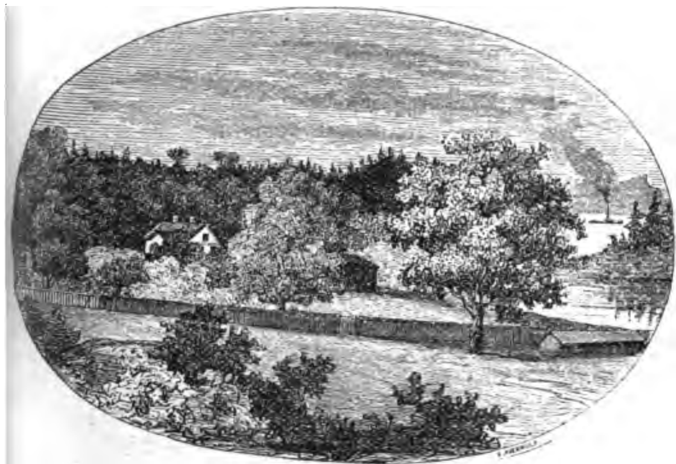
№ 71.

Fredmans Epistel

till Ulla i fönstret på Fiskartorpet middagstiden en sommardag.

PASTORAL,

dedicerad till herr assessor Lundström.

Ulla, min Ulla, säj, får jag dig bjuda
Rödaste smultron i mjölk och vin,
Eller ur sumpen en sprittande ruda,
Eller från källan en vattenterrin? Fin.
Dörrarna öppnas af vädren med våda —
Blommor och granris vällukt ger.
Duggande skyar de solen bebåda,
Som du ser. D. C.

Ä'ke det gudomligt, Fiskartorpet — hvad?
»Gudomligt att beskåda!»
Än de stolta stammar, som stå rad i rad
Med friska blad?
Än den lugna viken,
Som går fram? »Åh, ja!»
Än på långt håll mellan diken
Åkrarna —
Ä'ke det gudomligt? Dessa ängarna?
»Gudomliga,
Gudomliga!»

Skål och god middag i fönstret, min sköna!
Hör huru klockorna hörs från sta'n,
Och se hur dammet bortskymmer det gröna
Mellan kalescher och vagnar på plan! Fin.
Räck mig ur fönstret, der du ser mig stanna
Sömnig i sadeln, min kusin,
Primo en skorpa, secundo en kanna
Hoglands vin! D. C.
Ä'ke det gudomligt, Fiskartorpet — hvad?
»Gudomligt att beskåda!»
Än de stolta stammar, som stå rad i rad
Med friska blad?
Än den lugna viken,
Som går fram? »Åh, ja!»
Än på långt håll mellan diken
Åkrarna —
Ä'ke det gudomligt? Dessa ängarna?
»Gudomliga,
Gudomliga!»

Nu ledes hingsten i spiltan, min Ulla,
Gnäggande, stampande, i galopp.
Än uti stalldörrn dess ögon de rulla
Stolt opp till fönstret, till dig, just dit opp. Fin.

Du all naturen uppeldar i låga
Med dina ögons varma prål.
Klang, nervid grinden, i varmaste råga,
Klang, din skål! D. C.
Ä'ke det gudomligt, Fiskartorpet — hvad?
»Gudomligt att beskåda!»
Än de stolta stammar, som stå rad i rad
Med friska blad?
Än den lugna viken
Som går fram? »Åh, ja!»
Än på långt håll mellan diken
Åkrarna —
Ä'ke det gudomligt? Dessa ängarna?
»Gudomliga,
Gudomliga!»

№ 72.

Fredmans Epistel,

lemnad vid Cajsa Lisas säng sent om en afton.

Glimmande nymf, blixtrande öga,
Sväfvande hamn på bolstrarna höga,
Menlösa styrka,
Kom, kom nu att dyrka
Vid ett smalt och halfsläckt ljus
Sömnens gud, vår Morfeus!
Luckan re'n stängd, porten tillsluten,
Natthufvan re'n din hjessa kringknuten —
Re'n Norströms piskperuk
Den hänger på sin spik.
Sof, somna in vid min musik! :||:

**Bofinken nyss, nyss, Cajsa Lisa,
Slumrande slöt sin qvittrande visa.
Solen nyss slocknat,
Och fästet har tjocknat:
Enslighetens tystnad rår —
Jag till Fröjas dyrkan går.
Regnet, nedöst i bullrande låga,
Hvälfver i skyn sin brandgula båga,
Som randas lugnt och skönt
Af purpur, guld och grönt,
Se'n jorden Jofurs åska rönt. :||:**

Somna, min nymf! Dröm om min lyra,
Tilldess vår sol går opp klockan fyra
Och du dig sträcker
Och armarna räcker
Till min kanna och min famn,
Eldad af mitt blod och namn!
Cajsa, du dör... Himmel, hon andas:
Döden ger lif och kärlek bortblandas!
Men fast din puls slår matt,
Så blundar ögat gladt.
»Håll med fioln... God natt — god natt!» :||:

№ 73.

Fredmans Epistel

angående Jergen, som förskref sig till fan.

**Fan i fåtöljerna! Stolarna kullra —
Hej, bullra i dörrarna, bullra!
Sparka fiolerna,**

Bullra med stolarna!
Satan är kommen på baln.
Granris kring skänken!
Trumf... Är du gal'n?
Ankarn på bänken,
Och tom står pokaln.
Jergen han jäser,
Han spritter och läser
Ner i källarsvaln:
»Ach, ich pin ein elend sinder —
Min kontrakt till ente går!
Heert's ein mahl, jach mich ferpinder
Noch zwey år.
Jach schall alle flicker kränke,
På schpelhusen vare flink,
Altrich på min huschtru tänke,
På Katrink!
Schent fiolen schtemmer.
Bringt mir pleck und penne...
Freylich hör jach tich nu till, tu fan, vid ferschte fink!»

Skynda dig, Lotta, och väggarna feja —
Rör föttren, din gamla galeja!
Fönstren på hakarna!
Ljus uti stakarna!
Luckorna skrufva och stäng!
Skumpa kanalje,
Rör fötterna, fläng!
Rostig i svalge' —
Nå, snyt dig och släng!
Damma och sopa,
Och Movitz nu ropa
Att hvirfla skruf och sträng!

»Mit min rete plut jach schrifver
Tich nu thette refersal,
Thet jach mich nu öfvergifver
(Kantz fatal!),
Thet jach ej vill vare nikter,
Selten uti kirken gå,
Truget fille mine plikter,
Klunke på,
Klemme alle kremper!
Stockholm then Nofemper,
Manu mea propria, *auf kruken Rosenthal.*»

№ 74.

Fredmans Epistel

om Bergströmskans porträtt,

dedicerad till herr professoren och riddaren Sergell.

Min son,
Dina kärl, dina skålar
Kring din pensel i ordning stå, :||:
Der du tyst i din vrå
Din Fröjas ungdom målar ...
Min son,
Hör ej efter hur krögarn skrålar:
Se på den, som din pensel afmålar!
Dess ögons eld — »hå, hå» —
Som stjernan prålar. Fin.
Movitz, ack, hvad du lycklig är!
Ljufva besvär
Båd' för din hand
Och snillets kraft!

Från Pafos' land
Ett lån du haft,
Ack, ett dyrbart lån! D. C.

Hvad fägring och behag! O, gudar, hvad för tycke!
Bindmössan skjuter fram ett fint och krusadt stycke,
Som uti bubblor bryts och nedåt nacken går,
Der sist ett rosigt band hopflätar hennes hår.
I öronen hvad glans! en glans, som högröd skiner —
Dess hängen menar jag, dess hängen af rubiner,
Som till förtjusning mer kring ögats vackra krets
Fördunkla med sin brand en blommig silfverspets,
Det gröna sidensars, hvaraf bindmössan prålar,
Fint vattradt, mörkt och slätt, just som bror Movitz målar.
En duk kring hennes hals, mjällhvit som sjelfva snön,
Sjelfsvåldigt fläktar opp, smårandig, gul och grön;
Och på de höga bröst en dubbel guldked spelar,
Som, prydd med en smaragd, i flera hvarf sig delar.
Jag undrar just, min son — slå i och sup mig till! —
När ögat bjuder dig, att hjertat inte vill?
Men, ack, hvad hon är skön, när hon med hufvu't nickar!
Kolsvarta ögonbryn, helt mörkblå ögonprickar,
En mun, som lifvets vår på sina läppar bär,
En hy, som helsans gud en dödlig knappt förär —
Nej, du har ingen färg så liflig i din kruka,
Så dyrbar på din sudd, så len och fin att bruka,
Den ej naturens prål och teckning öfvergår:
Ett enda ögnakast din pensel ej förmår.
Säg, Movitz, har jag rätt? Hvi penslar du och dröjer?
Säg — hvad den hvita kjoln för ädel fräckhet röjer,
Lif-tröjan af hvitt taft och skor af guldbrokad!
Ack, måla, Movitz, mer, men gör din teckning glad!

Bergströmskans skål — gutår — hvars bild på duken
prålar!
Apelles, led hans hand! Jag dricker och du målar.

»Madam,
Sitt nu ner, sitt helt stilla!
Blunda med ögat en kärlig blund! :||:
Dra nu lite på mun —
Se hit, min skönhet lilla!
Madam,
Något vackert sitt hjerta inbilla:
Tänk på mej, se på mej nu, min lilla!
Skjut bröstet lite fram —
Min syn ej förvilla! Fin.
Men den, min pensel bildat har,
Sjelf mig bedrar:
Ja, jag blir kär,
Förvillad, yr...
Go' vänner, här
Om ram bestyr,
En förgylder ram!» D. C.

Hålt, Movitz! Gudar, hjelp! Du vandrar ju i drömmen.
Hej, krögarfar, kom ut — han kastar sig i strömmen.
Hålt, Movitz, hålt, min son! Din kärlek får sin lön.
»Nej, nu går jag min väg och kastar mig i sjön!
Hvar är min sabel? Marsch...»

№ 75.

Fredmans Epistel

till sin rival fader Movitz, på Cajsa Lisas namnsdag,

dedicerad till kongl. kapellmästaren Kraus.

Skratta, mina barn och vänner!
Säg om någon af er känner
Den som står och spänner
Stora dulcian?
Än den med peruken,
Med skinn-förklä' för buken
Och kapprocken af buldan?

Bistert han mot noten grinar —
Hör hur han hobojan pinar: - - - Oboe.
Gubben blåser så han tvinar.
Un poco lento! - - - Oboe.
Röret strängt han kniper
Och med truten piper,
Gammal, snäll och van.

Cajsa Lisa, lilla piga,
Fäll ej ögonen och bliga!
Skall hon inte niga,
Höra och se?
Hör huru det klingar,
Hur kärligt han nu tvingar
Sitt knöliga oboe —
Allt för din skull, Cajsa Lisa!
Movitz vill din namnsdag prisa: - - - Oboe.
Gubben vill sitt hjerta visa.
A tempo giusto! - - - Oboe.
Spela du, var glader,
Dikta dina rader
Och min nymf tillbe!

Broder Movitz, blås nu sakta,
Så vill jag min nymf uppvakta,
Vid mitt glas betrakta
Skönhetens prål!
Himlen nu förkorte
Allt ondt! Hurra, blås forte!
Kling, klang! Cajsa Lisas skål!
Hennes ögon hjertan sårar.
Blås, din lymmel! Hon mig dårar. - - - Oboe.
Du och jag vi fälla tårar...
Ditt nöt, piano! - - - Oboe.

Hennes fest vi fira.
Astrild, kom och sira
Nu mitt tungomål!

Mycket guld och dyra skänker,
Allt hvad som ditt hjerta tänker
Och för ögat blänker,
    Blifve ditt val!
Barnfader åt barnet,
Jemt fästmänner i garnet
Och plåtsedlar utan tal!
Borga inte, Cajsa lilla,
Låt dukaten till dig trilla! - - - Oboe.
Riktigt, Movitz — blås och drilla!
    Un poco forte! - - - Oboe.
Tag ditt glas, min broder,
Dränk i Bacchi floder
Kärleks harm och qval!

№ 76.

Fredmans Epistel

till mutter på Wismar rörande Hans Jergen, då han blef utpiskad ifrån balen.

Se Hans Jergen, hur han sig bockar —
Kläde kring hufvud och plåster på mun!
Svarta håret i hängande lockar
Flaxar kring öronen som på en hund.
Med stopet i näfven han på krögarn sir:
»Niemals schwachbier — bringt mir doppeltbier!
    Naa, anjetzo hier:
    Seynd sie nun so gutich . . .
Schteet på tin kranne . . . Gesundheit, plaisir!»

Messings-kammen blank bak i nacken
Glimmar mot ljusen så blekgul och matt.
Hvar gång Jergen han knarkar med klacken,
Blixtra stråperlorna uppå hans hatt.
Men nymfen tar stopet, och hon ropar: 'Drick!'
»Ach, mein schatz, engelskindlein! Wer? — ich?
Excusir'n sie mich!
Seynd sie nun so gutich:
Warten sie nun — gleich im augenblick!»

Lustigt! Jergen klunkar sig mätter,
Flåsar och skrattar — se'n bjuder han opp.
Händerna hvirfla med långa manschetter:
Satan och kärleken plåga hans kropp.
Nu halka' du, Jergen... Stötte du ditt lår?
»Nein, packatell... Hechre schtimm then tenår!
Minuett encore!
Seynd sie nun so gutich:
Nun kantz piano... nun forte... Kutår!»

Jergen, tyst, ej musiken förvilla!
Nymferna sjunga... Nå, tig nu, din hund!
Midt uti dansen står han helt stilla:
Rätt som han står, dansar han om en stund.
Med handen på ryggen trippar han så lätt...
»Ach, meine seel', wo ist mein bukett?
Encore minuett!
Seynd sie nun so gutich:
Nun, mit erlaubniss, der kleine flageolett!»

Mutter, se uppå tysken, den dåren —
Gullguler rock och väst af kattun!
Skjortan hänger ut mellan låren,
Byxorna fulla af fläckar och dun.

Kör ut'en på porten... Marsch nu, ett, tu, tri!
»Gott, schwere noth, parbleu, sakristie!
Was befehlen sie?
Hole mich der teufel!
Hundschfott, kanalje und rackerparti!»

№ 77.

Fredmans Epistel

angående jungfru Sofia på Lokatten och om något, som passerat.

Klang, mina flickor! Se, skyarna glimma,
Stjernorna försilfra båd' vatten och land,
Månen i molnet sin gullgula dimma
Kastar öfver klappträn och såar vid strand.
Lokatten lyser med tassar och klor,
Skylten på stången den knarkar och hviner,
Och gullgramanen uppå krögarmor
Glittrar kring mössan och skiner.

Skepparn, vid stånkan, med svarta peruken,
Han med bruna kolten och hatten på sned,
Han, som nu kasta' och brickan i huken
Med sin ullgarns-vante i brädspelet vred,
Samme kapten, som är alltid så kär,
Som femton gånger har lägrat Sofia
Der i kajutan om bord på det der
Snauskeppet Jungfru Maria.

Klang — gamla Fredman vill fukta sin aska —
Kling, klang, mina flickor! Slå i för kontant!

Eljest den dera kapten vid sin flaska,
Ska ni veta, flickor, är från Alicant.
Om han er vinkar och lockar åt strand
Och slår i fönstret med knogen på rutan,
Tre, fyra mösstyg med spetsar och band
Ligga på stoln i kajutan.

Men se, hur vimpeln den fladdrar och flyger,
Och den röda flaggan, hur bugtig och rund
Hon sina snibbar i vågorna smyger
Mellan roddarbåtar och pålar och grund!
Nalle på däcket i kedjan han står,
Månen i länkarna ljuset fördelar,
Och uti skuggan af seglet — gutår —
Sitter birfilarn och spelar.

Kors, huru relingen gungar och vickar,
Och hur stora masten den knarkar — nå, hör!
Hör, hur på kistan besökaren hickar,
Der märkrullan ligger vid stånkan framför!
Här har du tuben ... bror Mollberg, gutår...
Väpna ditt öga och klunka ur pipen!
Se, der på däcket, den der med grått hår,
Den der gemena — den Gripen!

Skål, mina vackra och kostliga ungar!
Men, o fader Bacchus, jag hickar och dör:
Stoln går i ring-kring, och golfvet det gungar,
Uti stånkan ligger båd' syn och gehör.
Nog tyckes mig, det var sjungande köp
Sådan en huggare prompt i sig dreja,
Men till att säga hvad sort som jag söp,
Det kan jag just inte säja.

Se, hvar han skalkas, den tjocka kaptenen,
Hjulbent och tokrolig, dum som en spån!

Strumporna glänsa brandgula på benen,
Och de stora spännena skina på tån.
Klang, min Sofia! Nu är du för täck:
Håret kring axlarna, mössan på öra,
Förklä't i trasor — och fartyget läck.
Men, si kapten... Låt oss höra!

Himmel, der kommer kapten! »Bia, bia!»
Käppen öfver hufvu't och doppskon i skyn,
Stoln hvälfd i näfven... Aj, aj, Sofia!
Aj, aj, aj, mitt ryggbast det smålar som gryn!
Söta kapten... »Nå, god dam you, din hund!»
Aldrig Sofia jag mera vill söka:
Aldrig min fot ifrån denna här stund
Mer skall i lakanen spöka!

№ 78.

Fredmans Epistel,

som är ett fägnespel på fader Didriks namnsdag år 1780, sammanstämdt på Amsterdam, ett näringsställe i Stora Hopargränd.

Knappt Jeppe hant ur gluggen gå in,
Trumslagarn knappt hant lyfta på pinn,
Förr'n Bergen med sitt oboe d'amour
Stod tyst på lur.
Ja, oljan knappt i lyktan utbränd,
Förr'n basfiolen surra' i gränd.
Kors, Bergen blåste oboe så sött,
Att snart jag dött!

Grälmakar Löfberg, gammal och van,
Vid krogdörrn stod och blåste dulcian,
Arbeta' med fingrarna, prutta' och tjöt
Och näfven mot krögaren knöt.
Men Åkerblomen, snål som en varg,
I röda mössan blängde så arg,
Befallte oss draga för den och för den,
Slog dörrn igen.

Längst gatan fram sågs aldrig en katt:
Helt tyst i skorsten murre han satt
Och höll mot morgonrodnans gyllne rand
Sin svarta hand.
Och nedanför bland fartyg vid bron
Holländarn än ej — med permission —
Hint sina permissioner knäppa hop
Vid tuppens rop.
Ej minsta knark i blockar och tåg:
Så tidigt att besökaren såg
Hur, under det luften blef kulen och hög,
Fiskmåsen kring masterna flög;
Så dags att Bergen, re'n i krakel,
Tog sig en half och dito en hel —
Och summa summarum: tre qvart uppå tu
Slog klockan nu.

Vasserra, hvad den Bergen han svor!
Fan sjelf mest in i oboen for:
Han ville blåsa, men ogörligt — nej,
Det stämde ej.
Ett rör så propert, blankt som en dag,
Af svarfvad björk med messingsbeslag,
Att det ej gaf sin klara kammarton
Säj mig reson?

Lång-Anders i sin randiga rock
Vid basfioln stod, grönögd och tjock,
Och svor på sin tumme, till kropp och till själ,
På stunden slå krögarn ihjel.
Grälmakar Löfberg, gul som ett lik,
Förbanna' sej och all sin musik
Och slog så dulcian bums i väggen — och dog
På nästa krog.

Men gumman, hvad hon har för en själ!
Hon vill så hjertans väl och så väl:
Hon gaf oss alla färsk-öl, fyra krus,
Och hvar sitt ljus.
Och som det var sanct Didrik i dag
(Och Didrik är en skurk, det sa' jag),
Så skänkte gumman oss hvar en sin sup —
Jag buga djup.
Vi drucko hennes skål än en gång,
Jag bugade och tog min bassong...
Lef, käraste mutter, i helso och frid!
Kamrat, rör på strängen och gnid!
Hurra! Värdinnan hon är galant —
Men värden är en skurk, det är sant.
Hurra och hurra för vår ädla madam
På Amsterdam!

№ 79.

Fredmans Epistel

eller afsked till matronorna, synnerligen till mor Maja Myra i Solgränden vid Stortorget anno 1785.

Karon i luren tutar —
Stormarna börja hvina:

Trossar och tåg och klutar
Lossna nu till slut.
Månen sin rundel slutar,
Stjernorna sorgligt skina.
Till sin förvandling lutar
Snart min lifsminut:
Snart nu mitt timglas utrinner.
Karon ror allt hvad han hinner:
    Vattnet vid åran
    Pollrar i fåran,
    Och på det blanka
    Sväfvar en planka.
Kolsvarta likpaulunen gungar floden fram
    Vid rök och dam :||:
    Och gastars tjut.

Krögarmadamer raska,
Stärken mig på min resa,
När jag till fädrens aska
Samlas skall i natt!
Krögarne stå så baska,
Rödblommiga och hesa,
Borga mig knappt en flaska
På min gamla hatt.
Mor, der på taflan vid disken
Stryk ut två öre för fisken,
    Dito det öret
    För gamla smöret,
    Noch för den ålen
    I gröna skålen,
Noch för den här potates, som jag i mig drar —
    Hvad den var rar :||:
    Och trind och platt!

Jag gör mitt testamente,
Der jag vid stånkan sitter.

Läs du sjelf opp patente',
Läs, mor Maja sjelf...
Bort verldsligt regemente!
Verlden blir mera bitter.
Stjernklara firmamente,
Mig nu öfverhvälf!
Men mer jag stånkan nu skakar,
Klang, hvad den vörten mig smakar!
Skummet det jäser,
Fradgar och fräser
Dropptals från truten
Ned på syrtuten.
Det gör mig godt, mor Maja! Det var öl med rang!
Klang, mutter, klang :||:
Vid Karons elf!

Hufvu't på axeln hänger,
Kroppen sig framåt lutar,
Nacken den slår och slänger,
Men, o gudar... men...
Ögat med tårar blänger
Uppå de granna klutar,
Som fordom, med dycrenger,
Knäpptes trångt igen.
Men se på byxorna bara,
Säj, ä' de plaggen ej rara?
Söndrig är västen,
Lappad är resten,
Strumporna korta,
Hälarna borta;
Och den der dyra skjortan var — mor Maja, märk —
Bäckmanskans särk :||:
För tu år se'n.

Nu står jag midt i båten —
Kors, hvad det roret gnisslar!

Skuggorna, hela bråten,
Sqvalpa bak och fram.
Eolus qväfver gråten,
Karon på pipan hvisslar.
Hjelp — hör, den mörka ståten
För ett hiskligt larm!
Blixt, norrsken, dunder och fasa
Rundt kring om skyarna rasa.
Carlvagnen hvälfver,
Glimmar och skälfver,
Stjernorna slockna,
Stränderna tjockna,
Tills i den svarta skuggan inga himlar syns.
Mitt qval begyns... :||:
God natt, madam!

№ 80.

Fredmans Epistel

angående Ulla Vinblads lustresa till Första Torpet utom Kattrumpstullen.

PASTORAL,

dedicerad till kongl. sekreteraren Kellgren.

Liksom en herdinna, högtidsklädd,
Vid källan en Junidag
Hopletar ur gräsets rosiga bädd
Sin prydnad och små behag,
Och ej bland väpling, hägg och syren
Inblandar perlors strimmande sken
Inom den krans, i blommors val,
Hon flätar med lekande qval:

Så höljde min nymf på Floras fest
Ett enkelt och skiftadt flor,
Då hon, utaf Mollberg buden till gäst,
Ut till Första Torpet for,
Det torpet lilla, straxt utom tulln,
Der kräftan ljustras röd ur kastrulln
Och dit Brunnsvikens bölja klar
I vattrade vågor sig drar.

Helt tunn i en nankins-tröja snörd,
Vår Ulla sitt intåg höll.
Tunt lyft af sefiren halsduken, rörd,
I vecklade skrynklor föll.
Dess front sågs ej i bucklor mer spridd,
Och nymfens kjortel, knappad i vidd,
Ej vådligt mer i ögat stack,
Och skon har nu ingen hvit klack.

Märk, mellan gärdsgårdars krökta led
Hur torpet det sluttar ner!
Till venster, bland granars mossiga hed,
Den vägen man rundad ser,
Der bonden, tung, med rullande hjul
Illfänas till sitt rankiga skjul
Och i solgången hinner fram
Med kycklingar, kalfvar och lam.

Just der, inom Torpets höjda gräs,
På granrisadt farstugolf
Steg Ulla utur sin gungande schäs
En söndag, så klockan tolf
Vid pass, då Jofur åskan bestämt,
Och Dand'ryds klockor pinglade jemt
Och tuppen gol i källarsvaln
Och svalan flög långt in i saln.

Nu började tumlarn gå ikring,
    Och Mollberg han damp af stoln.
Vår nymf med sin arm och blixtrande ring
    Slog tallstrunten ut på kjoln.
Herdinnan trumf i bordet hon slog
Och kjorteln öfver axlarna drog;
Och mor på torpet utan krus
    Måst' borga vårt herrskap sitt rus.

På backen mot luckan hästen gul
    Uppreser sin man i sky,
Så korg och blankarder, skenor och hjul
    Med lossnade skrufvar fly.
I eldad brunst han trängtar sin kos
Och frustar med en gnäggande nos...
Men Ulla, kullstjelpt som en fru,
    Med Mollberg hon snarkar ännu.

№ 81.

Fredmans Epistel

till grälmakar Löfberg i sterbhuset vid Dantobommen, diktad vid grafven,

dedicerad till doktor Blad.

Märk hur vår skugga — märk, Movitz, mon frère —
    Inom ett mörker sig slutar,
Hur guld och purpur i skofveln, den der,
    Byts till grus och klutar!
Vinkar Karon från sin brusande elf
Och tre gånger se'n dödgräfvaren sjelf,
    Mer du din drufva ej kryster.

Derföre, Movitz, kom, hjelp mig och hvälf
Grafsten öfver vår syster!

Ack, längtansvärda och bortskymda skjul
Under de susande grenar,
Der tid och döden en skönhet och ful
Till ett stoft förenar,
Till dig aldrig afund sökt någon stig!
Lyckan, eljest uti flygten så vig,
Aldrig kring grifterna ilar.
Ovän der väpnad — hvad synes väl dig? —
Bryter fromt sina pilar.

Lillklockan klämtar till storklockans dön...
Löfvad står kantorn i porten
Och vid de skrålande gossarnes bön
Helgar denna orten.
Vägen opp till templets griftprydda stad
Trampas mellan rosors gulnade blad,
Multnade plankor och bårar,
Tilldess den långa och svartklädda rad
Djupt sig bugar med tårar...

Så gick till hvila från slagsmål och bal,
Grälmakar Löfberg, din maka
Der, dit åt gräset, långhalsad och smal,
Du än glor tillbaka.
Hon från Danto-bommen skildes i dag
Och med henne alla lustiga lag.
Hvem skall nu flaskan befalla?
Törstig var hon och uttörstig är jag —
Vi ä' törstiga alla.

№ 82.

Fredmans Epistel

eller oförmodade afsked, förkunnadt vid Ulla Vinblads frukost en sommardag i det gröna.

PASTORAL,

dedicerad till kongl. sekreteraren Leopoldt.

Hvila vid denna källa!
Vår lilla frukost vi framställa:
Rödt vin, med pimpinella,
Och en nyss skjuten beckasin.
Klang, hvad buteljer, Ulla,
I våra korgar, öfverst-fulla,
Tömda i gräset rulla —
Och känn hvad ångan dunstar fin!
Ditt middags-vin
Sku vi ur krusen hälla
Med glädtig min.
Hvila vid denna källa!
Hör våra valdthorns klang, kusin,
Korno - - - Valdthornens klang, kusin!

Präktigt på fältet pråla
Än hingsten med sitt sto och fåla,
Än tjurn han höres vråla,
Och stundom lammet bräka tör.
Tuppen på taket hoppar
Och, liksom hönan, vingen loppar;
Svalan sitt hufvud doppar,
Och skatan skrattar på sin stör.
Lyft kitteln, hör!

Låt kaffeglöden kola
Der nedanför!
Präktigt på fältet pråla
De ämnen, som mest ögat rör,
Korno - - - Som mest vårt öga rör.

Himmel, hvad denna runden,
Af friska löfträn sammanbunden,
Vidgar en plan i lunden
Med strödda gångar och behag!
Ljufligt der löfven susa,
I svarta hvirflar grå och ljusa
Träden en skugga krusa
Inunder skyars fläkt och drag.
Tag, Ulla, tag
Vid denna måltidsstunden
Ditt glas som jag!
Himmel, hvad denna runden
Bepryds af blommor, tusen slag,
Korno - - - Af blommor, tusen slag!

Nymfen, se, hvar hon klifver
Och, så beställsam i sin ifver,
Än ägg och än oliver
Uppå en rosig tallrik bär!
Stundom en sked hon öser
Och öfver bunken gräddan slöser;
Floret i barmen pöser,
Då hon den mandeltårtan skär.
En kyckling der,
Af den hon vingen rifver,
Nyss kallnad är.
Nymfen, se, hvar hon klifver
Och svettas i ett kärt besvär,
Korno - - - Och svettas i besvär.

Blåsen, I musikanter,
Vid Eols blåst från berg och branter!
Sjungen, små kärlekspanter,
Bland gamla mostrars kält och gnag!
Syskon, en sup vid disken
Och, pro secundo, en på fisken!
Krögarn, den basilisken,
Summerar taflan full i dag...
Klang, du och jag!
Klang, Ullas amaranter
Af alla slag!
Blåsen, I musikanter,
Och hvar och en sin kallsup tag,
Korno - - - Hvar en sin kallsup tag!

Ändtlig i detta gröna
Får du mitt sista afsked röna...
Ulla, farväl, min sköna,
Vid alla instrumenters ljud!
Fredman ser i minuten
Sig till naturens skuld förbruten:
Kloto re'n ur syrtuten
Afklippt en knapp vid Karons bud.
Kom, hjertats gud,
Att Fröjas ätt belöna
Med Bacchi skrud!
Ändtlig i detta gröna
Stod Ulla sista gången brud,
Korno - - - Den sista gången brud.

FREDMANS

SÅNGER.

Efterföljande FREDMANS 65 SÅNGER *äro, så till poesi som den af mig till en del äfven komponerade musik, öfversedde, rättade och erkände.*

Stockholm den 6 Augusti 1791.

Carl Mich: Bellman

Personerna,

som nämnas i Fredmans Sånger.

Kolmodin, eller, såsom adlad i Bacchi Ordenskapitel af de Två Förgyllda Svinen, kallad »von Källarcreutz»: behöfver ej vidare beskrifvas på dess mull; minnet af hans bacchanaliska styrka och lekande umgänge äro i flera handlingar förvarade.

Holmström: fordom aktuarie, med röd kappa, i f. d. manufaktur-kontoret, mera känd under namn af »Ehrensugga», som dess bacchanaliska vapen efter heraldikens reglor på det nogaste utvisar.

Dessa tvänne kommendörer hafva långt för detta nedlagt sina trattar och kedjor i templet.

Nystedt: fordom likörförvaltare på källaren Enigheten, der alltid vankades fludium och käppslängar: tecknade gemenligen hälften af namnet sjelf, och när kyparen lade s t e d t i ändan, så var räkningen färdig.

Meissner: karakteren och närings-stället obekante: adopterade till *Ölheim* med *Ö* en annan *Meissner*, som merendels satt och sof vid Hammarby på tullgården.

Dessa tvänne kommendörer hvila på Katrina kyrkogård.

Stendecker: kongl. svensk pukslagare på hessisk stat: bekant af sina hvirflar tolf steg ifrån pukorna: afsomnad på näringsstället Elefanten vid Danto.

Lundholm: bränvinsbrännare och kommendör. Öfver honom är parentation i templet hållen af perukmakargesällen, ceremonimästaren, ordens-oratorn och parentatorn samt konstituerade dansmästaren i koret Janke Jensen:

»Han söp tre qvart på sex, och klockan sex han dog.»

Appelstubbe: för detta tullnär i Österbotten, som vid gästabud, dit han ej blef buden, och då stekens ankomst på bordet med valdthornen förkunnades, raglade dristeliga in och, under föregifvande att kalfven ej var förtullad, sjelf slukade anrättningen.

Österman: stolmakare: en vandrande riddare i anseende dertill att stolen hängde vid taklisten.

Halling: sockerbagare: flyttade en vacker dag sin skylt midt öfver gatan med denna sinnrika inskription: »Här bor sockerbagaren Halling, som tillförene bodde midt öfver.»

Agrell: tullskrifvare: lade för flera år sedan locket på sitt stop och vandrade.

Kämpendal: härold i Bacchi Ordenskapitel: borgade sin sista sup på en lefvande gås från Fogelsången och afsomnade på näringsstället n:r 84 vid Hornskroken.

Nybom: af honom är ej mera öfrigt i handlingarne än blott valspråket »Plus ultra.»

Planberg: ordens förste och siste kansler: en herre till åren.

Joseph Israelsson: stor latinsk poet: saknad af vitterheten: egde i ett utblottadt tillstånd en ogra-

verad egendom, den han sjelf ej visste att han egde: dog i distraktion.

Knapen: virtuos i kung Fredriks tid på oboe. Omständigheterna så svaga och äkta ståndet så brydsamt, att hustrun vid ett tillfälle tog hans enda oboe och dermed tjärnade smör i smörtunnan, hvarefter den klara oboetonen alldeles försvann.

De öfrige personerna igenkännas på sina behöriga ställen i dessa Fredmans Sånger.

№ 1.

Fredmans Sång

om Bacchi adelsmän och deras vapen.

”Bacchi härolder med guld och beslag,
Blir det kapitel?» Nej, inte i dag!
»Blir det inte riddarslag?»
Inte, inte, säjer jag!
»Hvarför då kåpor och spiror, min vän?»
Jo, kära hjertandes, saken är den:
Kolmodin och Holmström se'n
Sku nu blifva adelsmän.
»Nå, så säjer jag: Må göra!
Värdigt Kolmodin upphöjs . . .
Hvad namn och vapen skall han föra?»
Jo, han heter Källarcreutz,
Han heter nu von Källarcreutz.
Bacchus sjelf hans vapen målar:
I rödt fält en guldpokal;
Rundt omkring ett löfverk prålar
Med tulpaner och bregal;
Öfverst ses i gyllne strålar
Riddarns namn och åretal. :||:

»Tvi, tocka vapen vill jag inte ha!
Bacchi härolder så granna . . .» Hur sa?
»Gula kåpor — nå, hurra!
Spiror med!» Hur sa? Hva ba?
»Men, kära hjertans, förlåt mig, jag ber:
Blefvo då ej några adlade fler?»

Kära hjertans, många fler:
Holmström fick ock sitt banér...
Tag en sup, på skorpan tugga!
Holmström — hör hans adelsnamn —
Han heter nu von Ehrensugga:
Vackert barn i Bacchi famn,
Ett vackert barn i Bacchi famn!
Aldrig han banéret mistar,
Ty han kämpar i sin tro.
Bacchus sjelf hans vapen ristar:
I ett gyllne fält — jo jo —
Under tvänne oljoqvistar
Står en sugga vid en ho. :||:

»Tvi tocka vapen! Jag passar ej på
Bland Bacchi krymplingar välboren gå:
Jag vill ej hans lagrar få...
Blef ej flera än de två?»
Jo, kära hjertans, ändå en god vän:
Han, officianten med asken — ja, den —
Kilberg. »Den, du?» Ja, just den..
Rör på tappen, drick igen!
»Käre, säg hvad namnet heter?»
Jo, han heter Adlerstop.
Fioler, valdthorn och trompeter
Kring hans vapen fästas hop,
Omkring hans vapen fästas hop.
I rödt fält ett tennstop glimmar,
Och en örn på locket står;
Midt i skölden solen strimmar,
Och i soln en kräfta går;
Nedanför en hvalfisk simmar
Och i gapet står: 'Gutår!' :||:

»Tvi tocket vapen — det ger jag åt hin:
Kräftor och hvalfiskar, örnar och svin.

Valdthorn, flöjter, violin!
Men hvad eljest hölls för min?»
Jo, kära hjertans, en Nystedt, vi se,
Har uti vapnet — långt mer än de tre —
Verklig mer simplicité
Än de andra adlade.
»Kära, säj hvad namnet blifver?»
Ack, hvad dårskap på vår ö!
Jo, Oelheim han med Oe skrifver —
Meissner skrifver bara Ö,
Ja, Meissner Ölheim har med Ö.
Tvänne tigrar skölden fatta,
Hvilka sig på ändan ställt.
Rundtomkring ä' rankor satta:
Öfverst flyr en bisvärm snällt.
Men se vapnet, se och skratta —
En blå näsa i rödt fält! :||:

»Tvi, fader härold, så när had' jag spytt —
Gammal familje, fast vapnet är nytt!
Stamfar var, som man uttydt,
Noak eller Lillepytt.
Oelheim med Oe det är nu då hans...
Hvad tar den andre för färger och glans?
Är det prydt med hjelm och krans,
Trummor, fanor, pik och lans?»
Kära hjertans, hur du frågar!
Hvem kan repetera allt?
Jag är så törstig — du mig plågar —
Hit en sup! Det är så kallt.
Tag hit en sup. Det är så kallt.
Meissner Ölheims vapen, kära,
Är uti en fyrkant ställdt:
Tvänne kattor skölden bära.
Hit en sup! Ich hab' kein geld.

Meissner Ölheim bär med ära
En röd näsa i blått fält. :||:

№ 2.

Fredmans Sång

om Bacchi första riddarslag.

Ordenshärolder, tan era spiror!
Och Stendecker, trumla nu —
Bom, bom, bom, bom! Med pukor och liror
Bacchi fest vi fira sku.
Riddarekapitlets våta gubbar,
Klang! Bacchus dubbar :||:
Lundholm,
Bränvinsbrännarn . . . Värdig du!

Ordenskapitlet ingen nu rubbe!
Lundholm han är värdig han:
Hodie mihi, cras tibi, gubbe,
Du uti din stjerna fann.
Riddarn Appelstubbe, tullinspektoren,
Klang, är friboren, :||:
Bacchus,
Bland hans hjeltar ålderman.

Hjelte vid tunnan, stå inte flater —
Riddarkåpan knäpp igen!
Patria ubi bene, kamrater,
Står i stjernan . . . ser du den?

Vivat semper Bacchus, glas och buteljer!
Står du och sväljer, :||:
Österman,
Österman, stolmakaren?

Främst ibland Bacchi hjeltar han tråkar,
Hjelper andra i sin mull;
Men när som klotet käglorna råkar,
Dimper kägelkungen kull.
Veni, vidi, vici! står uti stjernan.
Klang! Bacchus ärna'n :||:
Längese'n.
Vivat Bacchus och hvar full!

Riddaren Bacchus ville betrakta...
Sockerbagar Halling, stå!
Puka, Stendecker, inte så sakta —
Lyft upp pinnarna och slå!
Aut Cæsar, aut nihil! hans valspråk blifver.
Klang! Bacchus gifver :||:
Halling
Tappen till att suga på.

Än fins en stjerna, målad och prickad,
För tullskrifvaren Agrell.
Promt till Norrköping varder han skickad,
Som Merkurius qvick och snäll.
Semper adsum! riddarns valspråk heter...
Pukor, trompeter, :||:
Pukor!
Nu kapitlet slöts i qväll.

№ 3.

Fredmans Sång

om Bacchi **andra** riddarslag.

Se menigheten,
Hör på trompeten,
Pukorna vid Bacchi riddareslag!
Två servitörer
Bli kommendörer
Af hans orden denna dag:
Ordenshärolder, Glock och Kämpendal,
Bär sina spiror utan allt förtal,
Bom, bom, bom, bom, bom, :||:
Utan allt förtal!

Trohet bör lönas,
Tapperhet krönas,
Romersk dygd bör romersk ära få,
Segrande lansar
Bindas med kransar —
Bacchus tänker likaså.
Skattmästarn utaf orden, Kolmodin,
Bär uti korset två förgyllda svin,
Bom, bom, bom, bom, bom, :||:
Två förgyllda svin.

Klinga med glasen,
Rör orgelbasen!
Riddarena upp i koret nu gå.
Klang! Bacchus dubbar
Två käcka gubbar,
Stora hjeltar bland de små.

Meissner till valspråk *Tota die* för,
Nybom *Plus ultra* ... Hör pukslagarn, hör,
Bom, bom, bom, bom, bom, :||:
Hör pukslagarn, hör!

Undan för ropet!
Nystedt för stopet,
Planberg går som ordens kanceller.
Truppen sig sluter —
Ordens statuter
Joseph Israelsson bär.
Ordens-peruken bäres i ett skrin:
Jensen den sätter uppå Kolmodin,
Bom, bom, bom, bom, bom, :||:
Uppå Kolmodin.

Allt skall sig skicka:
Låtom oss dricka
Friskt de nya riddarenas skål!
Friska humörer,
Hej, kommendörer,
Lustigt i vårt våta prål!
Orden upplifvad, gammal är och vis,
Äldre än ordo aurei velleris,
Bom, bom, bom, bom, bom, :||:
Aurei velleris.

№ 4.

Fredmans Sång

om riddare-edens afläggande i Ordenskapitlet.

Timp. - - - Hör pukor och trompeter!
Hvar riddare står så feter
Med rosor och guldbeslag:
I dag blir det riddarslag.
Timp. - - - Stig fram, du Bacchi hjelte!
Knäpp igen ditt riddarbälte
Och, Lundholm, stå ej så tvär —
Stig, riddare, fram och svär!
Tromb. - - - Hör, Knapen han spelar! - - - Oboe.
Lundholm, var värdig! Tag stjernan här! :||:

Timp. - - - »Jag, Lundholm, jag bedyrar:
Af bränvin min hjerna yrar,
Af bränvin är all min blod,
Och flaskan är min klenod.
Timp. - - - I stjernan, jag nu vinner,
Mitt timglas sakta rinner.
Ack, ack, tocken stjerna ... lull ...
Aj, aj, om hon vor' af gull!»
Tromb. - - - Hör, Knapen han spelar! - - - Oboe.
Var, Appelstubbe, värdig! Fall ej omkull! :||:

Timp. - - - »Jag, Appelstubbe, lofvar,
Om lyckan mig väl begåfvar
Ell' om hon mig intet ger,
Att fäkta vid ditt banér!
Timp. - - - Jag tjent min kung vid bommen,
Men Bacchus, min far, med gommen.

Jag skrattar inför din thron
Åt syssla och suspension.»
Tromb. - - - Hör, Knapen han spelar! - - - Oboe.
Österman, var värdig! Stå rätt på skon. :||:

Timp. - - - »Jag, Österman, allena,
Kontrakt i minsta sena,
Jag står nu här vid ljus
I nattrock och i karpus.
Timp. - - - Jag svär och jag bekräftar:
Den stjernan, man på mig häftar,
Skall dingla och dangla våt —
Mitt öga det går i gråt.»
Tromb. - - - Hör, Knapen han spelar! - - - Oboe.
Agrell, var värdig! Låt, Knape, låt! :||:

Timp. - - - Hör, Jensen! »Hvad befaller?»
Hit flaskor utaf kristaller!
Skattmästar-peruken fram,
Pomada och tång och kam!
Timp. - - - Agrell han skall nu bära
Skattmästare-kors med ära.
Ja, vivat i Bacchi tjäll
Skattmästaren Pehr Agrell!
Tromb. - - - Hör, Knapen han spelar... - - - Oboe.
Dubbningen i kapitlet slöts nu i qväll. :||:

№ 5.

Fredmans Sång

eller bref till löjtnant Treffenberg med trenne grafcypresser öfver härolden i Bacchi Ordenskapitel, m. m., herr Johan Glock. Juli 1770.

Herr löjtnant!

Så ofta jag eger ledighet, försummar jag ej att tillskrifva herr löjtnanten som en kär vän. Men mina bref blifva, i anseende till mitt myckna arbete för min konung, hans krono och landom, icke så lustiga och glada som jag önskade, utan lika så matta som min tankegåfva denna postdag, ty jag har sorg! Si, för detta notarien vid södre förstads kämnersrätt, sedermera primarie kämneren vid norre förstads vestra kämnersrätt samt härolden vid Bacchi Ordenskapitel herr Johan Glock är med döden afgången i början af denna månad, efter hvilken herre och man parentation kommer att hållas den 11 nästkommande Augusti af ceremonimästaren, ordens-parentatorn, oratorn och konstituerade dansmästaren i koret Janke Jensen. Härvid blifver minsta prakt som är möjelig: ingen procession med buller och larm, utan endast knäppning på pukorna, då ordensbanéret bäres af den härolden, som utnämnes efter Glock. Här gissas på åtskilliga, som kunna anses värdiga att intaga vår dödes embete i kapitlet: man undrar hvem lotten faller på, i anseende dertill att härolds-embetet är en poste d'honneur, såvida de äro förklarade lika med riddare af högbemälte orden. Vår aflidne härolds förtjenster äro dråpeliga i Bacchi rike, och hans

grift hedras med drufvor och kantater, hans aska bestänks med hoglands vin och öl. Klockorna skola klämta i templet och derefter oratorn stiga upp och hålla ett till ämnet lämpeligt tal, hvarefter hela festen slutas med en elegi eller sorgelig kantat om dess afgång, några qväden om Bacchi safter och rusige mäns glädje och raglande qvinnors tankespel, om verldsbekymrets förakt vid glas och buteljer och om den himmel, som hvälfver öfver Bacchi länder.

Jag torde uppmuntra herr löjtnanten med några af ordensbröderne vid detta tillfälle författade grafcypresser, till exempel:

A.

Dyrbart aftonoffer

vid

för detta härolden i Bacchi riddarekapitel
herr Johan Glocks
öppnade och tillslutna griftekor,
upptändt på Gröna Jägaren
emot morgonen vid solenes uppgång
den 9 Juli 1770

af

von Berco,
kommendör.

Så vandra våra store män
Ur ljuset in i skuggan.
Här ligger denne riddaren
Utaf Förgyllda Suggan
I grafvens mörka vinkel gömd
Och svept i bara kransar,
Förträfflig man och vidtberömd
I Bacchi lek och dansar!

Din härolds-spira brytes af
Af mig och dig och döden.
Din flaska krossas på din graf
Och klingar dina öden:
Hvar droppa, till den sista tår
Som sprids i blanka strålar,
Din vinter, sommar, höst och vår,
Din dag och afton målar.

B.

Välment sorgesyn,
imaginationsvis förklarad
vid
Johan Glocks
afgång från jordklotet
af
von Ehrensugga
om aftonen på Förgyllda Draken
den 11 Juli 1770.

Se svarta böljans hvita drägg —
Ack, se hur Karon stretar!
Han vrider vattnet ur sitt skägg
Och med sin båt arbetar:
Med åran vill han vågen slå,
Men vågen slår tillbaka,
Och himlens fönster öppna stå,
Och alla skyar braka.

Förgänglighetens fält jag ser,
Fast mörkret mig förblindar.
Min Glock i Karons båt går ner
Och vräks af storm och vindar.

Farväl med vin och dubbelt-öl,
Och bort med glas i handen!
Rättnu, min vän, så är din köl
Vid elyseiska stranden.

C.

En gyllene och blomsterrik urna,
enfaldeligen nedsatt
på de elyseiska fälten
den åttonde dagen i hömånaden 1770
in tumulo
GLOCKII
af
Kämpendal,
nuvarande förste härolden i Bacchi Ordenskapitel.

Så slår min Glock nu locket till
Uppå sitt stop och vandrar —
Hvarthän, jag icke veta vill...
Gutår! Jag dig ej klandrar.
Du har förfall: du måste dö
Och skiljas från vår lusta.
Men vi med glas på denna ö
Ditt lof i klunkar pusta.

Du druckit så din saft till slut,
Så lärt din drufva pressa,
Att varma oljan rinner ut
Uppå din kalla hjessa.
Din hydda var så våt i dag
(Jag kan dig ej befria),
Så våt, att döden vid sitt slag
Har rostat full sin lia.

Men, ack, din tunga, hur var hon
I bara honung guten!
Och bäst du stod vid Bacchi tron,
Hur blef hon stum och sluten!
Hur blekna dina läppar af
Och ingen sötma kände!
Hur blef ditt paradis din graf
Och vällust ditt elände!

Välan! Gutår, min döde bror,
Din skål — gutår i grafven!
Jag tumlar i ditt griftekor
Och raglar med prestafven.
Men törsten är ej mer ditt qval...
Min hjerna nu förbryllas.
Din urna skall af Kämpendal
Med vin och blomster fyllas.

№ 6.

Fredmans Sång

öfver bränvinsbrännaren Lundholm.

Hör, klockorna med ängsligt dån
Nu ringa för en Bacchi son,
För riddarn Lundholm der i vrån,
Af döden uppsluken.
Se, ordens-peruken!
Se stjernan på'n!

Hör klockorna vid mörksens tull!
Sof, gamle Lundholm, sof lull-lull!
Kupido sjunger vid din mull;

»Om nå'nsin din maka
Skull' kysst på din haka,
Hon blifvit full.»

Din morgonsol brann sällan klar,
Din middag blott en skymning var,
Din näsa aftonrodnan bar:
Så rödlätt och trinder,
Af mörkblåa kinder
Hon skugga har.

Så slås din kammardörr i lås:
Din ordens-kåpa, kors och krås
I jorden multna och förgås.
Din kista man rörer...
Ta i, kommendörer!
Trompetare, blås!

№ 7.

Fredmans Sång

till Kärleken och Bacchus.

Kärlek och Bacchus helgas min skål —
Bägge sku firas af ungdom och ålder.
En ger jag hjertat, den andra min bål,
Ty Bacchus ger Astrild härolder.
Femton års flicka och fuller pokal
Är hvad i verlden helst mig behagar...
Ack, hvad jag önskar uti mina dagar
Hos Venus bli fändrik, hos Bacchus korpral!

№ 8.

Fredmans Sång

i önskningsväg af honom såsom en Bacchi man.

Ack, om vi hade, go vänner, en så
Ungerskt vin för vår strupa
Och att vid så-stången vi vore två
Som hade lof till att supa!
Vi skulle ligga — gusigne Guds lån —
Jag och kamraten med tungan i sån.
Ack, om vi hade, go vänner, en så
Ungerskt vin för vår strupa!

Ja, fast den sån vore tunger som bly,
Skull' han bli lätt till att bära:
Jag skull' med krafter och rosende hy
Lyfta min börda och svära,
Och min kamrat skulle ta mig i famn,
Dansa med stången och sjunga mitt namn.
Ack, om vi hade, go vänner, en så
Ungerskt vin för vår strupa!

Ej på trehundrade steg någon själ,
Nej, ingen käft på trehundra!
Nej, våra portar skull' stängas så väl:
Ingen skull' bulta och dundra.
Bulta nå'n dit, skull' vi lyfta vår stång,
Fäkta som bröder och dö på en gång.
Ack, om vi hade, go vänner, en så
Ungerskt vin för vår strupa!

Båd' uti urväder, solsken och slask,
Dunder och blixt och i torka,
Ja, om från himlen föll' englar pladask
Neder i sån, skull' vi orka,
Orka att slåss, köra opp dem till mån',
Taga basunen och dricka ur sån.
Ack, om vi hade, go vänner, en så
Ungerskt vin för vår strupa!

№ 9.

Fredmans Sång

då han vid måltidskalaset tackade värden och värdinnan.

Nå, ödmjukaste tjenare, gunstig herr värd!
Klang, en klunk uppå skinkan, innan steken blir skärd!
Hvad den soppan den var delikat — utan flärd —
Och de frikadellerna charmanta, herr värd!
Sillsallaten förträfflig med äpplen och lök!
Deliciös den kalkonen i sin flottiga rök!
Maken bringa näpplig fins i konungens kök.
Råga mer i glasen och den punschen försök!
Samtlige vänner kring denna bål
Ha den äran vid fru värdinnans skål
Buga oss.

Kor:

Nå, ödmjukaste tjenare, gunstig herr värd!
Den skålen blir dig tillkänd, tömd och förärd.

Nå, så klang för de sköna! Än ryker vår bål.
Klang, min nådiga! Drick och stäm nu in i vårt skrål!

»Har den äran dricka gunsti' herrarnas skål.»
Klinga, granne, press i botten, drick hvad du tål!
Min herr Bredström, ödmjukaste tjenare! »Tack!»
Skål, högädle herr rådman! Det var kostelig rack.
Min herr tullförvaltare — förlåt mig — jag drack!
Hvad den varma punschen är storståtelig... ack!
Samtlige vänner kring denna bål
Ha den äran vid fru värdinnans skål
Buga oss.

Kor:

Klang, I skönheter! Se, ännu ryker vår bål
Med slefven full af rack, citroner och prål.

Din ödmjukaste tjenare dricker dig till —
Klang, en klunk, lilla Iris! Vill du blott som jag vill,
Skall vår brudsäng bäddas så der medio April,
Och fiolerna sku drilla drill uppå drill.
Men den handen, som detta mitt hjerta försmår,
Och det ögat, som sneglar nu på mig — du förstår —
Och det vackra bröstet, som nu sväller — gutår —
Skall väl tryckas till min ömma famn nästa år.
Samtlige vänner kring denna bål
Ha den äran vid fru värdinnans skål
Buga oss.

Kor:

Din ödmjukaste tjenare dricker dig till
Ett styckfat fullt i botten... Hit med en sill!

№ 10.

Fredmans Sång,

då han supit öfver midnattstid.

Supa klockan öfver tolf,
Lefva bland förryckta!
Jorden är mitt kammargolf,
Solen är min lykta.
Jag bryr mig om ingenting,
Blott att hjernan löper kring,
Löper kring, :||:
Löper kring, :||:
Intill dess hon domnar
Och jag fattig somnar.

I min farfars gamla rock
(Hål uppå armbågen)
Står jag bland en lustig flock,
Super bara rågen,
Tar mig ur de vackra krus
Morgon-, middags-, afton-rus,
Afton-rus, :||:
Afton-rus, :||:
Och så blir jag röder
Som de äkta bröder.

Stode salig far min opp
Och mig hörde hicka,
Sade han: »Min gosse, topp,
Vi sku brorskål dricka!»

'Ja min bror', så svarte jag,
'Drick med mig till ljusan dag,
Ljusan dag, :||:
Ljusan dag, :||:
Sedan må du ila
Åter till din hvila!'

Blefve jag en riker man,
Finge mynt i pungen,
Skulle jag till jul, minsann,
Klä' mig grann som kungen,
Köpa mig, förr'n någon tror,
Rock och väst och nya skor,
Nya skor, :||:
Nya skor :||:
Och så pung i håret
Och så ur på låret.

Men min strupe vill bli full,
Tål ej denna torken.
Gull ej annat är än mull —
Gubbar, ta ur korken!
Låtom oss i ro och fred
Svälja sista klunken ned,
Klunken ned, :||:
Klunken ned, :||:
Och oss sedan döda
I det våta röda.

№ 11.

Fredmans Sång

på qvällqvisten under önskan att han vore kung.

Portugal, Spanien,
Stora Britannien,
Ack, om jag egde de kronor i qväll
Uppå min hjessa,
Skull' en prinsessa
Hvila i famnen liksom en mamsell,
Jag och min lilla
Somna så stilla —
Af mina björnar jag böd då farväl.

Bomber, raketer,
Pukor, trompeter
Skulle oss väcka med dån och med knall,
Våra drabanter
Spela sitt lanter,
Dricka vår skål utur krus af kristall.
Jag skull' ock dricka:
Vivat min flicka!
Se'n skull' det smälla tills dagen blef all.

Ostron jag väljer,
Rhenska buteljer
Skulle min drottning och jag tömma_ut.
Pudding och russin,
Vofflor ett dussin
Blefve vår frukost, en kallsup till slut.

Skönaste knaster —
Hundra piaster.
Skålpundet kosta skull' uti minut.

Skål, kamerater,
Generalstater,
Helige fader i Rom och din ätt!
Slut på min messa —
Farväl, prinsessa!
Kronan är borta... hon kom också lätt.
Ände på psalmen!
Jag går till Malmen
Och på kredit tar en sup och kotlett.

№ 12

Fredmans Sång

huruledes han bjöd hela olympen på kalas.

Venus, Minerva,
Mars bland de djerfva,
Han, som med trummor och döden går på,
Pallas och Klio,
Muserna nio,
Jupiter, Pluto, Apollo också,
Gudar, gudinnor,
Hjeltar, hjeltinnor,
Hela olympen, gutår i min vrå!

Eder till ära
Törs jag begära
Af era nåder den lycka och grace,

Utan att ljuga,
Att i min stuga
Hålla till godo ett litet kalas?
Värden är ringa:
Skinka och bringa,
Pepparrot, senap och vin några glas...

Bacchus han språka
Hur han skull' åka
Uti en vagn med Pan och Sylvan.
Febus ej mäktar,
Han sig ursäktar:
Gubben har durklopp och dras med qvartan.
Ja, Melpomene
Har ondt i bene' —
Fröken dock skicka mig en parmesan.

Juno har snufva —
Nattrock och hufva
Ärna gudinnan att kläda sig i.
Jag blef villrådig;
Dock hon var nådig,
Sade: »Jag kommer uti chauve-souris.»
Vördnad i hjerta,
Bäfvan och smärta —
Gudar, gudinnor, kom, gören parti!

Men jag mig stärker,
Fast jag förmärker
Att från olympen är icke en själ.
Sorgen å sido!
Bacchus, Kupido,
När jag har er, jag ej ledsnar ihjäl.
Lappri i skymfen!
Strunt i olympen...
Tyst — jag nu somnar så roligt... Farväl!

№ 13.
Fredmans Sång
på klubben.

Det var rätt kuriöst! I går afton så satt vi och talte om finansverkets nu varande tillstånd, sedan kursen blifvit reglerad till al pari. Det supponerades af en viss, att du vore bank och låge uti Munkens trappor. Jag krånglade mig upp till dig efter vederbörligt tillstånd. In bona fide ger jag dig min ego i underpant: du vill, men jag kan inte; jag kan, men du vill inte. Skulle du då blott för omöjlighetens skull skuffa mig utför åt Lokatten och de trapplösa trapporna?

»Lokatten, Lokatten — min frände, gutår —
Der finnas fioler och jungfrur på spår:
I fönster, i gluggar, i vinklar och vrår
En kjortel, en båtsman och kärleken rår.»

»Hvad frågar jag efter finans och balans,
Blott fyrken och flaskan och jag gå i dans?
Medborgare, bank, al pari och fan
De qvitta mig lika, blott öl fins i stan.»

Men Italien — se nu — Holland, Spanien, månne deras politiska byggnad, i anseende till achiska freden, westfaliska freden, koncilium tridentinum, börsen och inqvisitionen, kan ega bestånd?

»Består du mig bränvin och pipor och krus,
Jag aktar en krona liksom en kardus,

Karduser som kronor och siffror som null,
Westfaliska skinkor som spiror och gull.»

»Jag skattar min flaska och sjunger min ton,
En öltunna mer än en kungelig tron.
Men finge jag råda, skull' dagligt i söl
Båd kung och minister få simma i öl.»

№ 14.

Fredmans Sång

vid tanken på rikedomen.

Hade jag sextusende daler
I qvartaler :||:
Och en tunna guld i arf,
Si, då skulle jag hålla baler,
Med pokaler :||:
Glömma bort vårt tidehvarf.
Men framför allt så skulle jag dricka
Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

Löpare och kusk och lakejer,
Som jag säjer, :||:
Skulle jag då också ha,
Mumsa Nebbens kräftpastejer,
Jag ej väjer, :||:
Ropa natt och dag hurra.
Men framför allt så skulle jag dricka

Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

Jag skull' sätta hatt på min hjesse,
Ta på ässe', :||:
Kungen, femman vinna till slut,
Gubbar, se'n som riker en bjesse
På intresse :||:
Låna mina pengar ut.
Men framför allt så skulle jag dricka
Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

Handla, vandla skull' jag så frier,
Rederier, :||:
Stora skepp i ocean
Köpa mig, se'n gods i partier,
Säterier, :||:
Röda grindar kring vår plan.
Men framför allt så skulle jag dricka
Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

Min paulun med blomster och kransar,
Gröna fransar, :||:
Och blompottor ofvanpå!
Hjertat i mig spritter och dansar —
Jag mig ansar: :||:
Till min brud dit vill jag gå.

Men framför allt så skulle jag dricka
Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

Ack, hur lätt ett ord skull' mig vinna!
»Tjenarinna, :|:
Hur mår du, min söta man?»
Hjertat börjar darra och brinna...
Min gudinna, :|:
Krama mig så ömt du kan!
Men framför allt så skulle jag dricka
Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

Men, ack, det till slut med mig lider:
Usla tider! :|:
Snart mitt ödes mått är fyldt.
Blir jag gift, en ting i mig svider,
Att man vrider :|:
Mig en krona oförskyldt.
Men då till tröst så skall jag ock dricka
Och så nicka
Och så hicka
Och så dricka,
Glömma verldens små besvär.

№ 15.

Fredmans Sång

på källaren.

Kom, sköna källarflickor,
I hurtigt språng, i tripp och traf!
Slå upp båd sprund och svickor,
Och låt mig supa braf!
    Torstig är jag,
    Natt och dag
    Matt och svag —
Gif mig vin af femton slag!

Hur ljufligt månd' det vara
Att tappert dricka glasen ut
Och se sig sjelf i fara
Att dimpa hvar minut!
    Hurtigt! Jag ler —
    Rättnu ser
    Jag ej mer
Att gå hem till mitt qvarter.

Jag vill ej vara nykter
För allt, för mycket, mycket godt:
Man lefver så betryckter,
När inte vankas vått —
    Jag håller för
    Strupen bör
    Som ett rör
Läskas, vätskas, tills man dör.

Så drickom nu i botten —
Ack, hjertans gubbar, gör er flit!
I denna sällhets-lotten
Så vankas ingen nit.
Klingande glas
Gå i kras
I kalas,
När der många klunkar tas.

Så väckas glada tankar
I Bacchi äkta paradis.
Friskt bär upp många ankar
Af franskt och portugis!
Ingen nu tål
Någon skål
I vårt skrål:
Supa är vårt ändamål.

Se, stjernorna de blänka
Och nattens kulna dimmor stå!
Jag orkar ej mer tänka,
Ej se, än mindre gå.
Gubbar, minsann,
På hvarann
Måste man
Nu förlikas som man kan.

Jag dimper öfver ända —
Min hjertans supebror, jag ber,
Din skål, min vän! Kanhända
Vi aldrig råkas mer.
Nu ha vi fått
Mycket godt,
Mycket vått,
Som vårt hjerta efterstått.

№ 16.

Fredmans Sång

sig och bröderna till filosofisk hugsvalelse.

Är jag född, så vill jag lefva
Och må väl på bästa vis,
Som en Adam med sin Eva
Uti paradis,
Stekta sparfvar uti munnen få,
Dricka nektar, sofva sött och uppå rosor gå,
Klappa den mitt hjerta tänker på,
Sjunga visor, dansa polska, tumla då och då.
Vid min flaska vill jag somna,
Vid min flicka vakna opp —
När min hjerna börjar domna,
Saktar sig mitt lopp.

Mina dagar då försvinna
Lustigt på vår sorgepark.
Venus, blif vår hjertgudinna,
Bacchus, strup-monark!
Snäser någon mig för fylleri,
Hut för tunnor tusan, han skall alltid torstig bli!
Får jag inte Chloris ta uti,
Ta mej tunnor tusan, i förtreten supa vi!
Kom, kamrater, låt oss stimma!
Punsch och bischoff upp i skyn,
Tilldess döden med sin dimma
Skymmer för vår syn!

№ 17.

Fredmans Sång

i full enlighet med **Bacchi kalender.**

I Januari månad — gutår —
Så köpte jag mig en väst drap-d'or.
Se'n köpte jag i Stakens gränd
En rock, nyss vänd.
Och uti Martii månad, kusin,
Så köpte jag, oändligt fin,
En nattrock af perlfärgadt satin...
Slå i mer vin!
Hurra! Från Mars till Maj, kära vän,
Så hade jag ingen fyrk mer igen
Och hvarken byxor, rock eller skor.
Drick, drick, drick, drick, min bror!
Från Juni, Juli, så till August,
Intill September söt och förtjust,
Så satt jag naken, full och ful —
Och så kom jul.

№ 18.

Fredmans Sång

om frossan.

Snart är jag ryckt ur tidens sköte
Och snart ur Bacchi armar förd.
Farväl, du saft, du söta skörd,
Som under vingårdsmännens möte

Nu pressas vid mitt lefnadsslut!
Förtviflan, kom, kom vid det ropet,
Kom, slingra repet kring om stopet
Och häng mig, se'n jag tömt det ut!

Mitt kärl, som fordom lif och lusta
I sina varma droppar gaf,
Står tomt och kullstjelpt vid min graf,
Då andras krökta halsar pusta
Ikring det bord, der förr jag satt.
Jag brödren ser i öl-kulisen
Med tobakspiporna kring spisen,
Men på min spik en annans hatt.

Nog skönjer jag, när preses dricker,
Hur han, med tobakspipan tänd,
Vid bordet mot den ena änd'
Sin krönta stånka åt mig sticker;
Men han, som jag, ser blindt och snedt:
Min mun slätt intet mer kan smaka,
Likt flugan på en sockerkaka,
När innanmätet är för hett.

Min vän med stopet numro fyra,
Rödblommig som den skönsta ros,
Så stursk och fräck som en matros
Med tio pund i engelsk hyra,
Fördömmer mig till afgrunds djup:
Han hade lust mig sönderspåga,
Om jag ej i min kulna plåga
Vid paroxymen tar en sup.

Men, nej, nej, aldrig denna tunga
En enda droppe mer förmår,

Hon knappast hväser fram: »Gutår!»
Förr'n kölden stelnar blod och lunga
Och benen domna i min bädd:
Min hand blir is och näsan vatten,
Min fot som glas, och hela natten
Regerar själen yr och rädd.

Ja, der som fordom på min kista
Ur flaskan Bacchus åt mig log,
Står nu en skål från Liljans krog
Med ölost-vassla till mitt sista
Och hafversoppa i mitt stop...
Ett turkiskt papper med jalappa,
En tom butelj och doktorns kappa
Blir bouppteckning alltihop.

№ 19.

Fredmans Sång

om döden och dess björn-natur.

Ack, döden är en faslig björn:
Han kräfver lifvet hvarje timma.
En tätting och den stolta örn
De måste samma våld förnimma:
Allt suckar för naturens lag. :||:
Men Bacchus ler — likså gör jag.

Men, till exempel, om så sker,
Att jag får stämning utaf döden,
Min lifs-revers förfallen ser
Och slut på mina glada öden,

Så må det hända som det vill ... :||:
Men förr'n jag dör, så drick mig till!

Se'n vill jag ställa an min färd,
Att bara björnar sku mig bära.
En björn har jag till vän och värd,
Och bara björnar bo mig nära.
Kom, björnar, kom i tripp och traf! :||:
Och Grimmen för min sorg-prestaf.

№ 20.

Fredmans Sång

om björnarna i begrafnings-processen.

Mina björnar, samlen eder
(Hvita handskar hvar person,
Svarta kläder med all heder
Och i näfven en citron),
Samlen eder till att följa
Och att bära tyst min bår —
Pimpinella skall nog skölja
Hvar en strupa, om jag rår.

Ja, min matta hamn sig lutar
Liksom blomman till sin mull,
Och min hydda sig nu slutar
I sitt hvilorum så full.
Farväl, skönhet, glans och styrka,
Farväl, lycka, lif och hopp!
Gud, låt Blomberg inte dyrka
Äfven grafdörrn för mig opp!

№ 21.

Fredmans Sång

under måltiden, hvarvid han ställer döden under gästernas ögon.

Så lunka vi så småningom
Från Bacchi buller och tumult,
När döden ropar: »Granno, kom,
»Ditt timglas är nu fullt!»
Du, gubbe, fäll din krycka ner —
Och du, du yngling, lyd min lag:
Den skönsta nymf, som åt dig ler,
Inunder armen tag!
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

Du, vid din remmare och press
Rödbrusig och med hatt på sned,
Snart skrider fram din lik-process
I några svarta led!
Och du, som pratar der så stort
Med band och stjernor på din rock,
Re'n snickarn kistan färdig gjort
Och hyflar på dess lock!
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

Men du, som med en trumpen min
Bland riglar, galler, jern och lås
Dig hvilar på ditt penningskrin
Inom din stängda bås,
Och du, som svartsjuk slår i kras
Buteljer, speglar och pokal,
Bjud nu god natt, drick ur ditt glas
Och helsa din rival!
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

Och du, som under titlars klang
Din tiggarstaf förgyllt hvart år,
Som knappast har med all din rang
En skilling till din bår,
Och du, som ilsken, feg och lat
Fördömmer vaggan, som dig hvälft,
Och ändå dagligt är plakat
Till glasets sista hälft,
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

Du, som vid Martis fältbasun
I blodig skjorta sträckt ditt steg,
Och du, som tumlar i paulun,
I Chloris armar feg,
Och du, som med din gyllne bok
Vid templets genljud reser dig,
Som rister hufvu't, lärd och klok,
Och för mot afgrund krig,

Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

Och du, som med en ärlig min
Plär dina vänner häda jemt
Och dem förtalar vid ditt vin,
Och det liksom på skämt,
Och du, som ej försvarar dem,
Fastän ur deras flaskor, du,
Du väl kan slicka dina fem,
Hvad svarar du väl nu?
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

Men du, som till din återfärd,
Ifrån det du till bordet gick,
Ej klingat för din raska värd,
Fastän han ropar: »Drick!»
Drif sådan gäst från mat och vin,
Kör honom med sitt anhang ut
Och se'n med en ovänlig min
Ryck remmarn ur hans trut!
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre
Så dör du nöjdare!

Säg, är du nöjd, min granne, säg?
Så prisa värden nu till slut!
Om vi ha en' och samma väg,
Så följoms åt ... Drick ut!

Men först med vinet, rödt och hvitt,
För vår värdinna bugom oss —
Och halkom se'n i grafven fritt
Vid aftonstjernans bloss!
Tycker du att grafven är för djup,
Nå, välan, så tag dig då en sup,
Tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
Så dör du nöjdare!

№ 22.

Fredmans Sång
om Bacchi bröllop.

Ack, hör ett roligt giftermål!
Tänk, Venus skall stå brud.
Med Bacchus, som hon gerna tål
I sina gästabud:
Bacchus brudgum :||: står i sin skrud.
Vi ä' budna allihop :||:
På hans bröllop dansa med hvarann,
Till att dansa, :||: qvinna och man...
Vi ä' budna allihop. :||:

Sjelf Fuhrman marskalk är, så grann
Med stor peruk till dans,
Hos Bacchus högste embetsman
Och pascha af en svans...
Bacchus brudgum :||: står nu med krans.
Vi ä' budna allihop :||:
Att på bröllop dricka med hvarann,
Till att dricka... :||: Drick hvad du kan!
Vi ä' budna allihop. :||:

Min granne, är du bröllopsklädd
Uti så vackert lag,
Så träd då in, var inte rädd,
Och buga, liksom jag!
Bacchus brudgum :||: står just i dag.
Vi ä' budna allihop :||:
Till att dricka, sjunga med hvarann,
Till att sjunga, :||: qvinna och man...
Vi ä' budna allihop. :||:

Sitt stilla, granne, på din stol
Tills du blir buden opp!
Låt dundra Bacchi basfiol —
Kurage i hvar kropp!
Bacchus brudgum :||: fröjdar vårt hopp.
Vi ä' budna allihop :||:
Till att dricka, hurra och må bra,
Till att dricka... :||: Tack skall du ha!
Vi ä' budna allihop. :||:

№ 23.

Fredmans Sång

om Bacchi begrafning.

Så slutas våra sorgedar
På verldens vilda haf!
Tänk, Fuhrman, som sist marskalk var,
I dag han för prestaf:
Fader Bacchus :||: nu somnat af.
Vi ä' budna allihop :||:

I processen vandra, par om par
I processen :||: efter vår far...
Vi ä' budna allihop. :||:

Ring samman, ring, ring, ring, kära barn!
Du nykterhetens vän,
Tänk, Bacchus, unga, friska karln,
Han är nu död... ja men!
Men buteljen :||: hvar är nu den?
Vi ä' budna allihop. :||:
Första ledet skall nu träda fram...
Första ledet! :||: Drick som små lam!
Vi ä' budna allihop. :||:

Den gamle Schmidten går förut
Som härold med en tapp:
En tunna Bacchus bar till slut
Helt uttömd, klar och knapp.
Bacchus dödde... :||: Drickom i kapp!
Vi ä' budna allihop :||:
Till att dricka, äta och må väl,
Till att dricka :||: utan allt gräl...
Vi ä' budna allihop. :||:

Slå Bacchi sköldemärke i kras,
Du redlige Schmidt!
Drick, gubbar, i vårt sorgkalas,
Drick — drickom rödt och hvitt
Bacchus sveptes :||: i silfverglitt.
Vi ä' budna allihop :||:
Till att dricka, dansa på hans mull,
Till att dricka... :||: Rättnu blir jag full!
Vi ä' budna allihop. :||:

№ 24.

Fredmans Sång

om krogen.

Bort vid grind uti i en skog
Ett litet gammalt tempel stog,
Dit hvarje man med längtan drog.
Det hade två fenster
Och dörrn till venster
Och hette krog.

Ett tempel utan torn, gunås!
En gammal dörr förutan lås!
Ej minsta bok der kunde fås:
Församlingen surra,
Och psalmen var hurra
Och koret bås.

En syndare der i sin nöd
Ej nånsin bad om dagligt bröd,
Ej heller om sin sälla död.
I skjortan stod presten,
På tröskeln låg gästen
Så rosenröd.

№ 25.

Fredmans Sång

om krögaren Cornelius.

Cornelius lefde femti år —
Vår herre honom tog i går.
Han nykter nu bland englar står:
Vid Abrahams sida
Är fåfängt förbida
En bränvinstår:

Cornelius dog uppå en krog,
Just då han uti glaset slog
Och spelman till fiolen tog —
Men tiden var inne.
Cornelii minne
Det var nog.

Cornelius, vi ditt lik bese:
Benrangel, knotor . . . ack och ve . . .
Din lefnads-flaska tömd — må ske!
Blott bränvin dig födde:
Du lefde och dödde:
En krögare.

№ 26.

Fredmans Sång,

derutinnan beskrifves hans egen begrafning.

Ur vägen och vik!
Se på ståten
Och hör på låten
Utaf trompeten för Bacchi lik . . . - - - Tromb.
Hör trompeten igen!
Käre vänner,
Månn' någon känner
Den gamle Fredman, urmakaren? - - - Tromb.
Stå stilla vid en sida
Och låt processen skrida —
Ur vägen, go vänner . . . hålt! - - - Tromb.
Trompeterna blåsa stolt. - - - Tromb.
Min granne, styrk ditt mod,
Värm din blod!

Kolmodin, vår vän,
För prestafven,
Och nu till grafven
Han rider närmast trompetaren. - - - Tromb.
Se på Kilberg, så rask —
Han allena
Nu får orena
Ett par halfärmar utur en ask. - - - Tromb.
Stå stilla vid en sida,
Låt Lundholm ock få rida

Med en klocka, som stått i pant! --- Tromb.
Trompeterna gå galant. --- Tromb.
Min granne, styrk ditt mod,
Värm din blod!

Fredman lefde och dog!
Bröder alla,
Vi kunna kalla
Hans själ ett urverk, hans kropp en krog. --- Tromb.
Vår lefnad är kort:
Bäst vi rusta
Och oss förlusta,
Så kommer döden och tar oss bort. --- Tromb.
Stå stilla vid en sida
Och låt processen skrida!
Här i verlden är mycken harm. --- Tromb.
Trompeterna blåsa larm... --- Tromb.
Min granne, styrk ditt mod,
Värm din blod!

№ 27.

Fredmans Sång

vid kapitenen **August von Schmidts** grafkor.

Ur vägen :||:
För gamla Schmidtens bår! :||:
Här ligger hjelten bland de stumma.
Sorgpukor tumma! Mumla och brumma!
Kling, klang, :||:
Hej, klinga och gutår!

Fall neder, :||:
Du nykterhetens vän! :||:
Är ej processen snygg och täcker?
Se på pukslagarn, sjelfva Stendecker —
(Kling, klang!) :||:
Han står på läktaren.

Du suckar? :||:
Ja, döden har sitt qval... :||:
Planberg han för med floret glafven.
Ack, allra käraste täck är prestafven!
Kling, klang, :||:
Du täcka Kämpendal!

I koret :||:
Der stannar vår prestaf. :||:
Nu stämmes upp musik-redskapen,
Och på sin oboe spelar nu Knapen.
Kling, klang, :||:
Kom, drick vid Schmidtens graf!

Här hvilar :||:
Vår redelige Schmidt. :||:
Glasögo'n opp, herr Gutenschwager —
På basfiolen hör hur han gnager!
Kling, klang! :||:
Sitt stilla, granne, sitt!

Bland hjeltar :||:
Har Bacchus mist sin man. :||:
Korus i koret suckar och gråter,
Nystedt han spelar, mungigan låter.
Kling, klang, :||:
Drick, granne, hvad du kan!

Åt läktarn, :||:
Min granne, titta opp! :||:
Der, ser du, Bacchus sitter tyster
Uti vår andakt en broder, en syster.
Kling, klang, :||:
Drick i vårt sorgelopp!

Min granne, :||:
Vill du i koret? »Topp!» :||:
Der får du flaskan ned ifrån lafven —
Kilberg har nycklarne sjelf till grafven.
Kling, klang! :||:
»Er tjenare . . . Låt opp!»

№ 28.

Fredmans Sång

hurledes Movitz gaf lärdomssätet på båten och slog sig ned på Tre Remmare i "Skrubben N:o 4".

Movitz skulle bli student —
Han Uppsala betrakta,

Börja mumla exellent
Grammatica contracta:
    Dum och tjock,
    Hic, hæc, hoc
Han sig genast lärde,
Hyrde sig en svarter rock,
Kyronii öl förtärde.

Der satt han som misantrop,
Men röder som en vallmo,
Vid sin stånka och sitt stop
Och konjugera amo.
    Hur han drack,
    Ölet stack,
Kärlek hjernan brydde:
Movitz tog sitt pick och pack
Och lärdomssätet flydde.

Med en vredgad min han tog
Båd Puffendorff och Grotius
Och dem bus i väggen slog,
Så bister som Stygotius,
    Sjöng hurra,
    Skrek werda
Och åt krögarn panta
Lexikon, colloquia
Och Zopfens varianta.

Tre studenter, certim tre,
Till Stockholm sig utstyra,
Stanna på Tre Remmare
I skrubben N:o 4.
    Movitz, stolt
    I sin kolt,
Satt sig der som preses,

Drack så bålt, så det var bålt,
Och utgaf nya theses.

Första thesis blef nu den:
Om med moraliteten
Enligt är för Bacchi män
Att ändra om dieten.
»Pro» och »pro»,
»Contra», »Jo»,
»Nej» och »Ja» nu skalla.
Movitz ropte »Posito»,
Och »Posito» skrek alla.

Andra thesis blef den här:
Hvad skillnad sig besticker
Mellan öl pluraliter
Och en person, som dricker.
»Ratio?» Jo . . .
»Dubito»,
Skrek en och orera.
Movitz ropte: »Habeo!»
Och kyparn slog i mera.

Tredje thesis skulle ges —
Men preses damp af stolen,
Och en opponent så hes
Damp med i kapriolen.
Fredman kom
(Filibom!)
Med musik och flickor,
Och de lärde vände om
Som åsnor och borickor.

№ 29.

Fredmas Sång

om gästgifvaregården.

Grannas Lasse, klang på lyran —
Låt oss dänga, flänga!
Spela, Jerker, slå ut fyran,
Femman, sexan, hej!
Trumf i bordet! Mera klöfver!
Se hvad trumf de slänga...
Olle, du en trumf behöfver!
Pelle, akta dej!
Olle, stå ej der å nicka —
Kan du inte sticka?
Kerstin lilla, hör du, flicka,
Ge mig än ett stop!
Hör på myntet — hör du klangen?
Guld är mer än rangen.
Olle, spänn för trepars-vangen!
Ut nu allihop!

Häng ej skägget uti stopet —
Torka dig om truten!
Hållkarln ropar... Hör du ropet?
Vräk dig ut på gåln!
Drick mig till! Bjud Marjo dricka!
Tag hit tobaksstruten!
Men ändå så mått' jag licka
Ut och vattna fål'n.
Prutt och pro! Håll hästen stilla!
Selpinn' sitter illa.

Låt nu pinnkarreten trilla,
    Och kör i fullt språng!
Farväl, Lasse, Jöns och Lisken!
Olle, län mig pisken!
Vanten ligger der på disken...
    Kör nu! Hej, allons!

Kerstin dansar... Rör på spelet!
Olle ler och juckar.
I hvar dans han har det felet
    Att han pruttar till;
Och när Olle sig utskämmer,
Kerstin står och suckar.
Hör hur Lasse lyran stämmer,
    Spelar som han vill!
Ring i ring, och sväng på klacken
Viga som polacken!
Ut ur stugan, ut på backen!
    Hållet kommer in.
Sluten, gubbar, nu vår lanter!
Ifrån alla kanter
Komma skälmar, arrestanter —
    Hvar en skjutsar in.

№ 30.

Fredmans Sång

vid turkens audiens 1773.

Tromb. - - - Hör trompetarn — alarm
Han blåser för sqvadronen!
Så stolt i divisionen
Den modige dragonen
Han lyfter sin arm:
Han med sin blanka klinga
Trotsar Martis harm,
Vill döden sjelf omringa,
Lustig, röd och varm...
Stöt i trompeten larm!

Tromb. - - - Venster sväng, rätta er!
Ack, se hvad ekipager —
Lakejer med plymager
Och turkar med mustascher
Så präktigt man ser.
Se turken med turbanen,
Huru mildt han ler!
Den mordiske morianen
Iris hjertat ger...
Stöt i trompeten mer!

Tromb. - - - Fönstren öppnas... Slå i
Båd kaffe och likörer,
Gif famntag och dusörer!
Adonis Astrild förer
Ifrån Barbari.

»Den der med manteln röder
Hvem är den?» Låt si —
Det är hofslagtarn, bröder,
Ifrån Tripoli...
Alarm och röfveri!

Tromb. - - - Si'ken turk, se på den,
Se, hur turbanen strålar
Af perlor, guld och nålar!
Förgyllda vagnen prålar
Med sjöröfvaren.
Han andas tungt och flåsar,
Och den djefvulen
I sina tiggarpåsar
Samlar penningen —
Se'n far han hem igen.

№ 31.

Fredmans Sång

om fiskafänget.

Opp, Amaryllis! Vakna, min lilla!
Vädret är stilla,
Luften sval.
Regnbågen prålar
Med sina strålar,
Randiga målar
Skog och dal.
Amaryllis, låt mig utan våda
I Neptuni famn dig frid bebåda!
Sömnens gud får icke mera råda
I dina ögon, i suckar och tal!

Kom nu och fiska — noten är bunden —
Kom nu på stunden,
Följ mig åt!
Kläd på dig tröjan,
Kjorteln och slöjan,
Gäddan och löjan
Ställ försåt!
Vakna, Amaryllis lilla, vakna —
Låt mig ej ditt glada sällskap sakna!
Bland delfiner och sirener nakna
Sku vi nu plaska med vår lilla båt.

Tag dina metspön, refvar och dragen!
Nu börjar dagen —
Skynda dig!
Söta min lilla,
Tänk icke illa!
Skulle du villa
Neka mig?
Låt oss fara till det lilla grundet
Eller dit bort till det gröna sundet,
Der vår kärlek knutit det förbundet,
Hvaröfver Thirsis så harmade sig!

Stig då i båten! Sjungom vi båda!
Kärlek skall råda
I vårt bröst.
Eol sig harmar,
Men när han larmar,
I dina armar
Är min tröst.
Lycklig uppå hafvets vreda bölja
I din stilla famn, kan jag ej dölja
Hur i döden hjertat vill dig följa...
Sjungen, sirener, och härmen min röst!

№ 32.

Fredmans Sång

eller aftonqväde,

dedicceradt till fru assessorskan Weltzin.

Träd fram, du nattens gud, att solens lågor dämpa!
Bjud stjernan på din sky mot aftonrodnan kämpa!
Gör ljumma böljan kall!
Slut ögats förlåt till, kom, lindra qval och krämpa
Och blodets heta svall!

Ditt täcke gömmer allt... Betraktom Floras gårdar!
Här skönsta höjder fly, der mörka griftevårdar
På svarta kullar stå;
Och under ufvars gråt mullvadar, ormar, mårdar
Ur sina kamrar gå.

Vid källan allt är tyst: knappt rör sig minsta myra,
När mot dess klara djup Timantes i sin yra
Bespeglar månens klot.
På grenen af en alm Alexis hängt sin lyra
Och slumrat vid dess fot.

Det späda vattensorl, som ned i mossan spelar
Och uti rännlars språng kring fältet sig fördelar,
Gör ögats sömn så söt,
Att döden liksom känns hvar droppa blod förstela
I sjelfva helsans sköt.

En ljum och kylig blåst emellan löfven susar
Och under trädens rusk den mörkblå böljan krusar
Kring roddarns blanka år.

Mot klippan vid ett plump, dit strömmen inåt frusar,
Den glupska gäddan slår.

Der ligger jägarn trött, med handen under öra —
Vid bössan, mot hans arm, att minsta buller höra,
Sig hunden lagt i ring;
Och fiskarn nyss begynt sin not i vassen snöra
Och plaska stranden kring.

På trädgårdssängens brant, som nedåt viken drager,
Den trefne åbon syns vid månens halfva dager
Med vattenkannan fylld.
Hans täppa syns så grön, hvar planta frisk och fager,
Försilfrad och förgylld.

Vinrankans dufna prål åt muren vill sig luta —
Tulpanens skrumpna blad sig mer och mer tillsluta
Vid regnets glesa skur.
Längst utåt ängens rymd hörs sista gången tuta
Vallhjonet i sin lur.

Nu sitter lärkan tyst, min gröna dörr tilltäpper —
I rågskyln någon gång den svarta fogeln knäpper
Vid syrsans fräna ljud.
Helt låg syns svalans flygt, när Pan dess vingar släpper,
Till regnets förebud.

Ur gräset skymtar fram ringblomman och hvitsippan,
Just der sädsärlan sprang, den skogens nippertippan,
Med sina snabba tripp...
Hör sparfvens späda qval och ungarne på klippan:
Kip kip, kyp kyp, kip kip!

Kring nattens majestät sig allt i dvala sänker —
Mot rodnan ur ett moln en åldrig urna blänker
Uppå en ättehög.

Bland drakar der på gods, bland gyllne bloss och skänker
Sig Plutos skugga smög.

Nu råder nattens frid och ögat vill sig sluta —
Lägg bort din pipa, Pan! Alexis, tag din luta
Och sjung i skogens hvalf!
Cykloper, fauner, tyst! Hålt, gastar, opp att tjuta
Vid storm och jordeskalf!

Bjud, Eol, vid ditt spel, att vädrens ras förvilla,
Bjud tystnad upp i skyn, bjud Neptun sitta stilla
På sina mörka grund!
Befall att klippans spets må tysta floder spilla
På denna dyra stund!

Tillåt najaden ej vid stranden sig få löja,
Bryt den tritonens arm, som brottas om dess slöja
Och grumlar flod och elf!
Må sunnanvädret ej den minsta ilning röja —
Apollo spelar sjelf.

Arakne, fäll din nål och låt din ränning stanna!
Kan du ditt ömma bröst mot lutans våld bemanna?
Nej, lyssna vid hans slag!
Vulkan, lägg släggan ner, håll handen för din panna!
Men nu... nu somnar jag.

№ 33.

Fredmans Sång
om magistraten i Telje.

Magistraten uti Telje fiker
Att vid riksda'n vinna få justis:
Hvarje rådman uti staden skriker,
Jemrar sig nu öfver prejudis.
Man kan tänka, saken är också vigtig,
  Hela rådstu'n pliktig
  Att ge kontra-plan.
Man tror ej att saken snart afstannar:
  Rådstu'n nu förbannar
  Hvarje galt i stan.

Saken var den: När rätten skulle sitta
I en ganska sträng och svår qvestion,
Kom en sugga, fram vid bordet titta,
Satte sig vid preses sans façon.
Preses steg då upp och komplimentera,
  Sade intet mera
  Än: »Gack ut, din fan!»
»Nej», sa suggan, »jag har så bedrifvit,
  Att jag också blifvit
  Rådman här i stan.»

№ 34.

Fredmans Sång

om Mariefred.

På Gripsholm är allt för roligt,
Men i Mariefred, mins jag,
Var polisen något svag.
Och, fastän det syns otroligt,
På min ära står det fast,
Ej fans der en enda qvast:
Damborst, viska eller skofvel
Är der likså rar som mat —
Ja, den ädle magistrat,
Tror jag, får ej annat sofvel
Än pannkaka, lök och frat.
Der ser ut som sancte Påvel
Hängt ut bönedagsplakat.
Ingen skorsten såg jag röka,
Ingen matmor gå och stöka:
Jag såg bara tomma fat,
Tallrik hvarken djup ell' flat.
Hela staden genomsöka,
Fans der aldrig en dukat.
Men hvad tycks om sådan stat?
Statens vakt är en soldat,
Som tillika slår på trumma:
Är han krank, så går hans gumma
Lika döf och desperat.
Slutlig måste, just in summa,
Hvarje dödlig blifva flat:
Tänk — hvar husvärd är kastrat!

№ 35.

Fredmans Sång

om gubben **Noach** och hans **fru.**

Gubben Noach :||: var en heders-man:
När han gick ur arken,
Plantera han på marken
Mycket vin — ja, :||: detta gjorde han.

Noach rodde :||: ur sin gamla ark,
Köpte sig buteljer,
Sådana man säljer
För att dricka :||: på vår nya park.

Han väl visste :||: att en menska var
Torstig af naturen
Som de andra djuren —
Derför han ock :||: vin planterat har.

Gumman Noach :||: var en heders-fru:
Hon gaf man sin dricka.
Fick jag sådan flicka,
Gifte jag mig :||: just på stunden nu.

Aldrig sa' hon: :||: »Kära far, nånå,
Sätt ifrån dig kruset!»
Nej, det ena ruset
På det andra :||: lät hon gubben få.

Gubben Noach :||: brukte egna hår,
Pipskägg, haka trinder,
Rosenröda kinder,
Drack i botten. :||: Hurra och gutår!

Då var lustigt :||: på vår gröna jord:
Man fick väl till bästa —
Ingen torstig nästa
Satt och blängde :||: vid ett dukadt bord.

Inga skålar :||: gjorde då besvär —
Då var ej den läran:
»Jag skall ha den äran!»
Nej, i botten :||: drack man ur... så här.

№ 36.

Fredmans Sång

om gamle Lot och hans familj.

Gubben Lot och hans gamla fru, :||:
Bägges döttrar och andra flickor
(Bort med tärningar, kort och brickor!)
Deras skålar vi dricka nu. :||:

Englar ha hvarken kropp ell' ben, :||:
Men de kunde hos Lot dock gästa,
Dricka hurtigt och ta till bästa,
Sofva stilla bort ruset se'n. :||:

Gubbens döttrar, ett artigt par, :||:
Trodde verlden skull' gå till ända,
Blefvo på bibliskt sätt då kända
Uti dryckjom af söta far. :||:

Gumman Lot hon tillbaka såg, :||:
Och i salt genast hon förvandlas...
Skull' med alla nu lika handlas,
Blef på salt snart nog kursen låg. :||:

№ 37.

Fredmans Sång

om gubben Abraham.

Glada bröder, när vi dricka
Våra nya vänners skål,
Sku vi med ett rågadt mål
Tömma den till pricka.
Men en gammal stamfar bör
Ännu mindre glömmas;
Och fast han dör, :||:
Skall hans stoft berömmas.

Abraham, den heders-gubben,
Fick i sina unga år
Vacker hustru som en vår —
Skål för understubben!
Hälften rädd och halft jaloux,
Sa' han: »Om dig lyster,
Vill jag att du :||:
Kallar dig min syster.»

Men den stackarn blef bedragen:
Kungen tog hans flicka bort.
Sådant nöje är för torrt —
Dränk din harm i magen!
Nog vor' hedern vacker *nu*,
Men som kungens svåger
Mista sin fru :||:
I min smak ej dåger.

Dock om alla gifta hade
Samma tröst som Abram fick,
När som Sara hemåt gick,
Glömde de sin skade.
Låt oss dricka hemkom-öl —
Se, hvad morgongåfvor:
Åsnor och föl, :||:
Får och fä och håfvor!

Abram var en riker bjesse,
Reste fram med mycken ståt,
Kunde slåss, när så bar åt,
Mot en krönter hjesse.
Med sitt folk han seger vann —
Drick och vivat ropa!
Men hvad vann han :||:
Af dem allihopa?

Hör nu på en ting som hände —
Abram var till älskog böjd.
Han, med hustrun inte nöjd,
Sig till pigan vände.
Abram sjelf var rasker nog,
Likaså hans flicka:
Tro mig — det tog. :||:
Vi sku barnsöl dricka!

Vis mig en som gör detsamma!
Abram, fulla hundra år,
Lagar så, att Sara får
Börja heta mamma:
Nitti år, hon räknat har
Första barnasängen.
Abram var karl... :||:
Drick — men glöm ej drängen!

Sara dör, och Abram gråter...
Likväl skulle han till vägs
Gifta sig, få söner sex
Med den fruen åter.
När vid hundrafyrti år
Abram slikt uträttar,
    Dricker vår kår :||:
Och hans lof berättar.

№ 38.

Fredmans Sång

om Josef och Potifars fru.

En Potifars hustru med sköna maner
    Josef till kärlek vill locka,
Rycker'n i manteln och suckar och ber:
    »Sitt ner, sitt ner!»
Inunder paulunen den skönaste ros
    Stod för vår Josef att plocka;
Men som en lymmel han flydde sin kos.
    (Det tros, det tros!)
Ack, om jag varit i Josefs ort, :||:
    Jag vet hvad jag gjort.

Men Josef, den token, på dörren han for —
    Nymfen hon vinkar och beder.
Aldrig en dåre i verlden så stor
    Gått i två skor!
Friskt äta och dricka i Potifars sal,
    Eld uppå spisen af ceder,
Inga dueller och ingen rival
    Och ej förtal —

Hurra, kamrater, för Potifars fru! :||:
Hon sofver dock nu.

Men felet var det, att vår Josef han var
Nykter, betrykter, med mera,
Och för en flicka ett uselt försvar,
En dålig karl.
Vid Faraos garde en ömklig kapten
Potifar var (som de flera)
Och i en brudsäng så sömnig och klen,
Sin fru till men...
Hurra, kamrater, för Potifars fru! :||:
Hon lefver ännu.

№ 39.

Fredmans Sång

om Moses och Aron.

Allt förvandlas, allt går omkull! :||:
Gubben Moses han hvilar trötter,
Aron kaller om sina fötter.
Drickom graföl på deras mull! :||:

Gubben Moses det var en karl, :||:
Trots så bister som nå'n i Sverge:
Han slog taflorna uti berge' —
Säj mig då om han nykter var? :||:

Gubben Moses för tusen år :||:
Han slog tappert, som man fått höra,
En egyptisker man vid öra,
Så han tumla... Men drick — gutår! :||:

Gubben Moses, en prest med horn, :||:
Lefde hurtigt, sin kappa svängde,
Dog dock ärligt och sig ej hängde
Som en ann för en tunna korn. :||:

Konung Farao stod sig slätt: :||:
Intet bränvin i kungahuset!
Eljest Moses nog uti kruset
Hade glömt både lag och rätt. :||:

Gubben Aron han var så der; :||:
Men han gjorde dock bäst miraklet
Bakom skärmen i tabernaklet:
Der han smutta och drack ... så här! :||:

Gubben Aron ock derför fick :||:
Sig en bjellra just bak i nacken —.
»Kling!» sa den, när han damp i backen ...
Gubbar, klinga och drick och drick! :||:

»Nå, må göra då! Moses' skål!» :||:
Korus ropar, att du var rasker —
Fader Aron det var en tasker ...
Låt oss klinga med glas och bål! :||:

Men vi lefva i annan tid — :||:
Andra hjertan och andra tankar!
Hurra, lustigt! Töm krus och ankar!
Låt oss dricka ... det blir dervid! :||:

Ring nu samman med glas och krus! :||:
Moses får nu en krans på hjessen:
Här är grafven och här processen ...
På denna aska vi ta ett rus. :||:

№ 40.

Fredmans Sång

om konung Ahasverus och excellensen Haman.

Ahasverus var så mäktig,
Med en persisk krona präktig.
Ja, hans riken voro — drick, kära du —
Hundra-tjugu-sju.
Ahasverus satt så gullgul och sur
Som ett lejon i en jungfrubur:
Vällust var hans ära...
Låt oss nu förtära
Och vår flaska tömma ur!

Slottet fullt af herrligheter,
Och scharlakan till tapeter.
Bänkar voro der af bara gull —
Aj aj aj, lull lull!
Stort kalas nu uti Susan var
Jemt otthundra-åttatio dar.
Kungen sjelf traktera...
Låt oss dricka mera,
Låt oss klinga par om par!

Ahasveri bord det prålar —
Vin bars fram i gyllne skålar.
Spickeskinka, herrlig sommarmat,
Låg på silfverfat.
Liksom hos *vår* konung plägar ske,
Fick landshöfdinge och öfverste
Vid hans taffel spisa...
Sjungom nu vår visa,
Låt oss vänligt hjerta ge!

Man ser af de helga skrifter
Ahasverus han var gifter:
Drottning Vasthi hette hans gemål...
    Drickom hennes skål!
Hennes majestät i Persien
Bröt mot kungen som sin äkta vän:
    När han ville leka,
    Börja hon att neka —
Mången gumma gör så än.

Kungen uppå sjunde dagen,
Utaf vin och kärlek tagen,
Skickar sina två kamrerare
    Att sin drottning be.
Gud nå' den, som, när han flickan ser,
Ej går sjelf, men skickar sin kamrer —
    Den är att beklaga...
    Låt oss glasen taga,
Låt oss dricka mer och mer!

Drottning Vasthi vill ej lyda,
Lät en ann sin krona pryda:
Pigan Esther fick en gyllne skrud,
    Blef en kungabrud.
Hon had' en kusin, Mardochai —
Judar äro skälmar, veta vi...
    Skål för gamla juden!
    Skål för unga bruden!
Skål för hela frieri!

Juden satt vid kungens trappa,
Släppte flickor in, som klappa —
Lagom syssla för en jude nog:
    Jungfrubur och krog.

Två kamrerare vid dörren stå,
Hviska att de kungen skulle slå:
        Saken sig förvärrar,
        Och de gode herrar
Blefvo hängda båda två.

Hör nu på hur drottning Esther
Böd till måltids många gäster:
Sjelf hans excellens herr Haman kom...
        Gubbar, drickom om!
Ahasverus drack, och Esther gret —
Skönhet gör i verlden stor förtret:
        Haman med dycrenger
        Sig i galgen svänger
Pussig, stinder, blå och fet.

Ahasverus, ful och bister,
Såg sin premierminister
I en galge, femti alnar hög —
        Säj mig, om jag lög?
Juden se'n som kungens bästa vän
Svängde sig i purpurmantelen
        Med en gyllne krona —
        Vacker hufvudbona'...
Låt oss dricka — drick! »Ja men!»

Si, så ser man verldens snara!
Höghet ofta står i fara:
Lyckans tempel är en hisklig brant —
        Är det icke sant?
Stolte Haman rep och mössa bär:
Sådan hufvudbonad gör besvär...
        Ahasveri lära,
        Dricka och förtära,
Är det enda jag begär.

№ 41.

Fredmans Sång

om den sköna och dygdiga Susanna.

Joachim uti Babylon
Hade en hustru, Susanna...
Töm vår kanna — :||:
Skål för dess person!
Joachim var en genom-ärliger man,
Frun lika ärliger också som han:
Fru Susanna :||:
Många hjertan vann.

Tacka vill jag Joachims fru —
Skål för hvar dygdiger maka!
Låt oss smaka :||:
Denna saften nu!
Klinga med glasen, låt oss sjunga i kor,
Gosse, flicka, gubbe och mor,
Låt oss sjunga! :||:
Skålen är så stor.

Joachim var för riker spord,
Kunde traktera sin nästa,
Ge till bästa :||:
Vid ett dukadt bord.
Frun uti huset vann så mycket behag:
Hungriga friare hvarendaste dag...
Hurra, gubbar, :||:
I så lustigt lag!

Käraste bröder, hör nu då på
Hvad den frun månde hända!
Två upptända :||:
Kring om henne gå.
Gubbarna flåsa, krypa tyst om hvarann —
Skönheten fans just der kärleken brann.
Fru Susanna :||:
Trogen var sin man.

Joachims trädgård var med maner:
Lusthus, tapeter af siden!
Middagstiden :||:
Gick Susanna ner.
Ekar och lindar stodo rundt om en dam —
Sköna Susanna hon plaska och sam.
När hon plaska, :||:
Skymta liljor fram.

Neruti blomstergården nu
Gingo allena två bofvar,
Slogo lofvar :||:
Kring vår lilla fru.
»Hej», sade bofven till den andra så slem,
»Hej, det är middag — kom låt oss gå hem!»
Två kanaljer :||:
I hvarenda lem!

Väl förstår man gubbarna nog
Hvad de hade i sinnet:
Hvita linnet :||:
Ögat lätt bedrog.
Ögat drog hjertat, men Susanna drog allt:
Lås var för porten — det var så befaldt...
Hurra, gubbar! :||:
Blodet blifver kallt.

Så var sakens sammanhang —
Himlen Susanna belöna!
Bland de sköna :||:
Har hon dubbel rang...
Klinga med glasen, låt oss lefva väl!
Vackra små hjertan uti tankar och själ!
Låt oss dricka :||:
Utan larm och gräl!

№ 42.

Fredmans Sång
om Judith.

Judith var en riker enka...
Kors, det talet låter stort!
Hopp i brudsäng, kan man tänka,
Har hon ofta gjort.
Men nu sofver Judith —
Ja, låt henne sofva!
Ej är förbudit
Hjeltinnor att lofva,
Ja, för Manasses fru
Vi klinga, jag och du! :||:

Judith var utaf naturen
Liten, knubbig, röd och hvit —
Vackert barn i jungfruburen,
Värd en nattvisit.
Men nu sofver Judith,
Och vi ännu lefva.

Ej är förbudit,
Små döttrar af Eva,
Att dricka hennes skål...
Drick, Chloris, hvad du tål! :||:

Far Manasse, hennes maka,
Dog vid sexti år omtrent...
Gubbar, saften, som vi smaka,
Är ju excellent?
Men nu sofver Judith,
Och vi äro raska.
Ej är förbudit
Att hedra dess aska.
Manasse, gubben, dog
Der han vid ladan stog. :||:

Gubben gick med bara magen,
På sin åker kornet skar:
Af stark hetta midt på dagen
Dödde kära far.
Men nu sofver Judith —
Manasse är döder.
Ej är förbudit
För oss, kära bröder,
Att sjunga Judiths lof...
Sof sött, hjeltinna, sof!

Nu var mycken sorg och fara
Rundt omkring Bethulien:
Holofernes med sin skara
Var ej landets vän.
Men nu sofver Judith —
Låt sofva den sköna!
Ej är förbudit
Dess hjessa att kröna.

Men ett mitt hjerta skär:
Dess krona blodig är. :||:

Judith gick som en hjeltinna
Juda barn till ett försvar.
Abra, hennes tjenarinna,
Vin och olja bar.
Men nu sofver Judith
Helt tyst i sin gömma.
Ej är förbudit
Vår flaska att tömma.
Så drick, min granne, då —
Låt vår hjeltinna gå! :||:

Vinets kraft och qvinnotårar
Elda Holofernis blod:
Lilla Judith honom sårar,
Tar hans lifs klenod.
Men nu sofver Judith,
Som blotta en klinga.
Flickor, förbudit
Ett hjerta så stinga!
Men Holofernes — hör —
I Judiths armar dör. :||:

Holofernes hela natten
Legat drucken i paulun.
Judith kom — han kände patten
På den lilla frun.
Men nu sofver Judith,
Som högg'en vid öra.
Alltid förbudit
En flicka så röra!
Fru Judith, skön och rik,
Vår tids mamseller lik. :||:

Holofernis bussar hoppa —
Judith kom med lagrar täck.
Pigan Abra hufvu't stoppa
I en gammal säck.
Men nu sofver Judith:
Hon orkar ej tala.
Hufvu't var ludit,
Och blodet det sqvala —
Ett spel med blodig trumf.
Se Judith i triumf! :||:

Judiths stoft uti en masse
Finns bland våra fäders ben.
Holofernes och Manasse
Äro multna re'n.
Men nu sofver Judith,
Och saken må glömmas!
Det är dig budit
Att flaskan bör tömmas:
Ja, för Manasses fru
Så klinga jag och du! :||:

№ 43.

Fredmans Sång

vid skålen för Adam, allas vår gamla far.

Adams skål! Vår gamla far,
Du en hedersman visst var:
Skinbyxor, kappa...
Kära grandpappa,

Du och Eva
Visste lefva
Och i glasen nappa.

Fru mor Eva, om du skull'
Stiga upp nu ur din mull,
Skulle du dricka,
Gäspa och nicka,
Röd och sköner,
Dina söner
Flaskan till dig skicka.

Salig Malin, Pål och Per
Hvila från allt verldsbesvär
Hvar i sin gömma —
Det månd' oss ömma.
Låt oss dundra
Som sjuhundra
Och vår flaska tömma!

Salig Noach med sin fru
Sofva sött och hvila nu.
Sofve de båda
Fria från våda!
Låt oss dricka,
Muntra, qvicka,
Och vårt lif beskåda!

Bara en är till af dem,
Som bott i Jerusalem:
Skomakarn gamla,
Som måste famla
Kring med lästen,
Säger presten,
Tills vår verld skall ramla.

Gamla helgon, pick och pack,
Fly från mig med tusen tack!
Bacchus, min fader,
Han gör mig glader:
Der han andas,
Rättlig blandas
Lyckans fagra blader.

Slå då glasen fulla i!
Bort med verldens bryderi,
Ängslan och nöden
Och sjelfva döden!
Goda magar,
Glada dagar
Blifve våra öden!

№ 44.

Fredmans Sång

om gamle bror Jockum och hans täcka fru.

Gamle bror Jockum, klang vid denna rågan!
Hur mår din täcka fru, hva ba?
»Tackar ödmjukast för god efterfrågan —
Efter omständigheterna.
Ja ja, ja ja, jag må visst gråta!»
Kära bror Jockum lilla... »Innan kort
Så blir allting för mig en gåta:
Jag kan aldrig mor förlåta.»
Strunt — tag ditt glas, slå sorgen bort;

Kor:

Strunt — tag ditt glas, slå sorgen bort!

Hvad är det då som dig så hjertligt söker?
Posito lite kärleksgnabb?
»Nej, när på nobis jag min pipa röker,
Måste jag höra jemt begabb:
En visar Jockums gamla panna,
Skrattar i näfven, gluttar och ser ner,
Så att jag just, ja, vid min kanna,
Just har lust den karl förbanna.»
Hå, bagatell, hvad är det mer?

Kor:

Hå, bagatell, hvad är det mer!

Men, apropos, ä' flera än den långa
Som vältra sig i din paulun?
»Ja, gunsti' bror, de äro många, många,
Fler än i bolstret finnas dun.
Gråten står mig i halsen, broder —
Hå hå!» Hvad dricker du för sort? »Hå hå!»
Häll på af dessa vinets floder!
»Snart jag står vid Karons roder.»
Hå, bagatell, drick du ändå!

Kor:

Hå, bagatell, drick du ändå!

Men säj, bror Jockum, plär hon dig ej klappa,
Ge dig en kyss, när du går ut?
»Åh jo, hon säger: »Pappa lilla, pappa,
Bli inte kall, tag din syrtut!»
Skrufvar peruken tätt kring öra,
Men uti pannan har hon mycket gräl . . .
Kära bror, hvad skall jag göra?»
Med din rörom sockret röra,
Dricka i botten och må väl!

Kor:

Dricka i botten och må väl!

№ 45.

Fredmans Sång

eller tröstelika tankar om åktenskapet.

Om ödet mig skull' skicka
En skön och dugtig flicka :|:
Att med sitt pip och qval mitt ömma bröst bedra,
Ah, ah, ah, ah,
Jag skull' ej, som andra göra,
Efter folkets sqvaller höra:
Den henne ville röra,
Skull' mig betala bra.
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!
Den henne ville röra,
Skull' mig betala bra.

När hon gick ut till andra,
Så skull' jag hemma vandra :|:
Emellan skafferi't och källarsval'n ... Hva ba?
Ah, ah, ah, ah!
Jag skull' inte bry min hjerna
Om den prydnad, hon mig erna,
Blott Bacchi saft och kärna
Flöt i buteljerna,
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha,
Blott Bacchi saft och kärna
Flöt i buteljerna.

Om hon mig sängen neka
Ell' ut åt dörren peka, :|:
Det kosta kanske på ... men mor hon vill så ha.
Ah, ah, ah, ah!

Om de främmande, kanhända
Med pistolerna uppspända,
Mig kasta öfver ända,
Hvad skull' jag göra? Hva?
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!
Mig kasta öfver ända,
Hvad skull' jag göra? Hva?

Der kommer till exempel
En andlig man ur tempel, :|:
Som med en vördig min drar af sig handskarna.
Ah, ah, ah, ah!
Som han är en man af värde
Och jag trifs ej bland de lärde,
Så går jag mina färde
Och lemnar tofflorna,
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha,
Så går jag mina färde
Och lemnar tofflorna.

Och se'n af garnisonen
Kom den och den baronen, :|:
Min hatt i fönstret såg bland andra hattarna,
Ah, ah, ah, ah,
Och jag skulle blott bejaka
Att jag sofvit hos min maka,
Helt säkert jag mig staka
Och stode chapeau-bas,
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha,
Helt säkert jag mig staka
Och stode chapeau-bas.

En ann gång kunde hända,
Jag ville hemåt vända :|:
Och ljuset ännu brann emellan luckorna,
Ah, ah, ah, ah,

Att min engel börja spotta,
Mig båd prygla och hundsvotta
Och kanske ur sin potta
Gaf mig ... et cetera ...
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha,
Och kanske ur sin potta
Gaf mig ... et cetera.

Men säj, på tro och ära,
Säj, kan man mer begära :,:
Än att jag sjelf ser bort och håller ljusena?
Ah, ah, ah, ah!
Se'n, när jag dem sjelf insöfver,
Kanske, om jag då behöfver,
Knappt ett glas vin blir öfver
För mitt besvär ... Hva ba?
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha,
Knappt ett glas vin blir öfver
För mitt besvär ... Hva ba?

№ 46.

Fredmans Sång

om Mollberg och Camilla.

BACCHANALISK PASTORAL,

dedicerad till herr kapitenen Daniel Kempensköld.

Un roman, sans blesser les loix ni la coûtume,
Peut conduire un héros au dixième volume.
BOILEAU.

Mollberg: Hur du dig vänder
Och plirar och ler,
Tanken du tänder
Än längre ner.

Foten är nätt,
Gången är lätt,
Ögonen blå . . .

Camilla: »Så!»

Mollberg: Och dina händer
Mjuka och små.

Säj, min Camilla,
Säj ja eller nej!
Hjertunge lilla,
Vill du, så säj?
Damon han går
I dina spår
Liksom en skytt.

Camilla: »Pytt!
Er allt inbilla
Är intet nytt.»

Mollberg: Fritt er förtreta,
Min nådiga ni!
Fruntimren heta,
Och likså vi.
Men mins ändå
Hur i en vrå
Han kysste dig . . .

Camilla: »Tig!»

Mollberg: Fåfängt att streta —
Följ nu med mig!

Tillåt mig fråga:
Hvart ärnar hon sig?
Glöm Damons låga
Och tänk på mig!
Hvad innebär
Knytet, det der

Du med dig för?

Camilla: »Smör
Och till full råga
Fin mag-likör.

Mollberg, nej, söta,
Nej, släpp min person!
Jag går att möta
Vår Celadon.
Knytet är hans
Med pomerans,
Löjor och nors,»

Mollberg: (Kors!)

Camilla: »Färska och blöta
Ur hafvets fors.»

Mollberg: Hvad det skull' smaka
På fisken en tår!
Kom, flaskan skaka,
Låt den bli vår!
Lägg du dig der!
Vill du, så säj?

Camilla: »Nej,
Vår Damons maka
Kniper du ej!»

Mollberg: Om hon berömmes,
Camilla, så mins,
Fägringen gömmes
Bäst som den fins.
Kärlekens qval
I en pokal
Dränkes galant.

Camilla: »Sant —
Och trohet glömmes
Vid glasets kant . . .»

№ 47.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

1. Bacchi proklama.

Bacchus snyfta, gret och stamma
I konkursen, der han satt
Och sitt fluidum anamma
Ur sin fordna gyllne tratt —
Då vid tunnan
I skym-unnan
Stod en nalle i sitt hörn.
Bacchus böd de bästa sorter
Öl och porter
Åt sin björn.
Hur han der glamma
Om ett och detsamma
Och rusta och damma
Med björn,
Viste han sitt proklama. :||:

Hur han bläddra, hur han tumma
Rådsturättens protokoll,
Fick han debet i full summa
Och i kredit netto noll:
Hvad han egde,
Mindre vägde
Än hans minsta hufvudhår.
Litet bischoff stod i glaset,
Och kalaset
Slöts i år.

Tunnan var rutten
Och ölet i putten
Och strunt hela tutten.
    Gutår!
Och dermed slöts bankrutten. :||:

№ 48.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

2. Bacchi bouppteckning.

November, den femtonde dagen,
Ettusen sjuhundra och åttiotre,
Blef Bacchi konkurs företagen
Af samtlige rådmän och borgmästare.
Hos mutter på Rostock vid bordet
Så fromt vid den uppgå'nde soln,
Högädla herr preses tog ordet
Och hängde sin scharlakans-kappa på stoln.

Kring rundeln af bordet utbreddes
Inteckningar, panter, kontrakter och köp.
Af krögare krögare leddes:
Den ena han hicka, den andra han söp,
Den tredje plakat, liksom denna,
Han stod der med ögonen hop.
Notarien formera sin penna,
Men stack henne miste i krögarmors stop.

Herr preses, med skorpan i truten
Och lagboken bredvid sin pontaks-terrin,

Fant rätten nu vara fullsuten
Och parten tillstäds på beramad termin.
Alltså med en sup han nu varna
Den nakna vår Bacchus på ed.
»Gesundheit, I ädle lagfarna!»
Sa' preses och ragla med klubban på sned.

Bror Mollberg, kurator ad litem,
Framräckte patentet, och deri befans
I fast en ölkanna och item
I löst en halfankare god pomerans,
Som, fast den fans redan utdrucken,
Togs upp till sex daler kontant,
En dito butelj, något sprucken,
Som just till det högsta togs upp till en slant.

Af klädespersedlar alls inga,
Förutan den väst, deri Bacchus nu står.
»Kling, klang!» ropa preses och klinga:
»Det plagget i värde tolf öre... Gutår!
Och dessa nedkippade hasor,
Der tårna de hemta frisk luft,
Med öfriga paltor och trasor
Kan inte värderas af menskligt förnuft.»

Sålunda värderadt och skrifvit,
Och ingenting saknadt... Hur sa ell' hva ba?
Och som vi vid lagen förblifvit,
Så sjungom, kamrater, nu lustigt hurra!
Strunt i mina björnars examen —
Er tjenare dricker er skål!
Jag skänker er lif och lekamen,
Blott punsch och citroner förgylla vår bål.

№ 49.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

3. Uppskofs-utslag i saken.

Som nu och emedan
Rätten funnit allaredan,
Att Bacchi parter
Tagit in så många qvarter
Att ej mer
Någon ser
Hvarken himmel, ny ell' nedan;
Alltså må
Saken då
Hvila till och med till freda'n.

№ 50.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

4. Parternas inställelse på proklamadagen.

Parterna syns kring Bacchus så röder —
Domare sitta desamma som sist:
Hvar en sin arm på ölbägarn stöder
Under templets förgyllda list.
Du der längst in i vrån,
Hvad heter du, min son,

Hvad heter du, min son, som dig föder och göder?
»Utterqvist — jo, så heter jag, bröder!»
Vivat, vivat bror Utterqvist!

Ni der, betjenter, äldsta på staten,
Hör, är det fredag ell' torsdag i dag?
»Nej dä ä' måndag, gissar kamraten.»
Klang, fri måndag och lustigt lag!
Du der, med halfva skon,
Hvad heter du, patron,
Hvad heter du, patron, du, som sköflar nu faten?
»Jag heter W . . z och skumpar för maten,
Och instanserna känner jag.»

Uff, si den der med pontak kring truten —
Kors, hur han fröjdas i flickornas famn!
Ä'ke det du som pantat syrtuten
För vår Bacchus? Hvad är ditt namn?
Skrif, skrifvare — nå skrif!
Ditt namn, du usla lif,
Ditt namn, du usla lif! Skuffa till'n och kör ut'en!
»Mörtberg mitt namn, från tullen förskjuten,
Fordom tullnär i Cimbritshamn.»

Än då den der, fullmäktig ty värre
För mor på Wismar vid Danto staket?
»Min principal så väl som min herre
Prima regula juris vet.»
Än namnet då? . . . Sitt ner!
»Det angår inte er.»
Den blånan under ögat, i pannan det ärre' . . .
»Bland advokater, fast bland de smärre
Liksom ni, likså tjock och fet.»

Klang då, gutår! Låt klockorna klämta!
Domrarne gäspa och himlen är blå.

Ännu en bål med fluidum hemta
Och låt parterna bara gå!
»Hvarthän då, med förlof?»
Ponera Castenhof —
Ponera, vid en bål att der svettas och flämta?
»Alldeles rätt och, utan att skämta,
Se'n en kallsup der ofvanpå!»

№ 51.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

5. Parternas upprop och edgång i konkursen.

Utterqvist! »Ja!»
Mörtberg! »Hur sa?»
Och du, bror W..z! Räck alla fingrarna!
Tummen på glaset! Klang, I Bacchi män!
Skranket igen!
Närmre, min vän!
Läs nu efter mej som det vore pränt!
Gaf han er
Något mer?
»Inte mer än tolf procent.» :||:
Klang, Utterqvist!
Tack, bror, för sist!
Hvad har du borgat? Huru stor är summan, Mörtberg?
»Inte så stor:
Blott ett par skor,
Som han söp opp i höstas, tror jag mest,

Item en rock, dito en väst,
Dito ett par byxor, som skifta i grått.»
Det var godt —
Fyll ditt mått
Och var nöjder med din lott! :||:

Du med grå rock,
Hjulbent och tjock,
Tungfotad jemt och pirrögd som en bock —
Släpp fram bror W . . z med dokumenterna!
Klang! Det var bra.
Vivat, hurra!
Tummen uppå glaset! Läs efter mej!
Hvad vill du
Säja nu —
Huru stor är fordran, säj? :||:
»Jo, alltihop
Är för ett stop
Bästa sötkummil och en bål med pomeranser,
Dito en kjol,
Noch en fiol,
Dito en stubb i trasor, lapp på lapp,
Item en käpp, dito en knapp,
Dito ett par lakan, som skifta i grönt.»
Det var skönt —
Nu du rönt
Hur vår Bacchus dig har krönt. :||:

№ 52.

Fredmans Sång
om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

6. Protokollernas justering i konkursen.

Närvarande vid fluidum
I rättens stora rum,
Högädle preses, Bacchi vän,
Drick om igen!
Så rättens respektive män
Och så notarien,
Kämneren, just den der, ja den,
Primarien,
Bjud parterna
I glasen ta
Och domarklockan rör!
Nu protokollet parten för
Justeras bör. :||:

Upplästes hvad i denna tvist
Anförts af Utterqvist,
Hur han — ej mer än han bekänt —
Fått tolf procent,
Se'n hur han tuskat, hur han länt
Och krånglat excellent,
På Bacchus ett par skor förtjent,
Så der omtrent.
Vidkändt? »Ja, visst!»
Klang, Utterqvist,
Stig opp och gör... så här! *)
Hvad protokollet innebär
Justeradt är. :||:

*) Här tömdes glasen. (Not af Bellman.)

Hvad anbelangar W . . zens stop,
Re'n lögn är alltihop:
Han sjelf utklunkat, der han står,
Hvarenda tår.
Sötkummil, sa' du? Du, ditt får,
Väl sämre i dig går!
Du plundrar Bacchus än ett år,
Om du förmår . . .
Vidkändt? »Och sant»
Bror W . . z, charmant!
En kallsup! Klang, mon cher!
Ditt protokoll och ditt besvär
Justeradt är. :||:

Notarien anbefalltes se'n
Att leda Bacchi män
Längst fram till rättens stora bål
Och högtidsprål,
Till andra glada göromål,
Till Fröjas dans och skrål.
»Drick», ropar preses, »drick en skål
Ur denna bål:
Hvad ögat rör,
Hvad sällhet gör
Och hjertat ömt begär!»
Vårt protokoll nu ungefär
Justeradt är. :||:

№ 53.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

7. Särskilt votum af rådman Christian Wingmark.

Som af handlingarne, bröder,
Syns hur intrikat
Brodren W . . z sin fordran stöder
Blott på prat,
Och nu alldenstund som saken
Är så delikat
Att man näpplig funnit maken
Surrogat;
Alltså
Får gå
Med alltihop till kungs —
Och vivat Bacchi göromål!
Men, ack,
Mer rack
Och pontak i vår bål . . .
Se här ett glas med rågadt mål!

Såleds, meo voto, mera
Stadgar ej vår lag
Låt då Bacchus få cedera —
Så gör jag!
Den, som inte har kontanter,
Må, om han är svag,
Borga fritt på ur och panter
Vin i dag!

Men, du,
Hör nu
Din skål vid glaset sjungs —
Och vivat Bacchus, vinets far!
Men känn,
Min vän,
Den punschen han är rar...
Se här en saft så varm och klar!
Såleds, meo voto, mera
Stadgar ej vår lag.
Låt då Bacchus få cedera —
Så gör jag!

№ 54.

Fredmans Sång

om handlingarne rörande Bacchi konkurs.

8. **Rådsturättens voterings-protokoll och slutliga utslag i konkurs-tvisten emellan Bacchus och dess borgenärer.**

I närvarande parter,
Som i konkursen ega rätt och talan,
Som med dom och lagfarter
Knipt rubb och stubb ur sjelfva källarsvalan,
Ingen invändning mer att göra?
Questio an är nu denna,
Att vi promt, som vi alla böra,
Fri vår Bacchus bekänna.
Lef, vår broder,
Vår Bacchus, fri,

Så fri som vi!
Hvad säger ni?
»Oui, oui!»
Låtom oss nu vara glada,
I hans varma floder bada
Hvar med sin flicka,
Hvar i sin ficka
Hafva något i!

I anledning af saken
Så är nu bara sjelfva hufvudfrågan
Om herr preses är vaken
Och om han uti dryckjom har förmågan,
Att han domen ej annan målar
Än lagstiftaren menar,
Eller om han för några bålar
Sig med parten förenar.
»Ja», skrek Mörtberg,
»Hej, fylleri!
Det må så bli —
Släpp Bacchus fri
Och häll uti!
Låtom oss i nya bålar
Se hur morgonstjernan strålar!
Klang, kreditorer,
Klang, debitorer!
Klang! Hvad sägen I?»

I anledning af lagen
Och rättegångsbalkens tjugufemte mening
Bör ske upprop på dagen
Jemt fjorton dagar mellan hvar förening —
Paragrafen är ren och tydlig,
Hur du bläddrar och söker.

Mellertid märk nu huru prydlig
Bålen sqvalpar och röker!
»Ja», skrek W..zen,
»Nå, fan far i
Filuteri
Och vingleri!
Hur ska det bli,
Hur går nu med krediten?»
»Strunt», sa Bacchus, »i den sk...n!
Den är i putten —
Strunt hela tutten!»
Men hvad sägen I?

»I anledning af detta
Och meo voto, falli-ralli-ralla,»
Ropa W..zen med rätta,
»Bär hit en dugtig kallsup Uddevalla!»
Hvad är se'n ditt petitum, broder?
Vill du ha oss att gråta,
Eller vill du i vinets floder
Nu vår broder förlåta?
»Nej», skrek W..zen,
»Platt inte, nej,
Det händer ej —
Och huru? Hej!»
Men, kära, säj,
Har ni något mer att bjuda?
Klang! Jag gapar som en ruda.
Safterna klarna...
Ädle lagfarna,
Säj, hvad säjen I?

»I anledning af bristen
Så finna vi vår Bacchus bör cedera.

Glaset tomt, tunnan gisten,
Och ingen droppa fins i bålen mera —
På ny räkning vår Bacchus borgar,
Och vi borga tillbaka
Ur hans kittlar och ur hans korgar
Bästa drufvor, som smaka.»
Riktigt, riktigt!
Och ny kredit
Och ny debit —
Bär bara hit
Båd rum och sprit.
Låt oss våga hvad vi kunna
Att upphjelpa Bacchi tunna!
Töm alla måtten
Rent uti botten!
Men hvad säjen I?

I närvarande parter,
Som i konkursen ega rätt och talan,
Som med dom och lagfarter
Knipt rubb och stubb ur sjelfva källarsvalan,
Ingen invändning mer att göra?
Quæstio an är nu denna,
Att vi promt, som vi alla böra,
Fri vår Bacchus bekänna.

№ 55.
Fredmans Sång
om Baggensgatan.

Mollberg höll flaskan, och Bredström satt midt emot
i dörn,
Klädd i sin randiga hemväfda rock och väst,

Klacka sin toffel. Små pigorna nicka i hvart hörn —
Gubben han nicka och gräla med pryl och läst.
Utanför boddörrn, min bror,
På luckan, himmelsblå och grann,
Vändes två målade skor
Emot hvarann.
I en grå och sprucken sky
Står en stöfvel, stolt och spänd;
Under syns en toffel vänd,
Vänder åt Bollhusgränd.
Mollberg ropa: »Skål, mina dufvor, okänd och känd,
Grek, turkinna, tatterska och morian!
Mot min flaska och mot skinnförklä' kring min länd
Astrilds pilar blänka som rödt saffian.»

Bredström klacklappa en stöfvel och än han smorde skon,
Karfva sin rulle, sjöng visor kring hela plan.
»Der bor», sjöng Bredström, »den tjocka Malena, bred i ron,
Hon med regnkappan och trasiga falbolan,
Hon, Malena, du vet,
Med girandollerna» ... Hva ba ...
»Breder i gumpen och fet.»
Bor hon der? »Ja!»
Har hon lika vacker hy?
»Nej, nu är hon ful och grå:
Hennes vackra ögon blå
Kunna ej mer förmå ...
Der, midt öfver, högt öfver porten ... ser du då...
Der bo flickor ända högt upp i vind.
I hvar säng så flissa och rasa två och två
Under sång och kyssar på mund och kind.»

Ap-pe-pel-bomskan ... »Nå, stamma, din hund — säj riktigt ut!»

Bo.. bo.. bo.. bor hon der? »Ja, der står hon
i dörn,
Prydd med plymager, blå krage och grå kamlotts-
syrtut.
Skörtena fläkta med sniljor i alla hörn —
Toffeln framskjuter sin tipp
Så högröd som det röda lack,
Nedvikt, uppdragen på kipp,
Med snöhvit klack.
Parasollen, grön och ny,
Fladdrar stolt i nymfens hand:
Förklä', bröstlapp, flor och band
Jemkar hon lite grand.
Baktill göms den ljusbruna luggen ofta ibland
I en gammal urblekter faëtong.
Fram i fronten glittrar en blomma — der en rand
Af små perlor framtittar någon gång.»

Få.. få.. få.. fåfängt att slippa i köket in? »Åh jo,
Klappa på luckan och hosta och bulta på!
Katten i spisen han jamar och krafsar med sin klo —
Visst ä' hon hemma, ja, det ä' hon, posito.
Hör på Fidella i fälln,
Hon skäller uti kanapén:
Visst ä' hon hemma mamselln,
Åh, längese'n!
Här ä' inte annat råd,
Bulta på och namnet säj!»
Släpp bror Wingmark in och mej,
Söta min lilla nåd!
Låt upp dörren — här kommer nu ett herrebåd —
Si, min sköna, här ä' min hand och din!
Akta kjorteln... si, hur han fladdrar i hvar våd...
Släck ut ljuset! Nu ä' min Lotta min.

№ 56.

Fredmans Sång
till ett nota bene.

När jag har en plåt att dricka,
Nota bene, godt rhenskt vin,
Och dertill en vacker flicka,
Nota bene, som är min,
Är jag nöjd af hjertans grund,
Nota bene blott en stund.

Ja, vår tid är alltför herrlig,
Nota bene, lite svår:
Ovän uppå blod begärlig
Och förtjensten slagen går.
Mången tror sig fri och säll —
Nota bene, bagatell!

Låt då allt sin cirkel löpa,
Men dock — nota bene, håll —
Ålderdomen ej må stöpa
Om min sköna till ett troll...
Vin och skönhet mig upprör,
Nota bene, tills jag dör.

№ 57.

Fredmans Sång

eller Bacchi böne- och sententie-bok, den stirrande församlingen till tröst och styrko.

Sjung och läs nu Bacchi böner!
Se det våta titelblad,
Der han tröstar sina söner
Och gör en bedröfvad glad...
Läs då, min granne! Hör klockorna gå!
Sjungom då alla, båd stora och små!

Kor:

Gutår! Gutår!

Kära Bacchus, hjelp min maga,
Gif mig min beskärda del!
Låt en sup mig ej försvaga,
Låt min hjerna ha sitt spel!
Gör mig förnöjder till vatten och land...
Tag du, min granne, nu bok uti hand!

Kor:

Gutår! Gutår!

Mig från törstig granne akta,
Som vill titta i min bok!
Lär mig sjunga tyst och sakta
Under verldens tunga ok!
Lär mig förglömma båd sorger och qval
Och i dig, Bacchus, blott hafva mitt val!

Kor:

Gutår! Gutår!

Fader Bacchus, om så händer
Att ditt barn ej mer förmår,
Men på gator, torg och gränder
Som en skugga går och står,
Värdes du barnet då sjelf till dig ta
Och till friskt vatten det leda och dra!

Kor:

Gutår! gutår!

Låt mig ställa så min vandel,
Att jag alltid har kontant,
Inte tappa på min handel,
Fast jag dricka skull' bastant,
Inte bli surögd och trumpen och tvär,
Inte, min Bacchus, bli tokug och kär!

Kor:

Gutår! Gutår!

Laga att, när vinet tryter,
Jag ej sticken blir och arg,
Ej mot värden mig förbryter,
Inte snålas som en varg!
Lär mig att hedra värdinna och värd,
Skönt jag vor' nykter och maten förtärd!

Kor:

Gutår! Gutår!

Gif mig tålamod att vänta
Tills man slagit för mig i!
Låt se'n mina ögon pränta
Hjertats ro i fylleri!

Granne, var lustig och munter och kär!
Tiden och lyckan förglömma vi här.

Kor:

Gutår! Gutår!

Se'n som jag fått allt fullkomna,
Frisk som blomman i sin fröjd,
Så låt mig då sakta somna
Väl otorstig och förnöjd!
Låter oss bedja som Bacchus oss lärt:
Lefve då allt hvad som hjertat har kärt!

Kor:

Gutår! Gutår!

№ 58.

Fredmans Sång
om Stadshagen.

PASTORAL,
dedicerad till herr Grosshandlaren Erik Noër.

Nej, fåfängt — hvart jag ser
    Ej minsta nymf ger ögat ro,
Och ej i grus och ler
    En klacklapp af en sko: Fin
Ej visar mig en täck bergère
    Sin fot, i språnget blyg.

Hvad ser jag . . . toffeln ligger der
Förutan öfvertyg! D. C.

Fast soln hvart tak förgyllt
Vid tusen foglars morgonsång,
Syns ändå ingen skylt
På minsta krögarstång. Fin.
Ack, hade Fredman blott förlag,
Sågs här i hvart ett hörn
En målad kanna med beslag
Och på dess lock en örn. D. C.

Ja, hvart jag vänder mig
Emellan gropar, kärr och dy,
Förvillad är min stig,
Och alla nymfer fly. Fin.
Hvem hör min sång från denna sten
På en så sumpig plan?
Blott skatan på den torra gren
Och kråkan der i gran. D. C.

Syns åkerns gyllne prål
Nedbugnande vid vädrens sus?
Hörs skördemännens skrål
Bland lior, glas och krus? Fin.
Nej, fåfängt söks en stackad vålm,
Och ingen lyra hörs,
Fast vägen bär till Drottningholm,
Dit sånggudinnan körs. D. C.

Nej, vid min klagoton
Jag bromsars trumpna mummel hör.
På klippan råmar kon
Och tjuren nedanför. Fin.

Vid gärdsgårdsgrindens brutna led
Sig hästen stjelpt så matt —
Den der, som nyss så modig red,
Nu snarkar utan hatt. D. C.

Hvad sqvalpning i hvar stig,
Tallkottar, stickor, ris och barr!
Der ufven grufvar sig
Vid gamla stammars knarr. Fin.
Ej plockar herdens trogna hand
Åt lilla sin Jeannette
Ur dessa tufvors sqvalp och sand
En enda bröstbukett. D. C.

Så sitte längre hin
Här törstande, och inte jag!
Gladt hjerta och godt vin
Är lifvets sammandrag. Fin.
Du, som från släp och gräl och tvång
Till Bacchi vinpress går,
Sjung här din rätta frihetssång!
Ditt glas islaget står. D. C.

№ 59.

Fredmans Sång

till värden och gästerna.

Har du något i flaskan qvar,
Hurra, så låtom oss lustiga supa!
Har du något i flaskan qvar,
Kära far,

Häll då i glaset för en hvar,
Häll, kära far! :||:
Låt det då rinna, medan du har!
Häll, kära far, :||:
Nog af denna spiritus för vår torstiga strupa!
Klinga, gubbar, glas mot glas,
Låt oss då lefva, medan vi kunna,
Låt oss friskt om kransen dras,
Rida med Bacchus på tunna!
Sitter du trumpen, vankas det stryk.
»Aj aj, aj aj!» :||:
Sitter du blyger, ränn då och ryk!
»Aj aj, aj aj!» :||: —
Drick i botten som en karl!
Värden han vill oss det unna.

№ 60

Fredmans Sång

om den snåle och tilltagsne gästen.

Du har att fordra af mitt sinne
Vänskap, sa' du? »Nej,
Nej, vänner har jag nog härinne —
Hit med vin åt mej!»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra, vill jag minnas —
Svara mig i hast!
»Allt hvad uti ditt våld kan finnas
Uti löst och fast.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra ur min tunna —
Säj, hvad vill du ha?
»Den sista droppan mig förunna
Af ditt mallaga!»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra — välj det bästa —
Säj, hvad vill du ha?
»Jo, natt och dag att hos dig gästa,
Supa och må bra.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra hvad dig fägnar —
Säj, hvad önskar du?
»Jo men, att få på dina vägnar
Sofva hos din fru.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra — säj, må göra,
Hvad dig faller in!
»Jo men, om du blott orkar höra,
Att din fru blef min.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra — säj nu åter,
Säj allt hvad du vet!
»Jo men, du nyckeln mig tillåter
Få till din pulpet.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra. Låt oss dricka —
Följ du din natur!
»Gutår! Tillåt mig ur din ficka
Ta ditt vackra ur!»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra — säj nu mera
Hvad som anstår dig!
»Jo, denna jackan just, ponera,
Bättre kläder mig.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra — dessförinnan
Blir jag ej i fred.
»Rätt sagdt! Till minne af värdinnan
Tar jag denna sked.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Du har att fordra — nu upprepa
Hvad dig fägna skull'!
»Jo men, att jag dig sjelf fick svepa
Och ta ditt schatull.»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

Så vill jag då med dig klarera
Utan list och flärd.
»Din skål som värd och, dertill mera,
En storståtlig värd!»
Så, riktigt, häll i dig och svälj
Och tumma din egen butelj!
Klunk i botten och klunka, klunka glas på glas
Och prisa din värd och beröm hans kalas!

№ 61.

Fredmans Sång

till buteljen.

Se, god dag, min vän, min frände,
Se, buteljen menar jag!
Aldrig bättre vän jag kände —
Var välkommen i vårt lag!
Gutår! :||:
Blif hos oss i dag! :||:

Hur står det till, min vän, med eder?
Alltför gladlynt synes du.
»Komplimenter bort, jag beder —
Låt oss vackert kyssas nu!»
Gutår! :||;
Låt oss kyssas nu! :||:

Hvarifrån kommer du, min frände,
Ifrån Mosel eller Rhen,
Från Bordeaux ell' verldsens ände?
Lika godt — du är ej klen.
Gutår! :||:
Godt — du är ej klen! :||:

Länge väntat har min strupa
Uppå dig, min gamla vän!
Res nu neder hufvudstupa,
Men kom aldrig mer igen!
Gutår! :||:
Kom ej mer igen! :||:

Nå, så drickom, friska bussar!
Hej, kurage! Håll god min!
Låt man halsarne bli slussar,
Der nu vinet seglar in!
Gutår! :||:
Vinet seglar in. :||:

Himmel, tack för mun och maga...
Men jag orkar inte mer:
Mina krafter de aftaga —
Glaset jag ej mera ser.
Gutår! :||:
Jag ej mera ser. :||:

Skicka, gubbar, efter presten!
Jag mitt testamente gör...
Dock jag måste dricka resten,
Att jag inte törstig dör,
(gutår!) :||:
Inte törstig dör. :||:

№ 62.

Fredmans Sång

i vredesmode vid en nykterhetspredikan.

Aldrig ett ord!
För, ta mej tusan, bänkar och bord
Och solar och månar och himmel och jord
Sku darra
Och knarra
För mig, om min vrede blir spord!

Vet du väl, karl,
Att, ta mej tusan, turk och tartar,
Hin Håles fru mamma, Beelzebubs far
Mig nånsin förskräcker, så länge buteljen jag har!
Hin och hans guffar,
Puffar,
Knuffar,
Skuffar
Regna de sku i kalas
Väggmellan, :||:
Väggmellan, :||:
Om du ej tömmer ditt glas!

Öppna din trut!
För, ta mej tusan, smäller till slut
Buteljen för skallen, så vettet går ut!
Låt rinna
Besinna,
Att Bacchus han tål intet prut!
Hatten på sne,
Till höger, venster, bakfram, må ske,
Och rocken utaf, så att alla må se
Hur Bacchus, vår fader, oss biktar liksom en abbé!
Alla i västen,
Gästen,
Presten,
Resten
Sku dricka om i kalas
Väggmellan, :||:
Väggmellan, :||:
Om du ej tömmer ditt glas!

№ 63.

Fredmans Sång

om en väldig man i predikstolen.

Mäster Petrus från det helga höga
Med kalott och långa raka hår
Himlar sig och för ett nådigt öga
Dundrar och uti ett bräde slår.
Med sin hvita näsduk han sig torkar . . .
    Gud vet hur han orkar
    Rusta så med fan!
»Pusta vackert, kära far, och hvila —
    Satan lär ej ila
    För en bondkaplan!

Nej, herr Pehr, den mödan intet räntar —
Se ert timglas andra gången tömdt:
Kålen står på bordet, supen väntar,
Har ni väl ert kära ölstop glömt?
Torka vackert svetten utaf kragen,
    Trött om högtidsdagen
    Efter gammalt lag!»
Petrus hunnit första delen bara . . .
    Resten lät han vara
    Till en annan dag.

№ 64.

Fredmans Sång

om Haga,

dedicerad till herr kapitenen Kirstein.

Fjäriln vingad syns på Haga
Mellan dimmors frost och dun
Sig sitt gröna skjul tillaga
Och i blomman sin paulun.
Minsta kräk, i kärr och syra,
Nyss af solens värma väckt,
Till en ny högtidlig yra
Eldas vid sefirens fläkt.

Haga, i ditt sköte röjes
Gräsets brodd och gula plan.
Stolt i dina rännlar höjes
Gungande den hvita svan.
Längst ur skogens glesa kamrar
Höras täta återskall
Än från den graniten hamrar,
Än från yx i björk och tall.

Se, Brunsvikens små najader
Höja sina gyllne horn,
Och de frusande kaskader
Sprutas öfver Solna torn.
Under skygd af hvälfda stammar
På den väg man städad ser,
Fålen yfs och hjulet dammar —
Bonden mildt åt Haga ler.

Hvad gudomlig lust att röna
Inom en så ljuflig park,
Då man, helsad af sin sköna,
Ögnas af en mild monark!
Hvarje blick, hans öga skickar,
Lockar tacksamhetens tår —
Rörd och tjust af dessa blickar,
Sjelf den trumpne glädtig går.

№ 65.

Fredmans Sång

eller bref till kongl. sekreteraren Elis Schröderheim i anledning af konungens resa till Ryssland år 1777.

Så ser jag ut vid stranden, min bror, der Mälaren
blandar sin bölja,
Gråtögd och yr, beklämd och försagd att icke min
konung få följa,
Följa det folk, som pryder hans köl, bland båtsmänner klänga i tågen,
Än vid mitt glas besjunga hans flagg, än le åt den
brusande vågen,
Än vid dess lugn, dess sqvalpning och fläkt monarken
till välgång och lycka
Stränga mitt spel, beundra hans färd och ögat med
tårar besmycka.

Uppå ett skrof, kullvältradt och stjelpt, som bugnar
af buller och slammer,
Skuffad och trängd af gubbar och barn, gesäller,
mamseller, madamer,

Står jag på tå med kikarn i hand och suckar vid blixt af kanoner,
Ser huru Neptun i glittrande språng framkallar de nakna tritoner,
Som ur sitt skum med fladdrande hår uppstiga på tusende ställen.
Vattnet så klart i rinnande sorl försilfrar de mörkgröna fjällen —
Armarna knytas med löjen och skratt: de stimma, de dansa, de kriga,
Flyta i ring med rygg emot rygg, och somliga buga och niga;
Andra igen ur blomstrande kärl utösa de vackraste floder,
Blåsa i horn så väldiga skall, att roddarne släppa sitt roder,
Tills i ett svalg helt tätt vid hvarann de plumpa och dyka i vågen,
Höja sig upp och spruta en rymd, som sköljer båd master och tågen.
Eolus syns i ljungande moln och Flora i blommor på marken,
Pan sträcker ut sitt grönskande hvalf, Diana hon helsar monarken:
Valdthornet hörs vid gastarnes sång, som mumla och tumla i botten,
Sprutande upp en vattukolonn af fruktan och bäfvan för skotten.
Holmar och skär i ljusblåa fält ett Tyrus för ögat utbreder,
Der än ett skepp, än en båt, än en sump framlofvar i bugter och leder.
Fogeln i skyn med qvittrande näbb till lofsång bereder sin tunga —
Ankor och gäss kring bryggor och skrank på vågorna flaxa och gunga.

Flaggornas fläkt förvillar min syn bland masters oändliga skara —
Ryss och spanior, holländare, grek och engelsman skotten besvara.
Stränderna prydas med tusende lif, som skimra af färger och ränder,
Lika den rand, det brokiga prål, då regnbågen stormen afvänder.
Brantaste berg förvandlas i fält, der Fröja med hela sin skara
Sitter förnäm, bekymrad och trött, men orkar ej tala ell' svara,
Lutar sig fram, betraktar så ömt den glimmande slupen i fåren,
Der med sitt skärp hon roddaren ser kringhvälfva den glittrande åren,
Sqvalpar en dryck af mandel och mjölk, tills ändtlig det blixtrar vid skotten,
Då hon bestört ser kungen om bord och orkar ej dricka i botten.
Allting är gladt, allt andas så fritt och solen i molnena glimmar,
Tills i en blink båd mörker och qval förändra de ljufliga timmar.
Spädaste nymf med kläde i hand hon viftar och niger och gråter,
Frågar så ömt, oskyldigt och godt: »När kommer vår konung väl åter?»
Syster och bror i fallvalk och kolt på marken de stimma och kriga —
Kungen han far — de brista i gråt. Föräldrarna bjuda dem tiga.
Modren försagd sitt sömniga barn upplyfter på armen och frågar:
»Ser du vår kung? Nu reser han bort... Gud vet hvad mitt hjerta så plågar!

Ser du hans skepp? Der glimmar hans vakt — der blåser hans mäktiga flagga.
Mins hvad du sett! Sof sött på min arm! Rättnu skall jag bädda din vagga.
Tag mig i hand, omfamna mitt bröst!» Så vandrar hon bort och försvinner,
Vandrar förbi en krympling på bron — hvar ådra med mildhet nu rinner:
Mild ur sin pung sin endaste skärf hon räcker den usle, som klagar,
Firar en dag så dyrbar och öm. Det hjertat regenten behagar.
Åter en ann, utarmad och blek, han höjer sig upp på sin krycka,
Svingar sin hatt, ser bestört upp åt skyn och ropar: »Gud gifve dig lycka!»
Rik och förnäm, i purpur och glans, sitt anlet förvandlar en annan,
Vänder sig bort och tränger sig fram bland folket med hatten för pannan,
Råkar sin vän och helsar bestört, tills båda de helsa och stanna,
Taga hvarann uppriktigt i famn, med tårar sin önskan besanna.
Somliga gå under yrsel och sång, begrunda hvart vimplarna fläkta...
Åter en flock på säten vid bron af qvalm och bekymmer försmäkta,
Andra igen med gnäggande spann sig långt utom vagnarna luta,
Vifta med flor, solfjädrar och löf, när båtsmännen hurra och skjuta.
Hästen han yfs med fläktande man — det gnistrar om fötter och länder,
När vid ett dån af pukors klang det flytande slottet sig vänder.

Schröderheim, nej, jag orkar ej mer den saknad och
längtan afmåla,
Som i vår stad gör gladaste bygd så ängslig och
mörk som en håla!
Derföre, bror, så går jag min väg dit gudarna vilja
mig föra,
Virkar mitt nät, tar bössan i hand och kastar min
lyra — må göra —
Vandrar min väg långt bort till ett torp att skogens
gudinna besöka:
Stolt af min hand dess altare skall med villbråd ut-
siras och röka.

Älskar du mig uti denna min drägt? Säj mig, är jag
värdig Diana?
Tycker du om min tröja, min hatt på denna min
blodiga bana?
Hängslet af taft, guldblandadt och grönt, är fästadt
så hårdt som en sena...
Prydd med en plym på min kullriga hatt, vill jag man-
dom och vällust förena.

Schröderheim, hör du, hörde du nu huru ljuft valdt-
hornen de klinga?
Hundarne re'n i sträckande lopp i kors emot hararne
springa.
Luften är sval. I stillhet och lugn de grönskande
ängarne pråla.
Skällorna höras på getter och lam, och tjurarna
flämta och vråla.
Ner i en däld ett vallhjon med horn hon tutar och
boskapen vårdar,
Som på en äng långhalsiga stå och koxa åt stugor
och gårdar.
Der skull' du se en vallkulla täck fullmjölka sin
bonade stäfva,

Under det kon med slingrande svans vill bromsar
och myggor förqväfva.
Der går en vagn med dammande hjul. Der rider en
Marjo allena.
Full på ett klöf en bonde i sömn vill ingen sin
kosa förmena —
Men vid en knut en prålande skylt för ögonen börjar
att glimma:
Der ligga lass kullstjelpta i sand, och hästarna stå
utan grimma...

Torpet nu syns bland skuggrika trän af aspar och
lönnar och alar,
Inom hvars hägn en rinnande bäck försvinner i diken
och dalar.
Redan jag ser ett bord mot en vägg, der torparen
sitter med hatten
Under en gök, som gal i ett ur, tätt utmed en kruka
med vatten,
Bryner en knif på en skoklack och skär en hjul-
pinne nätt af en sticka,
Dricker en gång, lyfter hatten och ler och bjuder
mig också att dricka.
Rummet är prydt med taflor och språk, mångfärgade,
röda och gula:
Saul med ett spjut, Susanna i bad och Absalons ske-
nande mula.
Här vid en säng med tofsar af garn en gungande
vagga arbetar:
Der på en pall en gumma i bok med glasögon pekar
och letar,
Stafvar en rad på registret med sång, fast tonerna
falla sig hesa,
Ber för vår kung andäktigt och fromt och önskar
hans lyckliga resa.

Trött på en stol med piskan i hand, en bonde han
gnolar ett qväde,
Nickar så godt vid konungens skål, berömmer sitt
herrliga säde,
Tittar ibland åt fönstret och glor, betraktar båd
stjernor och måne,
Lofvar god vind, se'n pekar med hand hvar Åbo
det ligger i Skåne.
Hållkarlen lyss och rensar sin nubb, förbannar sitt
fnöske och flinta;
Men med en suck af hjertat till skyn han följer de
redliga sinta,
Smackar så godt, utpustar en rök och menar, om
englarne vaka,
Att med Guds hjelp till jul eller så vår nådige kung
är tillbaka.
Åter en kärng — båd skrynklig och brun, hon vri-
der en härfvel och nystar,
Gnabbas med en, som står vid en spis och mjölken
i kittelen ystar,
Gissar i år, som kornet är rikt och axena frediga
bugna,
Att få sin säd förvandlad i drank och önskar att
vädrena lugna.
En med en tång de glödande kol kring de fräsande
bräddarne makar:
Men bäst hon står, hon niger och ber för den hennes
hydda bevakar,
Klappar mig ömt, ber mig sjunga en skål och nämner
sin konung med smärta.
Derföre märk: under trumpnaste min bor ofta det
frommaste hjerta!
Villig och glad jag sjunger som hon — den skålen
förlustar mitt sinne.
Stolar och skåp, nystfötter och bord, allt börjar nu
dansa härinne:

Kärngar och barn, skjutsbönder en svärm, hållkarlar,
förlupna gesäller
Taga i ring... Men skytten går bort, och knaps —
uti bergena smäller.
Re'n på min rygg min hare jag bär och några små
vipor i taskan...
Elis, god natt! Jag dricker din skål till yttersta
droppan i flaskan.
Lindra mitt qval! Tag lyran i hand — jag orkar
ej mer i min yra.
Lefve vår kung, så älskad och stor! Farväl! Se der
har du min lyra!

Månen tändes, dundren ljunga
Under vimplars blåst och prål,
Och de mörka jullar gunga
Under folkets glada skrål.
Korno - - - Hurra! Vår konungs skål!
Sväng hattarna!
Hurra!
Hurra i rågadt mål!
Vår konungs skål! :||:

REGISTER.

